B103/c/1914

National Library
Bibliothek
1985
NEWSPAPER

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 11 | SESTDIENA, 1985. GADA 16. MARTS | 35. GADS | SATURDAY, MARCH 16, 1985.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1 DOLARS

S. Leimanis

Varonīgie latviešu leģionāri

Dienvidu, ziemeļu, austrumu un rietumu vēji visās pasaules malās skrien pāri Latviešu leģionāru varoņu kapu vietām — gan tām, kuŗām ir kopēji, gan arī tām, kuŗu kopiņas ir sen jau nolīdzinātas. Nolīdzinātām kapu vietiņām vējš pāri skriedams pieglauž sausās smilgas, kuŗas ir vienīgās, kas sedz mūža miegā gulētāju. Šos zināmos un nezināmos varoņus, Latvijas kaŗotājus, lai atceramies un godinām.

Latviešu varonīgie leģionāri ir izcīnījuši mūsu vēsturē vēl līdz šim nepiedzīvotas smagas kaujas.

1943. gada pavasarī sāka veidoties Latviešu leģions, un kā pirmās vienības leģionā iesaista 16., 19. un 21. latviešu bataljonu, kas jau cīnījās pie Ļeņingradas. Tie veidoja pirmos leģiona pamatus.

Toreizējos apstākļos tā bija viena no vēlamākām izejām, lai kopīgi apvienotu latviešu bataljonus, kuŗi bija izkaisīti pa plašo krievzemi. — Dnepropetrovsku, Krivojrogu, Staļino, Žitomiru un citām vietām.

Mūsu augstākie virsnieki toreiz domāja, ka šādā veidā būs radīts kodols latviešu bruņotajiem spēkiem, kas būtu nozīmīgs Latvijas neatkarības atjaunošanai. Tā bija doma, ko daudzi nespēja aptvert. 1943. gada pavasarī pasaules gudro un vareno pamestā latviešu tauta savas cerības dāvāja vienīgajam, kas to nebija atstājis — latviešu kaŗavīram.

1943. gada martā un aprīlī daudziem latviešu jaunekļiem zem kājām bija tāls un neparasts ceļš. Smagi pelēki vilcieni ripoja no Rīgas Jūrmalas stacijas cauri Vidzemei uz austrumiem, Gačinu, Krasnoje-Selo, Pulkovu un Uričaku. Tās ir vietas, kas saistās ar pirmām leģiona kaujas vienībām.

No 1943. gada maija līdz 1944. gada janvārim, latviešu leģionāriem bija jāaizstāv Volhovas kaujas iecirknis. Tādēļ Volhovas vārdam ir paliekama vieta latviešu leģionāru kaŗa gaitu vēsturē. Volhovas upe, kas savieno Ilmeņa un Ladogas ezeru, 1943. gadā veidoja daļu no kaujas līnijas, starp Novgorodu un Čudovu, kā arī tiltagala poziciju ap Spaskaja - Polistij ceļu mezglu, kur bija latviešu iecirkņa smaguma punkts.

Pēc Volchovas latviešu leģionāriem lielākas kaujas notika Veļikaja upes krastos, no 1944. gada marta sākuma līdz aprīļa vidum. Te bija iesaistītas abas latviešu vienības — 19. un 15. divīzija. Tālāk sekoja Opočka un citas kauju vietas. Krievu spēki ar katru dienu vairāk smagās kaujās atspieda vācu un arī latviešu spēkus tuvāk Latvijas robežai, kas radīja satraukumu latviešu tautā.

Auglīga un karsta bija 1944. gada vasara, Vidzemē un Latgalē jau varēja sadzirdēt draudošu ducināšanu, kas nāca no Krievijas puses. Tā norima retumis tikai vēlās vakara stundās, bet gaidāmie draudi jau nomāca latviešu sirdis. Nakts miegā un dienas darba gaitās tie pacēla galvas un bažīgi klausījās baigajā frontes balsī. Drūmākas tapa zemnieku skarbās sejas, zemāk nolīka daža sirmā galva.

Daudzi varoņi bija nolikuši savas galvas pie Ļeņingradas, Volchovas, Ostrovas, Veļikaja upes krastos, Opočkas un citās smagās atkāpšanās un ielenkuma kaujās. Tie bija krituši. Daudz bija arī to, kas dziedēja savas brūces slimnīcās. Tie bijam mūsu varoņi. Bet sarkanās ordas nāca virsū mūsu tēvzemei kā bada dzīti kraukļu bari. Tos vairs nespēja aizkavēt latviešu leģionāru kaujas spars, kas bieži izturēja desmitkārtīgu ienaidnieka pārspēku. 19. divīzija vēl cīnījās atkāpšanas frontē, kamēr 15. divīziju pēc smagām kaujām pavasarī un Lieldienās, pārformēja un apmācīja Vācijā. Jūlijā spēcīgas ienaidnieka vienības izlaužas caur Jelgavu līdz Rīgas jūras līcim.

Tai pašā laikā latviešu leģionāri cīnījās Lubānas, Aiviekstes, Meirānu, Stalidzēnu rajonā. Krievi guva panākumus pret vāciešiem Barkavas rajonā un centās ielenkt 19. divīziju. Stāvokli glāba kaujas grupa no 44. pulka un 15—19 artilerijas pulka pirmie divīzioni. 6. augustā ar kaujām latvieši atkāpās uz Cesvaines - Gulbenes - Dzelzavas līniju. Pēc smagām cīņām krievi ar spēcīgu triecienu atspieda latviešu vienības līdz Ērgļiem un tālāk līdz Morei. Pie Mores pēc piecu dienu kaujām ienaidnieks bija piedzīvojis lielus zaudējumus, veltīgi traucoties pret 19. divīzijas ierakumiem. (Turpinājums 10. lp.)

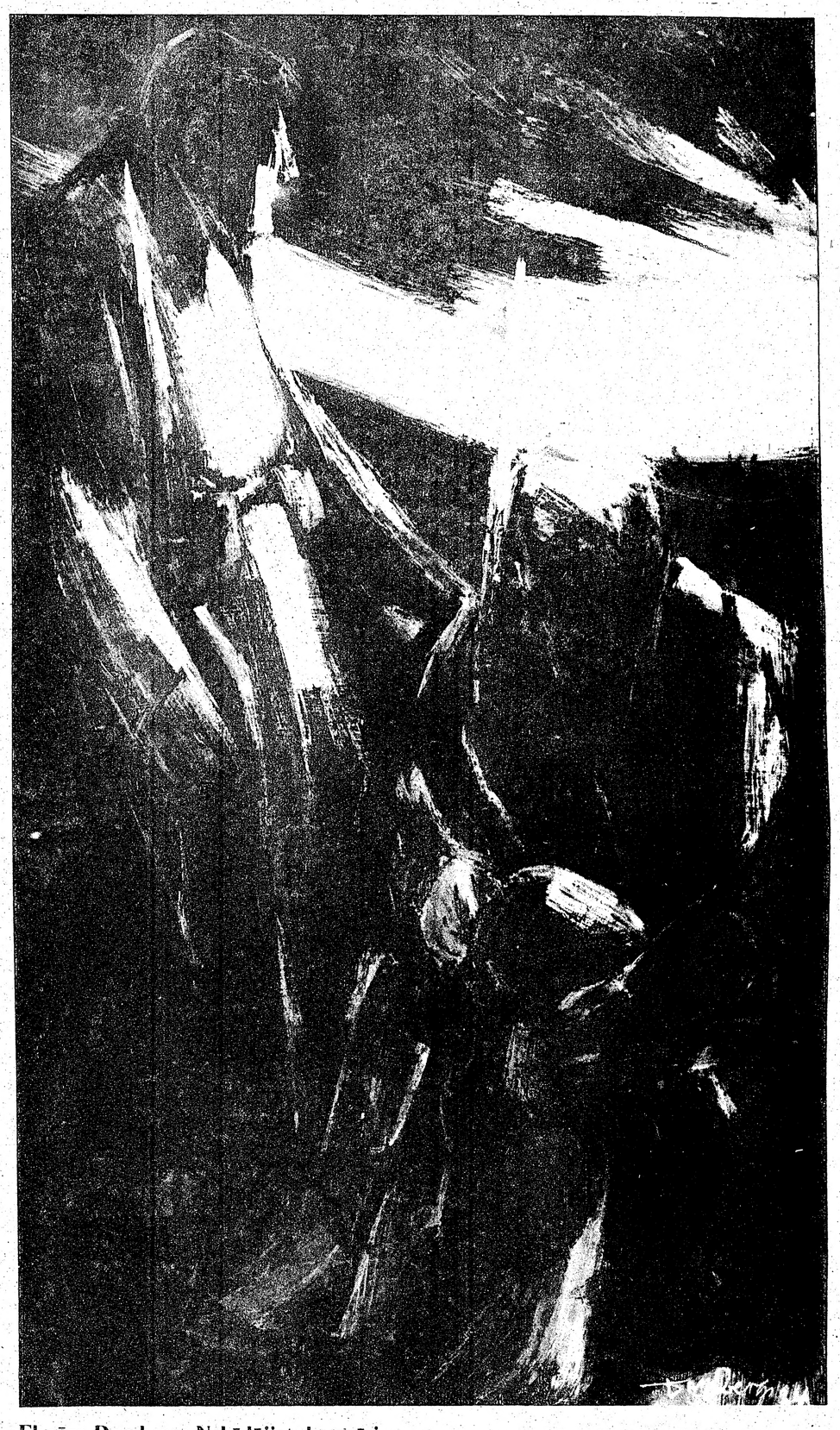

Elmāra Damberga Nebēdājiet, kaŗavīri.

Uz pārmaiņām būs jāgaida

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Čerņenko nāve ne Austrumeiropā, nedz Baltijas valstīs neizraisīja pat vismazāko asaru strautiņu. Varbūt ka apspiesto tautu miljoni vecīgo sarkano kaklakungu apmiršanā saskata arī uzspiestā režīma beigu pietuvināšanos. Nav šaubu, ka īstas prieka asaras visā Austrumeiropā neviltoti līs pār laimīgo pilsoņu vaigiem, kad pašā Kremlī kādā dienā iezārkos komūnistu diktātūru un blakus Ļeņina izkaltušam līķim stikla zārkā novietos tūristu apbrīnošanai komūnistu partiju.

Atzīmēsim, ka Dieva noliedzēja Čerņenko miršanas gadījumā Vatikānā lūgšanu noskaitīja pats pāvests Jānis Pauls. Ko Svētais Tēvs savā lūgšanā minējis, to mēs nezinām. Nav nemaz izslēgts, ka viņš pateicies Dievam, ka Čerņenko valdīšanas laiks bija tik īss.

Nav jāaizmirst, ka tas bija Čerņenko, kas pagājušajā gadā strupi noraidīja pāvesta vēlēšanos piedalītos Sv. Kazimira lielajās atceres svinībās okupētajā Lietuvā. Ja Svētais Tēvs būtu ciemojies Lietuvā, tad droši vien viņš, paklausot ticīgo latviešu katoļu lūgumam, iegrieztos arī Aglonas katedrālē.

Ne tikai latviešu katoļticīgie, bet visa latviešu tauta kā tēvzemē, tā arī trimdā, nav aizmirsusi Čerņenko neattaisnojamo izrīcību iepretim pirmajam latviešu kardinālim Vaivodam. Tieši Čerņenko valdīšanas laikā latviešu kardinālim divas reizes vārda tiešā nozīmē pēdējā minūtē neatļāva atstāt okupēto Latviju, lai viņš varētu piedalīties divās katoļu baznīcas augstāko garīdznieku apspriedēs Vatikānā.

Vai ar Gorbačova iesēšanos Čerņenko krēslā tūlīt radīsies nozīmīgas pārmaiņas, par to jāšaubās. Vai sirdsapziņas cietumnieku vajāšana izbeigsies? Vai garīdznieki vairs ne-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1985. GADA 16. MARTS, 11. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

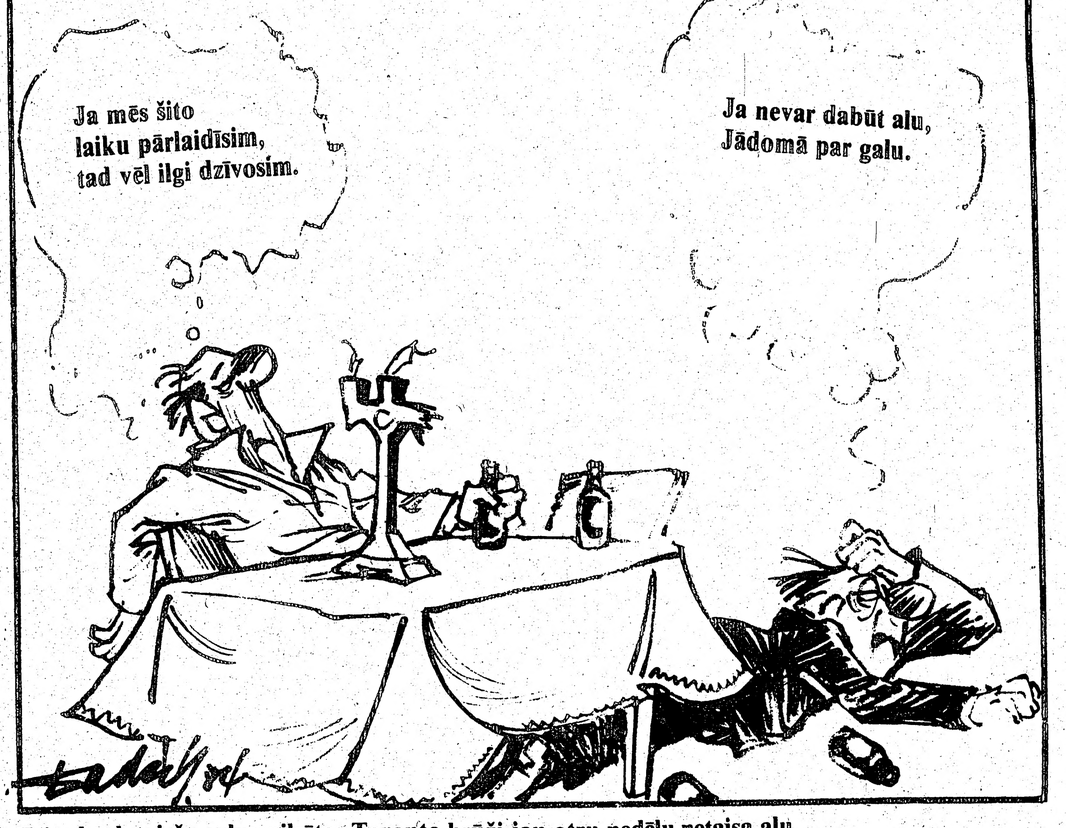

Trimdas latviešu galvaspilsētas Toronto brūži jau otru nedēļu netaisa alu.

Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Komūnistu ideoloģiskais bankrots

Visiem zināms, ka ideoloģiskais bankrots rada tālāku sistēmas chaosu. Padomju savienībā to vislabāk redz saimniecībā. Kaut arī ne tik cieša kā māca marksisti, tomēr zināma likumsakarība pastāv: bez stabila saimnieciskā stāvokļa ir grūti cerēt uz ideoloģijas iedarbību, un otrādi — bankrotējošā ideoloģija vairs nespēj vilkt atpaliekošo saimniecību. Sabiedrības vienaldzība pret komūnistu morālajiem un materiāliem mērķiem, stāvoklis, kad valdība vairs nespēj izvirzīt kaut cik pievilcīgus uzdevumus, varas nesējiem ir bīstami faktori.

Maskavas valdnieki to saprot. Jau no 1960. gadu otrās puses attīstīta milzīga aktīvitāte. Vispirms mēģina pielabot, izskaistināt komūnistisko pamatideoloģiju. Sākot ar Ļeņina simtgades jubileju, gandrīz ik gadu notiek kārtējā ideoloģiskā kampaņa, kuŗa līdz absurdam tiek lielīta komūnistiskā partija, tās vadoņi, padomju iekārta. To dara tik skaidrā veidā, ka pie visa pieradušiem padomju pilsoņiem uznāk nelabuma sajūta.

Asprātīgākie turpretim sacer neskaitāmus anekdotus. Faktiski paši valdnieki spiesti atzīt, ka šādiem mēģinājumiem ir negātīvs rezultāts. Atteikties no tiem arī nedrīkst, jo tas skanētu kā kapitulācija. Līdz ar komūnistiska rakstura svinībām pastiprinājās visādu varoņu, kaŗa vadoņu un pat caru un ķeizaru slavēšana (protams, krievu). To savā laikā veiksmīgi īstenoja Staļins. Tagad šo parādību, ko uzskata par tautas un it īpaši jaunatnes patriotisku audzināšanu, visādi veicina.

Tiesa, jāņem vērā tāda paša veida stiliskas parādības nekrievu tautu vidū, kas bieži izpaužas kā protesti pret pārkrievināšanu un nacionālas pašapziņas stiprināšanu. Gruzīņu un armēņu lepnums par savu gadsimtiem bagāto vēsturi un kultūru, viņu kaŗavadoņu izmisīgā cīņa par neatkarību, ukraiņu kazaku brīvības alkas, senās Lietuvas cīņas ar Maskavu — viss tas nekādi nekalpo tagadējo valdnieku mērķiem. Pat latviešu sarkano strādnieku nozīmi nedrīkst sevišķi izcelt, kaut liekas, ka apstāklis, ka daudzi latvieši pilsoņu kaŗa laikā cīnījās boļševiku pusē, ir noderīgs padomju propagandai.

Noderīgs gan, bet tikai līdz zināmai pakāpei. Nedrīkst taču krieviem uzbāzīgi atgādināt, ka latviešu strēlnieki,kaut arī zem sarkaniem karogiem, izsoļoja cauri visai milzu Krievijai. Kad 1977.g. RAFs (mikroautobusu rūpniecība) vadība noorganizēja jauno mikroautobusu braucienu no Liepājas līdz Vladivostokai, to domāja veltīt latviešu sarkano strādnieku piemiņai, bet iejaucās Latvijas komūnistiskās partijas centrālkomiteja un autobraucienu veltīja oktobŗa revolūcijas 60. gadadienai un tautu draudzībai!

Tātad padomju vienotība nozīmē krievu un visa krieviskā slavināšanu. Padomju prese krievu valodā vārda tiešā nozīmē izmisumā meklē tās saites, kas stiprinātu krievu nacionālās jūtas un vienības. Maskavas valdnieki grib palauties kaut vai tikai uz vienu pašu lielāko padomijas tautu, tādēļ bez partijas un tās vadoņu kulta tik milzīgus apmērus ieguva pēdējā laikā padomju armijas kults. Visādi potē domu, lai gan ne viss ir labi saimnieciskā jomā, toties padomju militārais spēks spēj ietekmēt pārējo pasauli. Nedrīkst ignorēt, ka daudzu padomju cilvēku galvās rodas ideja, ka ,,revolucionārais'' kaŗš pret ,,imperiālistiem'' būtu loģisks atrisinājums. Uzvara kaŗā uz ilgu laiku saglabātu padomijas integritāti, kas pēc daudzu krievu domām ir līdzīga varenās Krievijas jēdzienam. Vismaz to padomju propaganda ir panākusi.

Lasītāju vēstules

NEPILNĪGS APSKATS

,,LA'' š. g. 9. februāŗa numurā V. Irbe, pašķirstījis žurnālu ,,Kadets'' Nr. 13 — 1984, aprakstījis tā saturu. Manuprāt viņam tas nav izdevies vai arī viņš nav vēlējies pilnīgāk apskatīt šī vienreizēji nozīmīgā izdevuma saturu.

Savā apskatā V. I. citējis tikai dažus rakstus, nenorādīdams uz patriotisko dzeju un citiem rakstiem ar kareiviskajam garam piemērotu noslieci. Vismaz varēja minēt rakstu autoru vārdus. **A.S., ASV**

MINSTERE PATEICAS

Daudz baltu dieniņu skolotājam Eduardam Tiltiņam, kas raksta: ,,...mani bērni, mazbērni un tuvākie draugi mocījās ar galvas sāpēm, — ko man dāvināt un ar ko mani aplaimot.

Tā kā es sevi skaitu visādā ziņā ,,bagātu'', jo mana veselība turas apmierinoša, laicīgā manta, ko kodes un rūsa maitā, arī ir pietiekošā vairumā, tad ieteicu visiem mana 80 gadīgā kliņģera ēdējiem dāvināt man vienkāršu aploksni. Visi bija ļoti priecīgi par šo ideju un galvas sāpju noņemšanai bez pulverīšu palīdzības.

Aplokšņu saturs 385 Kanadas dol. apmērā nosūtīts MLĢ izlietošanai pēc pašu ieskatiem un vajadzības kā šķiņķība no bijušā zīmēšanas skolotāja tālā Toronto.''

Paldies no visas MLĢ saimes! **Ilga Grava,**
Minsteres latviešu ģimnazijas direktrise

LATVIEŠU IERAŠANĀS KANADĀ

Pēc V.S. raksta ,,Arī latviešiem būs sava simtgade Kanadā'' izlasīšanas LA 2. marta numurā lasītājiem būs nepareizs priekšstats par latviešu ierašanos Kanadā. Lai zinīgākie lasītāji nedomātu, ka esmu stāstījis tīrās muļķības, un pārējie netiktu maldināti, esmu spiests dot kļūdu labojumu. Gandrīz neviens no rakstā minētajiem faktiem vai konstatējumiem nav pareizs.

Tālākajā salīdzinājumā ,,A'' ir uzrādītā kļūda šai rakstā, bet ,,B'' — kļūdas labojums.

A. 20 ģimenes ieceļojušas Manitobā 1890. gadā.
B. 1893. gadā Manitobā ieradās Jānis Allers. Pēc tam ar vairāku gadu atstarpi viņam sekoja kādas 20 ģimenes, pa lielākai daļai viņa radinieki.
A. Jānis Šmits ieceļojis Kanadā pirms 100 gadiem.
B. Jānis Šmits ieradās Vinipegā ap 1911. gadu. 1905.gadā viņš vēl bija skolotājs Latvijā.
A. J. Šmits atgriezies Latvijā 1911. gadā.
B. J. Šmits atgriezās Latvijā 1919. gadā.
A. J. Šmits Latvijā strādājis kā angļu valodas skolotājs Angļu Institūtā.
B. J. Šmits bija Angļu valodas Institūta direktors no 1922. līdz 1940. gadam.
A. Trīs posmi latviešu emigrācijā: (a) līdz 1905. gadam, (b) 1905.—1914. gadam un (c) pēc Otrā pasaules kaŗa.
B. Trīs posmi gan bija, bet tie ir: (a) līdz 1914. gadam, (b) no 1918. līdz 1939. gadam un (c) pēc Otrā pasaules kaŗa.
A. Trešais posms, sākot ar 1949. gadu.
B. Trešais posms sākās jau 1947. gadā.
A. Pēc 1905. gada Montrealā ieradušies 50 latvieši.
B. B. Varbūt, kaut apšaubāmi, bet neko tamlīdzīgu netiku teicis.
A. Albertas provincē 1890. gadā nodibināta pirmā latviešu kolonija.
B. Josefsburgas apkārtnē pirmie latvieši ieradās ap 1893. gadu.
A. Britu Kolumbijā latvieši vairāk apmetušies starp ukraiņiem, bet Vinipegā starp vāciešiem.
B. Nekas tamlīdzīgs netika teikts.
A. ,,Valdība par lētu cenu atpērk iekoptās saimniecības.''
B. Tīra fantazija!

Tik aplami var notikt tikai tad, ja atreferējumu par kādu notikumu sniedz persona, kas tur pati nemaz nav bijusi klāt. **Jānis Mežaks**
Toronto.

Elmārs Dambergs

Latvja jubilejas izstāde

Šogad Kanadas latviešu mākslinieku saime atzīmēja trīsdesmit gadu rosīgu kalpošanu savām mūzām. Šinī Latvja 30 gadu jubilejas daiļdarbu parādē varēja viest — līdzīgi iepriekšējām reizēm — daudz ar akadēmisku ziedi kosmetizētu vaibstu; pa nostalģiskam, sentimentālam un romantiskam akcentam. Kā aizvien, iztrūka reiz Latvijā tik ierasto dižgabalu — pozētu portretu un figūrālu kompoziciju. Protams, tas būtu par daudz prasīts šinī zemē, kurā mākslas kalpa eksistence nav spoža. Cik no mums saņem valdības atbalstu un kam pieder savas studijas?

Vērojot atklāšanas vakarā kuplo viesu skaitu, iesildījās mūsu mākslas cenšoņu sirdis — tiešām, mums netrūkst radošās kultūras atbalstītāju!

Objektīvā perspektīvā šo izstādi pildīja atspulga no pēcimpresionisma; tādējādi, ja tā varētu teikt, lielais plūdums virzījās patētiski sterilā gultnē. Tas nebūt nenozīmē, ka nepavīdēja pa vilnim, kas sitas pāri kādai eksperimentācijas krācei...

Ja paraugāmies apkārt kanadiešu mākslas organizāciju skatēs, it visur paveras gluži tā pati aina — kvalitātīvam elementam piemīr konservātīva daba. Vitālas, augsnējas mākslas (sabiedrības) pamatīpatnība ir eksplozija; eksperimentēšana, rupja apdare, kā to nupat varam redzēt Ontario mākslas galerijā mamūtiskā eiropiešu šodienas mākslas izvērdumā, titulēta „The European Iceberg.'' Izlēcēji ir jaunā paaudze, kas meklē pēc kaut kā novatoriska. tie vērš skatus uz dzīves neglīto iekšieni; vairāk nobriedušie, to vidū Latvja mākslinieki, ir izvēlējušies attēlot „izbēgšanu'' no prozaiskā uz aistētisku sapņu tālēm...

Mana kritiskā kamola ritējums atrod pirmo pieturu pie Agŗa Anšmita audekļiem. Viņa eļļas dabas skati dzirkstī ar īpatu, iekšēja nemiera šarmu. Neviež jaunu ceļa vēju. Pievelk „Pavasaris''.

Mīklaina miera izjūta caurauž Daces Birkhānes smalki niansētos asējumus. Tīkama poētiska pieskaņa.

Gundega Cenne ir izveidojusi viegli identificējamu personisku stilu. Viņa centrē interesi uz ģimenes žanru; figūrām piemīt savdabīgs, introverts raksturs, kas it kā iz dabas formējumiem, meklē emocionālu eksistenci dzīpslainu līniju labirintā. Neapšaubāmi interesanta faktūra, izdoma, gleznieciska izjūta.

Valdis Didrichsons reprezentē jauno meklētāju, eksperimentētāju garu. Bagāts ar izdomu. Viņa „Kompozicija R'' veidojums ir tour de force laikmetīga idioma. Vai simbols raķešu ērai? Modernās skulptūras ir bieži bazētas uz satirisku divkosību.

Emmas Dzeguzes krāsainie linogriezumi dzied pastorālu ilgu himnu. Viņas māksla vilina skatītāju apgūt aistētisku atspirdzinājumu, tonētu ēnu dārzā...

Viens no nedaudzajiem, kas manifestē kādu nacionālu žestu mūsu trimdas gleznieciībā, ir Latvja veterāns, akadēmiķis — un pēc visiem mēriem — dižmeistars Eduards Dzenis. No izstādītām eļļām aci pievilka 18. nr. ar dinamisko kompozicijas ritmu un rotaļīgi vijīgo gaismu un ēnu mijiedarbību. Baltā džesso aizmugure (fons) gan piešķir gleznojumam īpatu pastelisku gaisīgumu, bet var arī izraisīt debates par plakātisku efektu. Chacun a son gout! (Katram sava gaume). Katrā gadījumā — māksliniekam ir izcils personisks stils, patīkams, balansēts kolorits. Meistarība apdarē.

Ēriks Dzenis arīdzan ir viens no Latvja celmlaužiem, jaunākais gados. Daba viņu apveltījusi ar asu redzi. Šis apstāklis parāda sevi baleta slavenību portretu zīmējumos. Ekonomiska, vitāla līnija pārliecinoši definē vaibstus. Zīmulis nr. 25 ir lielisks paraugs. Pavīd virtuozitātes dzirksts, atgādinot grafiķi O. Norīti! Piezīmējams, ka šogad jo pelnīti Ēriks saņēma LNAK pirkuma godalgu.

It labi izjustus, tradicionālas interpretācijas akvareļus darinājusi Vija France-Celmiņa. Drošs pludinājums, taupīga kompozicija.

Eižena Janiša bronzas veidojumiem piemīt īpats raksturs, tāda kā skulptūrāla valoda. Viņa darbi rezonē ar simboliskām vibrācijām. Saista „Apspiestās tautas asaras'' motīvs. Vai dzintars reflektē skumjas un rāmis ieslodzījumu? Izdoma un gaume!

Ņina Jurševska izstādījusi divas pievilcīgas batikas. Imponēja toņu dziļums un reizē subtīlas pārejas. Romantiska noskaņa.

Zigfrīda Jurševska „Vērotājs'' putns marmorā izceļas ar gandrīz klasiska gara izteiksmīgu formulējumu. Maz izsaka tik daudz...

Pie izstādes saistošākajiem gleznojumiem pieskaitāmas Alīses Kalniņas trīs lielāka izmēra akrilikas. 38. nr. atbalso kaut ko no sapņotāja V. Matveja (Septiņas princeses).

Ludviga Kalniņa „Spēkošanās'' ir varen izteiksmīgs darbs. Dabas kolosu konflikts. Var izjust iekšēju dinamismu, cīņas—uzvaras gribu.

No Ādolfa Kerāna vitrāžām piesaista Kompozicija nr.5 — Intriģējoši subtīls saules lēkts vij atblāzmu caur mākoņu šķiedrām. Sekmīgs stiklu kombinējums.

Uzmanību saistīja T. Ķiķaukas tik negaidīti nobriedušie un izjustie akvareļi. Nav šaubu, talantīgais mākslinieks ir beidzot atradis sevi, izkristallizējis savu stilu un metamorfozējies jūtīgā koloristā. romantiskas jausmas pavīd viņa samtaini zaļoksnēja lirisma piesātinātajās kompozicijās.

Kārlis Kronbergs parādījis lielāka formāta abstraktu eļļu

Latvja jubilejas izstādē Toronto — Ed. Dzeņa Re, kur jāja div' bajāri.

„Krustu cikls VII''. Elēģiska simbolika. Drūms, jūtīgs tonējums. Vai saredzam metaforu cilvēka liktenībai? Mākslinieks, acīm redzot, ir dziļš domātājs.

Te idejiskā kontrastā — citu vidi reprezentē Edgara Krūmiņa trīsdaļīgā akrilika „Savrūpdeja''. Kompozicijai rotaļīgs raksturs; rotundas un klauniskas figūras — vīrieši un sievietes virpuļo it kā bezbēdīgā dejā. Interesanta virsmas apdare, priecīgs kolorīts. Svaiga ideja.

Četri aci kairinoši akvareļi pārstāv Kārli Langenfeldu. Liekas, viņš izperinājis jaunu tēmu — putnus? Liegs, silts, dekorātīvas dabas, tīrs gleznojums.

Skats ilgāk pakavējas pie Valijas Mērnieces gleznas „Mātes gādībā''. Šī akrilika apstiprina labu ziemeļu (arktikas) dabas pazīšanu. Stingra kompozicija, meistarīga vēso un silto toņu izbalansēšana uzburţ tīkamu gleznainu izjūtu.

Kā aizvien, intriģējošus, groteski skulptūriskus šedevrus izstādījis Dzintars Mežulis. „Rituāla varas pīpe'' fascinē ar asprātīgu izdomu. Saka: joks uzjautrina, bizārais nobiedē...

Daiņa Miezāja natūrālistu manierē darinātais akvarelis liek pakratīt galvu... „Vasaras zāles'' pedantiskā precizitāte šķiet anachronisms mūslaiku trauksmainam garam.

Mūsu vecmeistars Arnolds Nullītis arīdzan veltījis šai jubilejas skatei vienu it ekspresīvu akriliku „Ausma''. Gleznojums traktēts ar drāmatisku vērienu; cauri tumšiem režģiem pavīd tālu staru blāvums — cerību illūzija. Monumentāla kvalitāte.

Ārijas Ozolas-Alksnes akrilikas bazētas kompozicijas tver liesmainas enerģijas piesātinātus aspektus — augšanu, atmodu. Sulīgs, izturēts chromātisks zieds.

Itas Ozolas mēļi tonētie, īpatni stilizētie akvareļi pietuvojas grafikām. Tos iemieso dekorātīva dvēsele, kas žūžo kā pavasaŗa vēsma dināmiskos ritmos. Sprieganas līnijas dejo un dzejo, auzdamas liriskus tīklus. Patīkami skatīt arī pa tautiska motīva vijumam.

Ilze Prikule turas pie personiska reālisma. Laba atmosfairas izjūta.

Dīvains soloists ir Visvaldis Reinholds. „... Mani nemotivē nekāda sevišķa ideja...'' Bet, kā tad lai izskaidrojam viņa tik spēcīgo, radošo potenciālu? Metalla jauktas technikas formējumi slēpj daudz nacionāla elementa, mākslinieciskas mistikas. Apbrīnojams izdomas spēks. Arī ainavas artikulē zināšanas un izjūtu.

Arvīds Strucis redzams tikai ar vienu jauktas technikas darbu. Tanī pavīd bravurīgi, pastozi triepieni, spilgts krāsu zieds.

Grafiķis Ilgvars Šteins operē fantastisku iztēlu pasaulē. Tušas zīmējums „Trijotne'' uzburţ trīs groteskas figūras, drīzāk mošķu maskas! Varen ekspresīvs talants!

Ilze Villere uzsit fascinējošu vilni ar savu vilnas kolāžu „Ziemeļu straumes''. Aci vilina zilgani pelēko toņu harmonijas, gaumīgā rotaļa ar spilgtākiem akcentiņiem, kas paņirb no šīs trīsdaļīgās kompozicijas vijīgiem ritmiem.

Jānis Zuntaks, pašreizējais Latvja prezidents, kā arī Latvijas mākslas akadēmijas absolvents, jubilejas gadījumu kuplinājis ar divām eļļām un trīs akvareļiem. visās ainavās parādās nobrieduša meistara ķēriens. „Uz rudens pusi'' ir tipisks viņa darbs. Formulēta kompozicija, maigu, medainu toņu gamma. Miermīlīga noskaņa. Dzimtenes tāles kļuvušas par mākslinieka izdomu arkadiju, paradīzi, no kuŗas vairs cilvēku nevar padzīt...

Elmāra Damberga izstādīto darbu vērtējumu autors atstāj lasītāju ziņā.

Pēteris Ikšels

Atmiņas par Atsevišķo studentu rotu

(Turpinājums)

Latviešu korporāciju locekļi bija vieni no nacionālākiem elementiem savā tautā, kas jau ilgus gadus pirms Latvijas proklamēšanas bija cīnījušies ar vācu korporācijām par latviešu godu un nacionāliem ideāliem un bija panākuši līdzvērtīgas tiesības un godājamu stāvokli akadēmiskajā saimē.

Vācu pučs cieta neveiksmi, jo Kalpaka bataljona sastāvs bija tāds, kur dziļi bija iesakņojies krass nacionālisms. Daudzi virsnieki bija smagi cīnījušies strēlnieku kaujās pret vāciešiem, un jaunā paaudze nāca ar nenoslāpējamām neatkarības un brīvības alkām, kas arī uzvarēja. Frontes delegācija pieņēma lēmumu un to paziņoja pučistiem, ka Kalpaka bataljons atzīst tikai Latvijas pagaidu valdību ar ministru prezidentu Kārli Ulmani un nosoda 17. aprīļa puču. Tas sagrāva vāciešu plānus un atspoguļoja nacionālo brīvības garu, kāds valdīja Atsevišķā studentu rotā un visā Kalpaka bataljonā.

Arī A. Niedras trīs dēli bija Atsevišķās studentu rotas sastāvā, bet to vārdi no rotas saraksta vēlāk esot svītroti tēva dēļ, teica pulkv. Galindoms.

Nav daudz tādu ģimeņu kā Andrieva Niedras, kas būtu devušas tēvzemes aizsardzībai visus trīs savus dēlus — pie tam viens vēl bija tikai skolnieks, bet pārējie divi pavisam zaļi studenti — un tik bīstamos apstākļos, kā tas toreiz bija. Tēvu tiesāja un arī sodīja, bet kādēļ tad arī visi viņa trīs dēli sodīti, svītrojot viņus no varoņu saraksta, ar kuru latviešu tauta vienmēr ir lepojusies. Ja tagad trimdā to visu aukstasinīgi pārdomājam, vai vienam otram tas neliksies vismaz nesaprotami, ja ne vairāk?! Sodīt dēlus par ,,tēva grēkiem'' jābūt lielai drosmei un pārgalvībai. Vēl vairāk, ja dēli jau pat no skolas sola sevi atdevuši par latviešu tautu un neatkarīgu Latviju.

1919. gada martā, kad biju Liepājā komandējumā, mani viesnīcā uzmeklēja Andrievs Niedra, vadoties no Kara ministrijā dota norādījuma, un lūdza, lai es viņu nākošā dienā paņemot līdzi braucienā uz fronti. Viņš tur gribot apmeklēt rotā savus dēlus un pēc tam, ar rotas komandiera norādījumu, viņš došoties pāri frontei un tālāk uz Rīgu. Viņš man palūdza arī machorkas tabaku, ko iebēra no raibām lupatiņām sašūtā kulītē, kurā jau bija no avīzēm sagrieztas lapiņas, ko pacienāt krievu kareivjus, kas labprātāk uztinot cigareti avīžu papīrā. Tas arī radot lielāku ticamību, ka ir darīšana ar vienkāršu un godīgu strādnieka cilvēku. Beidzot sarunu, es vēl viņam vaicāju: ,,Mācītāja kungs, vai tas nav pārāk riskanti iet tagad pāri frontei, kad varbūt visā drīzumā arī mūsu vienības soļos uz Rīgu?'' Uz to saņēmu atbildi, ka riskanti jau esot iet arī pirtī. Viņš vakar esot bijis pirtī, lai kārtīgi izkarsētos un nomazgātos gaŗajam ceļam visai nedēļai, un, kā es pats redzot, šodien esot galīgi aizsmacis un pat apsaldējies. Arī tautieši Rīgā viņam lūdzot to darīt. Nākošā dienā, nobraucot līdz frontei, mācītāju Niedras kungu nodevu rotas komandiera rīcībā, novēlēdams laimīgu ceļu.

Atsevišķā studentu rotā, trešajā vadā, gados vecākais bija kapt. Paulis Zolts, lauksaimnieks un 1. Pasaules kara veterāns, ļoti labsirdīgas dabas un saticīgs. Viņš brīnījās, ka zēni, tikko no skolas sola, visas grūtības pārciešot bez jebkādas kurnēšanas. Zoltu aizkomandēja uz Liepājas jaunformējamiem spēkiem, un tur Zolts no strādnieku jaunatnes īsā laikā saformēja rotu, ar kuru viņš drīz vien atgriezās frontē (aprīļa mēnesī). Šo rotu nosauca par Studentu bataljona otro rotu. Zoltieši 14. maijā Kaugurciema kāpās nomainīja Studentu rotu, kas aizgāja atpūtā uz Ķemeriem.

Kāpas bija diezgan labi nocietinātas — ierakumi, ložmetēju ligzdas un priekšā dzeloņu žogs. Naktī no 17. uz 18. maiju bija ļoti stipra vētra, un tā nesa smiltis pa gaisu un pieputināja abu ložmetēju mēchanismus, un tie nedarbojās. Redzamība un dzirdamība arī bija slikta. Otra nelaime, ka Zolta rotai bija krievu šautenes, bet rezerves patronas bija atsūtītas vācu šauteņu tipa un, protams, nederēja, bet to konstatēja tikai kaujā. Kauguros pirmais latviešu strēlnieku pulks naktī bija pievilcies pie mūsu dzeloņžoga un izgriezis divus caurumus. Gaismai austot, strēlnieku pulks nāca uzbrukumā, un mums aptrūka patronu. Arī ložmetēji nedarbojās. Krita vada komandieris Grīntāls. Otru vada komandieri Kinanu ievainoja acīs, un viņš zaudēja redzi. Zoltieši panikā atkāpās. Tad iznāca priekšgalā pats Zolts, ar lielām grūtībām apturēja atkāpšanos un uzsāka pretuzbrukumu. To sekmīgi veica līdz galam, atsitot sarkano bataljonu, kas pameta trīs ložmetējus, vienu mīnu metēju, daudz šauteņu, 40 kritušos un vienu komisāru, kas vadīja uzbrukumu, un 14 gūstekņus. Bet arī mēs zaudējām Zoltu pašu. Latvijas kaŗa vēsturnieki šo cīņu uzskata par vienreizēju visā Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsturē.

Viens no zoltiešiem kliedzis: ,,Mums nav vairs patronu'', uz ko kāds cits atbildējis ,,bet mums vēl ir naži'', ejot pretuzbrukumā paša Zolta vadībā.

Vēl kāds notikums, kur Zolts parāda savu māku kaŗavīru audzināšanā: Pie Zolta nāk sūdzēties uztraukts kareivis, ka viņš esot nozīmēts postenī, bet viņam neesot pat zābaku, un ārā vēl ziema. Zolts tam atbildējis: ,,Ņem manus zābakus, tie man pašreiz nav vajadzīgi'', vilcis tos nost no savām kājām un devis kareivim ar piezīmi: ,,Kad atnāksi no posteņa, zābakus nes man atpakaļ''. Kareivis juties mazliet apmulsis par komandieŗa lielo izpalīdzību.

Kad Studentu rota naktī no 21. uz 22. maiju soļoja no atpūtas vietas Ķemeros uz Kalnciemu, lai no turienes sāktu uzbrukumu Rīgai, dziedāja atkal, pat vēl skaļāk un visu nakti, lai atvairītu miegu un nogurumu. 23. maija rītā latviešu kaŗavīri dziedādami iesoļoja Rīgā. Studentu rota dziedāja kā vēl nekad, un iedzīvotāju sajūsma bija neaprakstāma. Otrā janvārī, 1919. gadā, tikai daži simti kalpakiešu atstāja Rīgu, bet 23. maijā atgriezās pulkveža Baloža brigāde 1800 vīru sastāvā, dziedādami Rīga dimd, Rīga dimd, kas to Rīgu dimdināja. Bija noticis neticamais, bija uzvarējis kalpakiešu gars, un tas to Rīgu dimdināja. Vairs nepārnāca 17 Studentu rotas kaŗavīri,kas nolika savas galvas par jauno Latvijas valsti.

No Atsevišķās studentu rotas izauga trešais bataljons. No šī bataljona tālāk — 3. Jelgavas kājnieku pulks, kuŗa pirmā rota nesa Atsevišķās studentu rotas vārdu un gada svētku parādēs — Studentu rotas karogu. 3. Jelgavas kājnieku pulka karogā bija rakstīts: Es iešu turp, kur tēvu zeme sauc.

Bermonta uzbrukumam sākoties Atsevišķās studentu rotas kaŗavīri kapteiņa Zommera vadībā organizēja tā saukto Studentu bataljonu, kas pie Daugavas tiltiem apturēja Bermonta spēku virzīšanos uz priekšu. Šim apstāklim atkal bija izšķirēja nozīme cīņu turpmākajām gaitām, kas veda uz galīgo uzvaru.

2. Pasaules kaŗā par jaunu ierindā Latviešu leģionā stājās 27 bijušie Atsevišķās studentu rotas cīnītāji, un lielākā daļa tur savas dzīvības arī atdeva. Arī daudzi bijušās Studentu rotas kaŗavīru dēli aizgāja to pašu ceļu un vairs neatgriezās.

No 216 kādreiz bijušajiem Atsevišķās studentu rotas kaŗavīriem trimdā šodien vairs ir zināmi tikai 7, kas vēl dzīvi palikuši. Lai zina jaunā paaudze, kas brīvības cīņas nav redzējuši, lai zina to arī nākošās paaudzes, ka 1918. gada 18. novembŗa svētku mirdzums, kādu mēs to piedzīvojām vēl dzimtenē būdami, ir samaksāts ar asinīm un dzīvībām.

*

Šajās atmiņās ietvertās, gan personiskās, gan dažādu citu atmiņu avotu ziņas mums vēstī, ka 1918. gada novembrī Atsevišķās studentu rotas kaŗavīri ir devušies ,,...Uz kauju, lai kļūtu ievainoti vai nogalināti. Viss tas bija jādara, jo tas bija taisnīgi, un neviens nedrīkstēja izvairīties vai atkāpties, nedz atstāt savu vietu ierindā.'' To darīt nepavēlēja Latvijas rakstītie likumi, kādu tanī laikā arī nemaz vēl nebija, bet gan kāda vārdos izteikta pavēle. Šī pavēle ir iemiesota, ieaudzināta, tālāk pašu izkopta, un nepārprotami izriet no korporāciju devīzēm — Tēvijai.

Visām studentu korporācijām ir gandrīz vienādas devīzes, un tās pamatotas vārdos DRAUGS, TAUTA, TĒVIJA, ZINĀTNE. Audzinot savus locekļus šo pamatprincipu garā, tiem bija dotas visas tās rakstura īpašības, kas toreizējos apstākļos noteica viņu morālo un nacionālo stāju. Šo ieaudzināto pamatprincipu ietekmē un izpratnē tie ne mirkli nešaubījās, bet ar pārliecinātu sajūsmu sirdīs uzņēma pasludināto Latvijas neatkarības ideju kā nepieciešamību tautas eksistencei un tālākai attīstībai. Tie saprata šo vajadzību, ticēja tās īstenošanai un izšķirīgā brīdī pildīja savus pienākumus pret savu tautu un savu korporāciju principiem un devīzēm.

(Turpinājums sekos)

Korporācijas piemin kalpakiešus

Pulkveža Oskara Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju dievkalpojumā 3. marta vakarā Sv. Jāņa dievnamā pulcējās ap 200 baznīcēnu. Iespaidīgs bija korporāciju karogu ienešanas un iznešanas ceremoniāls. Māc. Arveds Celms sprediķī tuvāk pakavējās pie Kalpaka bataljona vīru cīņas gara. Uzrunājot savus 220 kaŗavīrus, plkv. Kalpaks teicis: ,,Maz, pavisam maz palicis, bet ar Dieva palīgu iesim!'' Liktenīgā sadursmē krita plkv. O. Kalpaks un līdz ar viņu kapt. N. Grundmanis, vltn. J. Krievs un ltn. Šrinders.

Baznīcēniem pieceļoties un karogiem liecoties, pieminēja mūžībā aizsauktos kalpakiešus: Aleksandru Plensneru (Cēsu rota), Ringoldu Bredermani (Atsevišķā studentu rota), LKOK Rūdolfu Markusu un LKOK Aleksandru Lasi (Neatkarības rota).

Vīru ansamblis Kalvis Juŗa Dzeguzes vadībā diedāja ,,Integer Vitae''.

Dievkalpojuma beigās baznīcēnus uzrunāja un svētīja archibīskaps Arnolds Lūsis, norādot: ,,Redzu te mūsu jaunos akadēmiķus un kuplo dievlūdzēju saimi. Gribu jums teikt, mūsu tautai draud briesmas. Jo tautas, kas pazaudē valodu, ir nolemtas iznīcībai. Svešumā pazaudējam valodu asimilācijas apkampienos. Dzimtenē no Rīgas 133 skolām latviešu valodā mācības notiek tikai 26 skolās, 26 daļēji, bet lielākā daļa krievu valodā. Mums draud briesmas, ka aizmirstam savu vēsturi, sākam aizmirst savu Brīvības cīņu laikmetu. Pat dievkalpojumi sāk izskanēt angļu valodā. Mums vēl ir viens ierocis — lūgšana, kā to uzsvēris kāds latviešu pulkvedis pēc kapitulācijas Vāczemē, norādot, ka lūgšana esot skaistākais cīņas veids.

Mums jārūpējas, lai jaunatne vairāk zinātu par Latvijas brīvības gadiem, norādīja archibīskaps un aicināja jauno akadēmisko paudzi veltīt vairāk pūles šai virzienā. Pacilāti izskanēja baznīcas himna Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un Latvijas himna, kad karogus iznesa abu garīdznieku un korporāciju kopas prezidija pavadīti.

Dievkalpojumā klāt bija arī kalpakieši: Kalpaka bataljona valdes pr-dis Kārlis Tannis (Neatkarības rota) un Pēteris Ikšels (Atsevišķā studentu rota).

Svētdienas pēcpusdienā Korporāciju kopas pārstāvji ar kalpakieti K. Tanni ieradās Latviešu kapos. Tur pie mūžībā aizsaukto kalpakiešu J. Dreimaņa un Ed. Rempes kapu kopiņām ziedus nolika kopas seniors J. Grodnis, bet pie prezidenta Kārļa Ulmaņa pieminekļa A. Linē. O.K.

Pad. savienība uz apsūdzēto sola

Starptautisks valstsvīru un zinātnieku tiesas panelis šovasar Kopenhāgenā tiesās Pad. savienību par Baltijas valstu okupāciju un cilvēku tiesību pārkāpumiem. Apsūdzību sagatavo Pasaules Baltiešu Apvienība un tajā sastāvošās baltiešu centrālās organizācijas — Pasaules Brīvo Latviešu apvienība, Augstākā Padome Lietuvas Atbrīvošanai un Igauņu Pasaules Padome. Kopenhāgenas tribunāls notiks divās dienās, ceturtdien un piektdien, 25. un 26. jūlijā un pēc tam pieskaņosies Baltijas jūras miera un brīvības brauciens.

Padomju Savienības tribunālu ierosināja Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība, priekšsēža Olģerta Pavlovska vadībā jau pirms dažiem gadiem. Tā īstenošana ir prasījusi plašākus priekšdarbus, gan materiālu sagatavošanā, gan personāla sameklēšanā. Atsauksme tribunālam radās arī pārējās baltiešu globālās organizācijās un tā projektu paplašināja uz visu trīs baltiešu tautību līdzdalību. Baltiešu augstāko organizāciju vadītāji, Dr. O. Pavlovskis, lietuviešu Dr. K. Bobelis un igaiņu L. Savi ar saviem līdzstrādniekiem ir pēdējā gadā bieži sanākuši uz sēdēm, lai precīzi izplānotu apsūdzību pret Baltijas valstu okupantiem.

Tagad visi tiesas svarīgie priekšdarbi ir nokārtoti un ir nolikti noteikti datumi un vieta — 25. un 26. jūlijs Kopenhāgenā. Tribunāla ilgums ir apzināti īss, jo ilgākam laikam nebūtu iespējams iegūt starptautiska kalibra tiesnešus un lieciniekus. Kopenhāgena ir izraudzīta tādēļ, ka tur jau sekmīgi ir darbojušies līdzīgi tribunāli, kā piem. Saharova prāva u.c. Tāpat Kopenhāgenā ir Eiropas preses centrs un dāņu valdība neliktu nekādus šķēršļus prāvas īstenošanai.

Tribunāla noorganizēšanai Pasaules Baltiešu Apvienība ir izraudzījusi speciālu darba komiteju, kuŗā no lietuviešiem ieiet Liutas Grinius, no igauņiem viņu globālais priekšsēdis Lembit Savi, bet no latviešiem PBLA bij. priekšsēdis Uldis Grava, kuŗš ir šīs komitejas priekšsēdis. Viņu darbību pārrauga PBA ar tās priekšsēdi Olģertu Pavlovski priekšgalā. Vislielāko darbu līdz šim ir veicis PBLA Informācijas biroja vadītājs Jūlijs Kadelis Vācijā, apzinot vajadzīgos tiesnešus un lieciniekus Eiropā un veicot technisko izkārtojumu Kopenhāgenā. Šajā darbā izpalīdzīgs bijis arī Gunārs Meierovics, latviešu pārstāvis Apvienotā Baltiešu Komitejā, kuŗš pašreiz uzturas Eiropā. Ja smaguma punkts uzvelts latviešiem, tas izskaidrojams ar to, ka tribunālu ierosināja PBLA un tā arī segs 50% no izdevumiem. Lietuviešu financiālā līdzdalība būs trešā daļa, bet igauņu viena sestā daļa no izdevumiem.

Rīkotāji vēl pašreiz neizpauž starptautisko tiesnešu vārdus, lai uz viņiem neizdarītu dažādus politiskus spiedienus atteikties. Lai ilustrētu tiesnešu augsto stāžu, var pieminēt, ka no ASV savu līdzdalību bija apsolījis ASV bij. galvenais delegāts Eiropas drošības konferencē Madridē, kur noritēja pēdēja lielā baltiešu politiskā manifestācija. Diemžēl šim tiesnesim, Maksim Kampelmanim, bija jāatteicas, jo ASV prezidents Rēgens viņu nupat izraudzīja par delegācijas vadītāju ASV-PSSR atbruņošanās sarunās.

Tiesas procesā baltieši nāks ar saviem sūdzības memorandiem un tos illustrēs ar trīs dažāda veida lieciniekiem — juridiskiem lietpratējiem, aculieciniekiem un cilvēku tiesību aizstāvēšanas organizāciju pārstāvjiem. Apsūdzībā būs iztirzāta Baltijas valstu nelegālā okupācija un dokumentēti pārkāpumi cilvēku tiesībās, nacionālās tiesībās un reliģiskās tiesībās. PBLA pamatdokumentu izstrādāja Viktors Upeslācis Kanadā.

Paralēli tiesas gaitai, baltiešus lūgs piedalīties demonstrācijās Kopenhāgenā, līdzīgi kā tas notika Madridē. Pēc tiesas sprieduma notiks preses konference, Jūlija Kadeļa izkārtojumā. Viņš jau ir paspējis ievietot ziņas par tribunālu Austrijas, Šveices, Vācijas un ASV laikrakstos un radiofonā.

Pēc baltiešu jautājuma sekmīgas pacelšanas pasaules forumos sakarā ar Eiropas drošības konferencēm Helsinkos, Belgradē un Madridē, Kopenhāgenas tribunāls ieved jaunu nodaļu trimdas baltiešu politiskā darbībā. Šoreiz baltieši nereaģē uz starptautiskiem notikumiem, bet rada paši savu notikumu. Visus tautiešus, kuŗi vēlētos piedalīties Kopenhāgenas projektā, lūdz sazināties ar PBLA biroju, kas izsniegs informāciju par apmešanos, lidojumiem un tribunāla norisi. Adrese: WFFL, P.O. Box 4016, Rockville, MD 20850 USA.

U. Grava

Par Zviedrijas kauna traipu

Leģionāru izdošana doktora disertācijā

I

Bijušais zviedru armijas virsnieks majors Kurts Ekholms pēc atvaļināšanas no aktīvā dienesta sācis Upsalas universitātē studēt vēsturi un sarakstījis disertāciju doktora grāda iegūšanai par baltiešu un vācu militāro bēgļu izdošanu no Zviedrijas krieviem 1946. gadā. Viņš pats savā laikā piedalījies internēto karavīru nometņu administrācijā un daudzas problēmas pazīst no personīgās piertedzes. Tas arī bijis pamudinājums tematu izraugoties. Bet neatkarīgi no tā, viņš ieguldījis arī ļoti lielu darbu pētot avotus, sijājot datus un faktus, uzrādot sakarības un iztulkojot notikumus.

Darba rezultātā radušies divi biezi sējumi (I — 224 lpp., II — 444 lpp.), kas 1984. g. iznākuši kā Acta Universitatis Upsaliensis. Tā tad kopā ap 670 ar faktiem pieblīvētas lapaspuses. Tanīs daudz tabulu, schēmu un situācijas plānu, bet vērtīgākais — ap 2300 norādes. Bez dažādiem rādītājiem pievienoti arī savilkumi angļu valodā, un arī tabulām virsraksti tulkoti angliski. Kādā recenzijā zviedru presē bijis lasāms, ka beidzot šai jautājumā radies standartdarbs, kam var uzticēties, un kam vēlākie pētnieki nevarēs paiet garām bez ievērības.

Darbā atrodam asu kritiku par P. O. Enkvista grāmatu „Leģionāri". Grāmatas autors gan solījies būt objektīvs, bet nav to spējis un piesārņojis faktu vietā sacerējumu ar izdomājumiem un sagrozījumiem, gribēdams pakalpot kreisajiem vējiem. Turpretīm ar respektu doktorands bieži citē O. Freivalda un A. Landsmaņa grāmatas. J. Zalcmaņa grāmata gan pieminēta, bet iznākusi par vēlu, lai varētu tikt iestrādāta disertācijā.

Latviešiem, kas šos jautājumus pētījuši pēc zviedru avotiem, bieži licies savādi, ka toreiz zviedru politiķi nereti apgalvojuši, ka viņu nostāja militāro bēgļu jautājumā saskan ar angļu un amerikāņu viedokli. Šodien ir skaidrs, ka tā ir bijusi nepatiesība. Neatbildēts paliek tikai jautājums, vai viņi melojuši, vai labā ticībā — būdami slikti informēti. K. Ekholms savā disertācijā piemin gadījumu, kad valdības aprindās diskutēts jautājums, vai nebūtu pareizāki nodot baltiešus kādai jauktai sabiedroto militārai komisijai Vācijā. Bet tad šī ideja atmesta, jo gudras galvas sācījušas, ka rezultāts galu galā būšot tas pats kā nodot tieši krieviem. Šodien tāda gudrība liekas absurda. Bet ar nezināšanu politiķiem grūti aizbildināties. 1945. g. 3. decembrī zviedru sūtnis Londonā apmeklējis angļu ārlietu ministriju, lai ievāktu informāciju par angļu nostāju. Nākamā dienā viņš telegrafējis uz Stokholmu: Baltieši, nebūdami padomju pilsoņi, pēc angļu ieskatiem nav pakļauti Jaltas līgumiem par kaŗa gūstekņu izdošanu (II d. 130. lpp. norāde 269). Te jāatceras, ka zviedru premjērs T. Erlanders vēlāk Riksdagā sacījis, ka zviedru valdība esot tikai vēlējusies sekot sabiedroto starpā noslēgtajiem līgumiem. Acīmredzot, reizē taču bijusi vēlēšanās šos līgumus iztulkot pēc sava prāta. Bet tam par cēloni nav bijusi nezināšana.

Redzot K. Ekholma darbā savākto lielo faktu materiālu, rodas vēlēšanās, lai šāds darbs tiktu sarakstīts arī par latviešu karavīru likteņiem Eiropas kontinentā: internēšanu, atbrīvošanu un pārvešanu pie civīliem bēgļiem, krievu uzmācības un tās atvairīšanu, illustrējot šīs norises ar angļu un amerikāņu militāro iestāžu un politisko instanču lēmumiem, rīkojumiem, pavēlēm.

II

Sarakste 1945. gadā starp krievu sūtniecību Stokholmā un zviedru valdību, kas izšķīra internēto leģionāru likteni.

Krievu 1945. gada 2. jūnija nota.

„Padomju Sociālistisko Republiku Savienības sūtniecība pagodinās griezties pie Karaliskās Zviedrijas Ārlietu ministrijas ar šādu iesniegumu:

Pamatojoties uz Berlīnē š. g. 8. maijā parakstīto aktu par militāro kapitulāciju, visiem vācu sauszemes, jūras un gaisa spēkiem bija pienākums izbeigt kaŗa darbību un palikt tanīs vietās, kur tie atradās kapitulācijas akta parakstīšanas brīdī. Pēc ziņām, kas nonākušas PS valdības rīcībā, daļa vācu kaŗaspēka vienību, kas atradās Latvijas Padomju Republikas territorijā un Helas pussalā, ir pārkāpušas „aktu par militāro kapitulāciju", bēgušas no padomju kaŗaspēka un atradušas patvērumu dažās zviedru ostās Gotlandes salā, un ostās, kā Īstadē, Simrishamnā un citās.

Padomju sūtniecība ir pilnvarota griezties pie Zviedrijas valdības ar priekšlikumu izdot padomju valdībai visus vācu (un tādus, kas bijuši vācu kontrolē) kareivjus, virsniekus un citu militāro personālu, kas ieradušies zviedru ostās. Padomju militārās iestādes Bornholmas salā un ziemeļvācu ostās ir dabūjušas instrukcijas ņemt pretī visas pieminētās personas, kas bēgušas uz Zviedriju, tiklīdz zviedru iestādes ļauj tām braukt. Padomju valdība devusi arī sūtniecībai uzdevumu no Zviedrijas valdības pieņemt oficiālu apliecinājumu, ka tā nedos patvērumu nevienam vienīgam no šiem kareivjiem un virsniekiem, kas bēguši no padomju — vācu frontes uz Zviedriju pēc akta parakstīšanas par Vācijas militāru kapitulāciju.

Sūtniecība lūdz paziņot laiku un vietu, kur zviedru iestādes izdarīs minēto vācu dienestā esošo personu izdošanu Padomju Savienības militārām iestādēm."

Zviedrijas atbilde 1945. gada 16. jūnijā.

1945. g. 2. jūnija verbalnotā PSRS sūtniecība, izpildot tai doto uzdevumu, nāca ar priekšlikumu izdot PS valdībai visus vācu (un tos, kas atradās vācu kontrolē) kareivjus, virsniekus un citus militāro personālu, kas bēguši no padomju — vācu frontes uz Zviedriju pēc tam, kad Berlīnē 1945. gada 8. maijā parakstīts akts par Vācijas militāro kapitulāciju. Atbildot uz to, Karaliskā Ārlietu ministrija paziņo, ka Zviedrijas valdība ir gatava piekrist tam, ka vācu un vācu kontrolē esošās militārpersonas, kas no pieminētām teritorijām bēgušas uz Zviedriju, atstāj mūsu zemi, un aizsardzības štābam ir dots uzdevums, stāties sakaros ar sūtniecību, lai izveidotu nokārtojumu, viņu aizceļošanai un nodošanu padomju militārajām iestādēm. Turklāt jāpiemin, ka šo personu skaitā ir arī tādas, kas ieradušās Zviedrijā pirms kapitulācijas akta parakstīšanas. Šis paziņojums, protams, ietver arī to, par ko īpaši jautāts sūtniecības notā, ka zviedru valdība nedos šīm personām Zviedrijā patvēruma tiesības."

Kritiska piezīme.

Sarakstes teksts apstiprina jau agrāk dzirdēto apgalvojumu, ka zviedri bija gatavi izdot vairāk, nekā krievi prasa. To apliecina piebilde, ka izdoto skaitā būs arī tādi, kas ieradušies Zviedrijā pirms kapitulācijas. Jau sen pazīstams princips, ka karavīrs kļūst par gūstekni tanī brīdī, kad pretinieks viņu patiesi sagūsta, fiziski pārņem savā varā. Krieviem tas nebija izdevies attiecībā uz Zviedrijā nokļuvušajiem bēgļiem. Toties viņiem izdevās triks, iesaistīt zviedrus gūstekņu ķeršanā. Zviedri varēja no tādas lomas attiekties, bet jutās tā krievu varas hipnotizēti, ka aizmirsa starptautiskos līgumos uzlikto pienākumu — pēc kaŗa beigām atlaist internētos brīvībā. Nav grūti redzēt, ka hipnoze nav īsti pārgājusi vēl šodien, kā to rāda apiešanās ar krievu zemūdenēm, kas reizēm ieklīst zviedru ūdeņos.

(A.L.—LNF)

Lūgums

kārtot laikr. Latvija Amerikā 1985.g. abonementa maksas, kas paliek līdzšinējās.

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Arch. V.V. Zēbauers

Marts un Kalpaka bataljons

Ieskats Latvijas vēsturē

Kopš vairāk nekā 50 gadiem man kā studentam bija izdevība dažus gadus pastrādāt Kalpaka bataljona valdes birojā. Bataljona valdes rīcībā atradās kādas telpas ,,Māmuļā'' — Rīgas Latviešu biedrības ēkā.

Parasti tas bija samērā mierīgs kancelejas darbs, bez kādas steigas, kalpakieša LKOK Oto Cielēna vadībā, veicot visādus ikdienas pienākumus. Šad un tad, kārtojot kādas lietas, birojā iegriezās viens otrs no bijušajiem bataljona dalībniekiem, daži vēl aizvien aktīvās armijas dienesta uniformās. Tie bija audzinoši un rosinoši brīži, kuŗos palaikam iezibsnījās senais kaŗavīru gars, atjautība un vīru stāja.

Tad atkal rutīnas pienākumi!

Tomēr ... katru gadu, tuvojoties marta pavasarīgām vēsmām, kas nesa sev līdz kādu vārdos neizteicamu vēsturiskas liktenības jausmu, rutīna aizmirsās.

Tas bija gada laiks, kad pateicīgā latvju tauta prata visizteiksmīgāk pieminēt savus varoņus, tās brīvības izcīnītājus.

Paldies Dievam, latviešu tautai, ja arī kādreiz bija daudz mazticīgo un šaubīgo, nav trūcis varoņu, kas ar savām dzīvībām, upuriem un apņēmību nosargāja jauno Latvijas valsti no bojāejas un šo bojāeju vērsa uzvarā, ieceldami Latviju saulē, kas izstaro brīvību.

Tur bija gan Apinis un Zemitāns, ziemeļnieki un cēsinieki, gan ,,zaļie'' partizāni Latgalē, gan arī Latviešu Atsevišķais bataljons, gan arī daudzi neskaitāmi citi.

Tomēr visu šo kaŗotāju apotēze latvju tautā kulminējās pirmā Latvijas valdības ieceltā virspavēlnieka pulkveža Oskara Kalpaka un viņa bataljona cīnītāju simbolikā. Tās sākums dzima un iezīmējās 1919. gada 3. martā, kad ienaidnieka apdraudētais nelielais kalpakiešu pulciņš, atspiests uz rietumiem pāri Ventai, aizstāvot pirmo Latvijas valdību, paglābušos Liepājā, pulkveža Kalpaka vadīts pārgāja pretuzbrukumā. Tas vairs nebija apturams. Latvija kļuva brīva!

* * *

Ap martu un pirms tam Kalpaka bataljona darbvedībā sākās drudžaina rosme: apciemotāju skaits auga augumā no dienas dienā. Aizvien biežāk iegriezās gan rīdzinieki, gan vīri no citām Latvijas pilsētām vai laukiem iebraukušie, gan virsnieki, gan augsti sabiedriskie un valsts darbinieki, ierēdņi, zemkopji, gan arī studenti.

Telpas pildīja draudzīgas čalas, satiekoties veco cīņu biedriem. Viss šalca kā bišu stropā.

Bija izkārtojamas pēdējās detaļas svinīgākai gaidāmo svētku daļai — dievkalpojumam, kas veltīts nesto upuŗu un ciesto zaudējumu apcerei un ticības stiprināšanai Latvijai, gan arī priecīgākai daļai, veltītai uzvarai un sasniegtā apjausmei, — tradicionālai Kalpaka ballei, vienai no izcilākām Rīgā.

Bija jāsastāda ielūdzamo viesu saraksti, kuŗos — dabiski — ietilpa arī latviešu studentu korporāciju saime. Tās locekļi jau pirms Kalpaka bataljona oficiālās tapšanas — pasaules vēsturē vienreizējā atklāsmē — apliecināja studējošās jaunatnes brīvprātīgu apņemšanos nodot sevi valdības rīcībā, dodoties kaŗā, kad valstij draudēja briesmas.

Bija jāsagatavo un jāizsūta simtiem un simtiem ielūgumu. Bija jāveic milzums dažādu svētku priekšdarbu, līdz pienāca lielo svētku brīdis, un tikai pēc tam, kad svētki bija pagājuši, varēja atkal atgriezties parastās rutīnas gaitās.

* * *

Šīs varoņu pieminēšanas smaguma punkts bija svinīgais dievkalpojums sirmajā katedrālē, kur tūkstošu baznīcēnu sirdspuksti izteica vai visas latvju tautas pateicību brīvības cīnītājiem.

Kalpakiešiem pašiem tas bija kā svētceļojums uz vietu, kur, jaušot visu četru bataljona vienību kauju karogus, goda sardzes sargātus, tie varēja patiesībā tikties ar vēl dzīvi palikušiem, bet domās un garā — ar kritušiem cīņu biedriem. Daudzu krūtis greznoja Lāčplēša kaŗa ordenis vai atsevišķo vienību insignijas, kuŗu vidū īpaši izcēlās Studentu rotas dzintarā veidots ugunskrusts. Kalpakiešu dievkalpojumā šķitās vienota latviešu tauta: vienas domas, vienas asinis, viena tauta.

Elpu aizturējuši, sanākušie dzirdēja, kā bataljona mācītājs Stange no kanceles izsauca vārdu pēc vārda kritušos un pēdējā gadā veļu valstī aizsauktos bataljona kaŗavīrus. Viņu skaits nekad nekļuva mazāks, bet gadiem auga.

Gaiss likās godbijības un īpatnējas pacilātības pilns, kad, ērģelēm dūcot, koris skandēja Zālīša ,,Dārgās ēnas, veļu valstī klīstat''. Bija tā, ka dzīvais satikās ar mirušiem, un no šīs satikšanās auga jauna apņemšanās ziedoties savai tēvu zemei. Kalpaka dievkalpojumos tika sēta sēkla, no kuŗas bija augt latvju tautas gribai dzīvot uz laiku laikiem.

Pēc dievkalpojuma dvēseliskā pacilājuma dalībnieki, garīgi piepildīti un jauniem spēkiem darīti bagāti, atgriezās katrs savā necilā ikdienā un ... gadam atkal apskrejot, no jauna gatavojās tādam pašam atjaunotājam pārdzīvojumam.

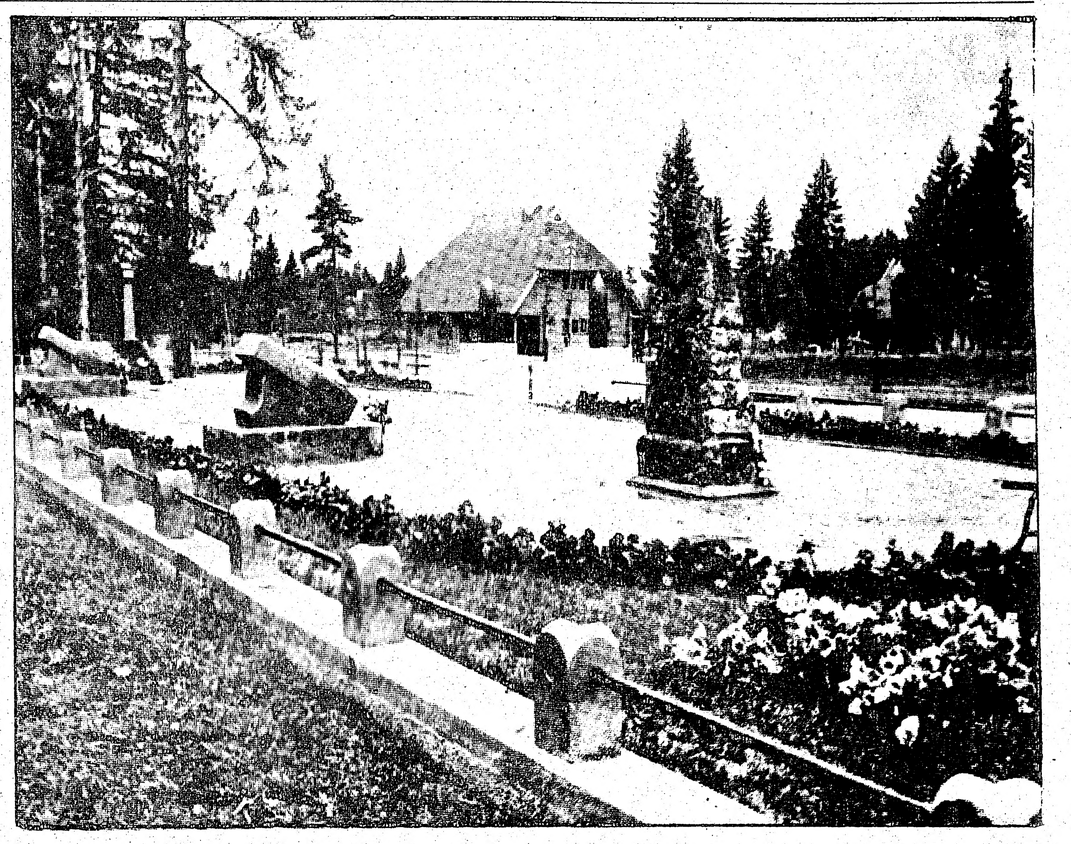

Pulkveža O. Kalpaka nāves vieta Airītēs. No kr.: O. Kalpaka un kopā ar viņu kritušo virsnieku — vltn. Krieva, ltn. Šrindera un kapt. N. Grundmaņa piemineklī, un aiz tiem O. Kalpaka piemiņas mūzejs. Tagad okupanti visu iznīcinājuši.

Ir labi, ka pelēkā dzīves plūdumā atrodam brīžus apstāties un piedomāt pie vīriem, kuŗu likteņi ieausti Latvijas valsts un tautas brīvības auduma pamatšķietos.

Ja arī pats šis audums likteņu vētrās un piemeklējumos niknu naidnieku plosīts un plēsts, nicināts un sarauts, stiprākiem šķietiem jāpaliek, lai ap tiem varētu aust atkal jaunu audumu Latvijas valsts sarkanbaltsarkanam karogam tālākos laikos, kad Dievs atkal reiz vēlēs celties Latvijai pašai uz tagadnes drupām un postažas.

* * *

Šinī sakarībā arī tagad īpaši izceļams pulkvedis Kalpaks un viņa nozīme sena tautas sapņa piepildījumā par Latvijas neatkarību.

Dzejnieks Edvards Virza par Kalpaku saka: ,,Viņš uzņēmis no saviem senčiem par mantojumu lielu morālisku krietnumu, nesalaužamu ticību savam pienākumam, bet šī iekšējā čaula slēpa sevī brīnišķīgu entuziasmu. Visi ticēja viņa lidojumam, un tie, kas Latvijai bija palikuši uzticami, lipa ap viņu kā bites ap bišu māti, kad jaunās Latvijas spiets pacēlās gaisā, lai dotos no Rīgas uz Liepāju un atsāktu no turienes tautas atsvabināšanu.''

Dievs nebija vēlējis viņam pašam piedzīvot šī sava sapņa piepildījumu, jo viņa dzīvības upuris tika nests jau viņa bataljona uzvaras gājiena trešajā dienā. Pēc nāves latvju tauta viņam parādījusi godu daudzos veidos, un viņš kļuva viens no tās leģendārajiem varoņiem.

Katrai leģendai ir saistība ar pagātni, bet arī sava vieta un nozīmība nākotnes vīzijās un apjausmē.

* * *

Pirmais sapnis par Latviju tika piepildīts drī vien pēc viņa nāves un viņa bataljona uzvaras gājiena. Kalpaks bija viens no šī sapņa piepildītājiem. Viņš atstāja savu nerakstīto testamentu — sūtību latviešu tautai, īpaši tās jaunatnei: mīlestību, nešaubīgu uzticību un uzupurēšanos savai tēvu zemei Latvijai.

Šīs legācijas ietekmē Baigā gadā un sekojošās pēdējās cīņās par latvijas brīvības atjaunošanu Latvijā radās jauni cīnītāju pulki: leģionāri, kalpakiešu un citu pirmo Latvijas cīnītāju dēlu paaudze, kas kopā ar saviem tēviem un blakus tiem, kam no jauna nācās apvilkt kaŗa mēgelīti, izmisīgi mēģināja aizstāvēt savu dzimteni pret iebrūkošām komūnistu ordām no austrumiem. Tomēr tikai Kurzemes cietoksnī izdevās noturēt līdz 2. Pasaules kaŗa beigu dienai, kad ,,miera'' vārdā arī šo lielnieku nekad neiekaŗoto latvju zemes stūri nācās atdot mūžsenam ienaidniekam.

Neskaitāmi no pēdējiem Latvijas aizstāvjiem ,,uz ežiņas savu galvu lika'' un atdeva savas dzīvības, sapņojot sapni par brīvu Latviju. Šis sapnis 1945. gada maijā pārvērtās naksnīgā murgā, un šis murgs latviešu tautai turpinās vēl šodien.

Pirmais sapnis par brīvo Latviju izsapņots!

Tomēr dziļi savā sirdī mūsu tauta kā dzintarzemē — Dievzemītē, tā arī ārpus tās, nebeidz sapņot par iespējamu Latvijas brīvestību, no jauna atbrīvotu Latviju, ziedošu un skaistu kā tad, kad latvieši paši bija suverēni savā zemē un valstī.

Tie sapņo par zemi, kuŗā šūpuļi atkal auklētu jaunas latvju paaudzes augt, dzīvot, strādāt sev pašiem un pastāvēt brīvībā.

Vai šis otrs sapnis par atbrīvotu Latviju piepildīsies un kad?

To zina vien Dievs, jo Viņam gadi ir kā mirkļi un Viņš neļauj arī visvarenākiem kokiem ieaugt debesīs. Daudzas varas vēstures ritumā mēģinājušas pāraugt, nomākt un nosmacēt daudzas tautas un tautu audzes, bet nedaudzos Dieva mirkļos tās, vētru lauztas un satriektas pīšļos, lai no šiem pīšļiem celtos atkal jauni dzīvības asni un rastos jauni gara spēka avoti.

Nezaudēsim arī mēs šim otram sapnim, un šajā ticībā lai pastāvam!

Lai Dievs dod, ka Kalpaka varonības, pašuzupurēšanās un kalpošanas gars apņem kā vecos, tā jaunos latviešu tautas dēlus un meitas — lai kādā pasaules daļā — palīdzēt piepildīt otru sapni par Latviju, ja arī ne ieročiem rokā, tad gara spēkiem, domu lidojumu, sirds siltumu un saimnieciskiem pienesumiem, lai jauna Latvija celtos — atjaunota, vienota, krāšņa un stipra! Tās nākotne jo lielā mērā dus latviešu jaunā paaudzē kā trimdā, tā arī tēvzemē, ja vien viņu sirdis alktu pēc brīvības latviešu zemei un tautai.

Latviešu leģiona atceres diena

sestdien, 16. martā, plkst. 19.30

DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE, TORONTO.

Piedalās: Vilmārs Kukainis,
amerikāņu armijas rezerves pulkvedis no Klīvlandes, Ohio;

Atceres runa: Latviešu kaŗavīri brīvās pasaules valstu dienestā.

PAULS ŠĶETRIS — DZIESMAS
JĀNIS BELOGLĀZOVS — KLAVIERU PAVADĪJUMI
STANIS BUTKĒVICS — DZEJAS

Ieeja 8 dol., ieskaitot cienastu.

AICINA
DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Vanagu Kārlis

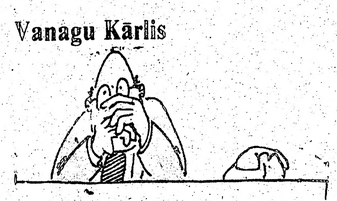

Trimdinieka piezīmes 167

Archibīskapa A. Lūša vēstule ASV prezidentam R. Rēgenam (sk. LA 19. janv. nr.), ka ASV valdības ierēdņu braucieni uz okupētām Baltijas valstīm nesaderas ar prezidenta norādījumiem Baltijas brīvības dienas saietā Baltajā namā, ka ASV neatzīst ieperinājušos padomju okupācijas varu, mūsos iedzirkstīja nacionālu lepnumu, ka beidzot kāds uzdrīkstējies ASV valdības galvam pateikt mūsu izjūtu, ka ASV valdības varizējiskā politika („Klausaities uz mūsu vārdiem, neskataities uz mūsu darbiem!") nav mūsu apspiesto tautu labā! Šajās piezīmēs jau senāk pieminējām gadījumus par rietumu diplomātu ciemu dienām pie okupantiem Rīgā, taču neviens necēla ne ausu. Lai archibīskapa A. Lūša vēstule (tās norakstu vajadzētu izlikt visos trimdas latviešu sabiedriskos namos pārdomām!) tagad mūs uzmundrina un iedrošina — esam brīvi pilsoņi brīvā zemē, brīvi ikvienam izteikt savus ieskatus. Archibīskapa vēstulē pieminētais ASV ģenerālkonsuls Ļeņingradā ir Čārls Tomass Megijs. Viņu pavadīja sieva (komūnistu avīzē tā nobildēta Matuļa konsistorijā ar stulmju zābakiem uz persiešu tepiķa) un ASV konsuls Rons Hārms. Rīgu pag. gadā „oficiālās vizītēs" vēl apmeklēja Rietumvācijas ģenerālkonsuls Dr. Karls Berningers un Austrijas federācijas Stīrijas novada prezidents Dr. J. Kreiners. Pēc PSRS ārlietu min. preses nodaļas ielūguma okupētās Latvijas „ārlietu ministrijas" izkārtojumā Rīgā oficiāli kā rietumzemju ciemiņi tika uzņemti ASV, Anglijas, Rietumvācijas un Zviedrijas žurnālisti.

Krievu propagandas dzirnavas maļ, un viņi zina, kādam nolūkam...

* * *

Kas viņus vairs atceras... 1972.g. čeka Rīgā arestēja 19 g. veco Andri Pūci par Latvijas sarkanbaltsarkanā karoga atritināšanu pie Brīvības pieminekļa un par „pretpadomju aģitāciju" notiesāja uz 5 gadiem smaga darba nometnē. Izsūtīts uz Permu, Andris arī tur komūnistu varas kungiem sagādāja nemieru, prasot sev un citiem ieslodzītiem „politisko cietumnieku statusu".

Kur šodien ir Andris? Vai mums ir kāda kartotēka par visiem šajos gaŗajos gados notiesātiem latviešu disidentiem un kas ar viņiem noticis pēc pārdzīvotiem sodiem? Vai mēs drīkstam aizmirst šos varoņus? Lai izdibinātu, kur viņi visi tagad ir, zem čekas uzraudzības atlaisti brīvībā, daudz varētu palīdzēt caur radu radiem dzimtenes apmeklētāji.

* * *

Kad uz Vāciju izraidītais rakstnieks Andrievs Niedra uz īsu brīdi (meitas bērēs) ieradās Rīgā, viņš teica: „Man te, labajā krūšu kabatā, ir tā vācu pase, bet šeit, krūts kreisajā pusē, pukst latvieša sirds!" Mums tagad ir nesvarīgi, kādas valsts pavalstniecības papīri latviešiem ir kabatās. Meklēsim viņu pulkā tos, kuŗu krūtīs pukst kvēla latvieša sirds.

* * *

Mūsu čaklo Ķengurzemes sābru kultūrāls atklājums: ikvienā sarīkojumā vissvarīgākais ir klausītāji. Ja nebūs, kas klausās, nebūs vairs arī nedz dziedāšanas, nedz spēlēšanas. PBLA Dr. O. Pavlovskis to pašu teica jau agrāk: ja mēs vienprātīgi boikotētu kompartijas kultūrkomisāra atsūtītos kultūrsūtņus, visa šī sakarošanās un tiltu celšana pavisam dabiski izbeigtos!

* * *

Neapmierinātas un dusmīgas balsis „apsveica" ALA Enciklopēdijas I daļas iznākšanu — tanī esot kļūdas, izlaidumi un saputrojumi. Galvenais redaktors Dr. E. Andersons mazgāja rokas nevainībā — viņa sakārtoto manuskriptu sabradājis tā laika ALA prezidents. Enciklopēdijas II daļa vēl tikai spiestuvē, kad jau atkal tracis. Par Kanadas latviešiem sniegtās ziņas publicētas izcenzētas — trūcīgas un vienpusīgas. Galvenais redaktors: atkal Riekstiņš vainīgs. Ja Enciklopēdijas kļūdainos sējumus pārdrukātu, mums tad būtu „Riekstiņa enciklopēdijas" un „Andersona enciklopēdijas" sējumi. Kā nu bija tas sencīgais sakāmvārds, ka kopus cūkas nebaŗojas? Pats dari, pats atbildi!

* * *

Ar „Vispasaules demokratiskās jaunatnes federācijas" (WFDY) izkārtni maskaviešu izrīkotais „Jaunatnes miera kuģis" (Ļevs Tolstojs) apkārt pasaulei, kas sākās Odesā un pēc Eiropas apbraukšanas noslēdzās Ļeņingradā, iecerēto dižpropagandu Eiropas ostās pret „pasaules miera apdraudētāju Ameriku" nedeva. Nekādu saviļņojumu latviešu jaunatnē neradīja arī krievu okupētajā Rīgā salūgtie ASV, Kanadas, Anglijas un Rietumvācijas „Demokratisko jaunatnes organizāciju" delegāti. Cik iesarkani šie rietumu „demokratiskās jaunatnes" delegāti arī būtu, krievu smakas piesārņojums un Ļeņina spokošanās dūšu vien apšķebina, vērojot arī, cik maz sencīgajā Rīgā palicis iezemiešu — tālu daudzināto latviešu...

* * *

„Mums savā cīņā jākļūst revolūcionārākiem, jāuzņemas riski! Jāaudzina jaunā paaudze par revolūcionāriem cīnītājiem! Jāpārveido mūsu organizācijas, jāizstrādā mērķtiecīga revolūcionāra stratēģija!"

Vai zināt, kas šo ugunīgo aicinājumu un pragmātisko cīņas programmu nodeklarēja? P. Brūveris, T. Sīlis vai brāļi Pavlovski? Aplami gan! Šos ugunsvārdus sēja prof. Dr. V. Klīve toreiz, kad viņš uzņēmās ALA vicepriekšsēža pienākumus. Vai nākošajā ALA kongresā Denverā, kam jau tagad revolūcionārie jaungaitnieki mango sev mandātus no „ALA atsevišķiem biedriem", kāds nesadūšotos un apjautātos, kālab pa visiem šiem gadiem nekas no šiem jaunajiem revolūcionāriem cīnītājiem un revolūcionārās stratēģijas nav matīts? Jebšu ar revolūcionāru konspirāciju viss tas lieliski veidojas pagrīdē un muļķiem nav stāstāms?

* * *

ASV tautas vietnieks no Indiānas Andrejs Džekobs jau 12 reizi iesniedza Kongresam ieteikumu tagadējo ASV himnu „Zvaigznēm apmirdzētais karogs" (1931. g.), aizstāt ar „Amerika, Tu jaukā!" (America the Beautiful), jo ASV iederētos tāda valsts himna, ko netikai operu zvaigznes, bet arī tauta spētu dziedāt! — Mūsu vecīši atcerēsies, ka arī Latvijā, ap 30-gadiem, presē bija nopietnas balsis K. Baumaņa „Dievs svētī Latviju" aizstāt ar V. Plūdoņa „Latvju himnu" (Alfr. Kalniņa skaņraksts) „Mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē...", taču iesniegums Saeimā par to nenotika. Ja zinām, ka lielākai partijai — socildemokratiem savās rosmēs vārds Dievs nakad nav paticis, un tie valsts himnu nekad nedziedāja, varbūt gadu gaitā būtu kas arī mainījies. Vēlākajos gados pa laikam, bet bez plašākas atbalss, šo jautājumu uzsildīja slavinot tautā iedziedāto „Tev mūžam dzīvot Latvija" (V. Plūdoņa - J. Mediņa) godalgota 1939. g. Dziesmu svētkos), arī „Svēts mantojums, šī zeme mūsu tautai" (L. Breikšsa - J. Norviļa). Arī abās pēdējās izlūgta Dieva svētības: „Pats Dievs sensenis svētīja še tavas āres mums par mājām" un „Lai mūžos zelt un plaukt tai Dievs ļauj tai"(. V. Plūdoņa Latvju himnā tas vēl nacionāli iztekts: Tā zeme ir mūsu, tā Dievs un Laimas latvju tautai sensenis līdzdotais pūrs..." Pieminētās trīs patriotiskās un viegli dziedamās dziesmas vajadzētu zināt ikvienam trimdas jaunietim.

* * *

Neklusēsim, kad šogad politiski aklie, vientiesīgie rietumnieku vadoņi saskandinās Somijā ar krievu mafiju šampanieša glāzes „Helsinku cilvēku tiesību un brīvības" viltus un krāpšanas līguma 10 (desmit!) gadu „jubilejā". Kliegsim, lai pasaule klausās savā muļķībā! „Tundrā un taigā, nāve staigā. Sprakšķ sargu torņos ložu kārtas, aiz dzeloņžoga kāds asinīs vārtās..." (Jānis Trimda).

Desmit gadus krievs cinisķi muļķo brīvo pasauli! „Mēs palīdzam netaisnībai ar katru stundu, kuŗā necīnāmies par taisnību!" (A. Lūsis)

* * *

Kandidātu ieteikumi Norvēģijas Nobela miera prēmijas komitejai bija jāiesniedz līdz 1985. g. 31. janvārim plkst. 24.00. Liels bija satraukums, kad pasta maiss, kuŗā bija trīs, no dažādām valstīm ieteikumi, 1984. g. Nobela prēmiju piešķirt ASV prezidentam Rēgenam, kļūmes dēļ Oslo vietā aizlidoja uz Stokholmu!. Zviedru pastā sacēlās trauksme un pēc vairākām darba virsstundām, noklīdušie ieteikumi Nobela prēmijas komitejas sekretāram Sverdupam Oslo bija rokā 31. janvārī plkst. 20.00 — četras stundas pirms laika. Un mēs, bāliņi, lecam vai no ādas laukā, kad savus trimdas latviešu laikrakstus saņemam 4 dienas pēc laika...

Kultūras dienu norisē Krišjāņa Barona zīmē Latviešu Namā referēja (no kr.) Indra Gubiņa — Tautasdziesmu tilts uz moderno dzeju; Inta Purva — Vēstule no Krišjāņa Barona; Leontīne Lukste — Latviešu kultūras dārgakmeņi. Foto V. Plampe.

Kultūras dienu ietvaros Toronto Latviešu Centrā piedalījās (no kr.) māc. A. Celms ar referātu Mans kaktiņš, mans stūrītis zemes, G. Šubiņš — Tā zeme ir mūsu, O. Perro — Uz ežiņas galvu liku un H. Miķelsons — Tā zeme ir mūsu — dzejā. Foto V. Plampe.

TORONTO ZIŅAS

● Austrumu draudzes gada sapulcē, ko 3. martā Sv. Barnaba baznīcas telpās vadīja Valdis Tikiņš ar draudzes sekretāru Rūdolfu Pētersonu, piedalījās 63 draudzes locekļi . Draudzes priekšnieks Arvīds Bērziņš sniedza tuvākus paskaidrojumus uz draudzes locekļu jautājumiem par vispārējo un kases pārskatu.Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza V. Bērziņš.

No draudzes padomes 15 locekļiem šogad bija pārvēlami: Arvīds Bērziņš, Regīna Bērziņa, Voldemars Dreifelds, Alberts Linē, Ervins Ziplāns un Mirdza Halivela. Pēdējai un A. Linē vairs nekandidējot, viņu vietā ievēlēja Robertu Ozolu un Heinrichu Urķi, tāpat citus pārvēlamos padomes locekļus. Revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos Valdi Bērziņu Jāni Vanagu un no jauna Hugo Miķelsonu.

Pieņēma jaunu draudzes budžetu, kas izdevumos sasniedz 44,500 dol. un ienākumos 42,800 dol., iztrūkstošos 1,700 dol. sedzot no iepriekšējā atlikuma.

Draudzes priekšnieks ziņoja, ka radušās grūtības būvniecības atļauju saņemšanai draudzes lauku īpašumā Tālavā, jo vietējā pašvaldība vairs neizsniedz atļaujas vasarnīcu būvēšanai Notavasagas upes austrumu krastā. Agrākos gados atļāva apbūvēt abus upes krastus. Lai varētu būvēt arī upes austrumu krastā, jāpanāk pārzonēšana, kādām vajadzībām atļāva ņemt līdzekļus no draudzes rezerves fonda.

Lai veicinātu jaunatnes iesaistīšanos draudzes darbā, izskanēja doma, ka būtu izveidojama īpaša komiteja, kas par šo jautājumu rūpētos. Tajā bez draudzes mācītāja un padomes locekļiem varētu darboties arī citi ieinteresētie draudzes locekļi.

● Ontario daudzkultūras 12. gadskārtējā tēlotājas mākslas izstādē, ko 10. martā atklāja Okīfa centrā un kas turpināsies līdz 31. martam, latviešu māksliniekus reprezentēs Ārija Alksne un Valija Mērniece, katra ar divām gleznām un Valdis Teteris. Izstādītos darbus varēs apskatīt izrāžu laikā Okīfa centrā; citos laikos sazināties pa tālruni, zvanot: 656—8888.

● Pensionāru apvienības 7. marta sanāksme Latviešu namā bija veltīta plkv. O. Kalpaka un viņa bataljona piemiņai, un par šo tematu runāja vēsturnieks Edgars Kiršs. Viņš pastāstīja dažus epizodus no Kalpaka dienesta laika cara armijā, kur viņš samērā īsā laikā, četros gados, bija sasniedzis pulkvežleitnanta dienesta pakāpi, augstu posteni un apbalvojumus pa nopelniem kaujās. Runājot par Kalpaka nozīmi Latvijas atbrīvošanas kaŗā, referents viņu pielīdzināja spožai kometai, kas šinī laikā uzliesmojusi pie Latvijas debesīm. Referents un klātesošie kalpakieši,. plkv. A. Liepiņš un K. Tannis, saņēma ziedus. Priekšnesumos bija pensionāru koŗa dziesmas, Anetes Bencones deklamācijas un Birutas Senkēvičas pašsacerētu dzejoļu skandējums, pastāstot arī savas atmiņas par pulkvedi Kalpaku. Apvienības valdes priekšsēdis R. Bērziņš pieminēja mūžībā aizsaukto dāmu komitejas locekli Kristīni Hercbergu. Pēc karoga iznešanas ap 270 klātesošo pakavējās pie dāmu komitejas glīti klātajiem galdiem. Izlozēja arī sieviešu rokdarbu grupas ražojumus un citus priekšmetus. — 21. martā Anetes Bencones lasījums.

● Austrumu draudzes dāmu komitejas pēcpusdienā pēc 17. marta dievkalpojuma V.Tikiņš Barnabas baznīcas zālē stāstīs par Latviešu nacionālo fondu un izrādīs krāsu un skaņu filmu par PBLA dziesmu dienām Gotlandē. Dāmu komitejas kafijas galds un loterija.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopa 23. martā, pl. 18 rīko DV klubā Pavasaŗa sagaidīšanu. Priecīgi notikumi, jautri stāsti un pavasarīgas dziesmas mīsies ar sentimentālu mūziku. Brīva ieeja un kafija ar groziņu azaidu.

● DV vanadžu koris Zīle diriģenta Arvīda Purva vadībā 16. martā dziedās Ročestrā, ASV, Latviešu leģiona atceres dienā. Zīles gadskārtējais koncerts 21. aprīlī Toronto universitātes Hart House telpās.

● Ērģelniece Ruta Āze spēlēs J.S. Bacha 300 gadu dzimšanas dienas atcerei veltītu koncertu svētdien, 24. martā, pl. 19 St. John's anglikāņu baznīcā, 2125 Weston Road, kur viņa ir šīs baznīcas ērģelniece. Ieeja pret ziedojumiem. Zaļā Ceturtdienā, 4. aprīlī, pl. 12:10 Ruta Āze spēlēs Jāņa Kalniņa, Brāmsa un Mendelsona skaņdarbus St. Paul's anglikāņu baznīcā, 227 Bloor St. E. Ieeja bez maksas. Ērģelniece piedalīsies rietumkrasta dziesmu svētkos 4. jūlijā Vankuverā, kur spēlēs svētku garīgajā koncertā.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā 6. martā Latviešu centrā mācītāju J. Cālīša un A. Celma vadībā piedalījās 50 apmeklētāju. Māc. J. Cālītis referēja par savu piedalīšanos Draudžu dienās Austrālijā, papildinot referātu ar slīdīšu skati. Nākošā pārdomu pēcpusdienā 20. martā māc. A.Celma referāts.

● Centra referātu ciklā 3. martā vidējā zālē farmaceite Rasma Pērkone un Dr. P. Cakuls referēja par līdzsvarotām dzīves slodzēm labas veselības uzturēšanai, ko noklausījās ap 100 apmeklētāju. R. Pērkone minēja daudzus cēloņus, kas cilvēkā rada slodzi. Tie var būt ne vien negātīvi, bet arī pozitīvi cēloņi, piem. liels prieks, kas iespaido cilvēku un rada slodzi. Tās rezultātā rodas chroniskās slimības — kuņģa brūce, elpošanas traucējumi u.c., arī pretestības mazināšanās pret infekcijas slimībām. Traucēta arī dziedzeŗu darbība. sasprindzinājumu nevar izārstēt ar zālēm, tikai apārstēt simptomus. Katram cilvēkam pašam jāatrod veidi, kā izsargāties no slodzes. Dr. P. Cakuls, kas ir psīchiatrs Hamiltonas slimnīcā, atbildēja uz publikas jautājumiem. Sākumā jautātāju bija pamaz, bet vēlāk interese pieauga. Pēcpusdienu vadīja Anita Leksere. 17. martā pl. 14 Centra vidējā zālē Erika kronberga referāts par tēlnieku Augustu Kopmani un Erika Dzeņa slīdīšu izrāde.

● Latviešu dievtuŗu sadraudzes Burtnieku draudzes Lieldienu daudzinājums 24. martā pl. 11 Latviešu centrā. Pēc daudzinājuma kopējs mielasts Centra azaidā.

● Jāņu svētki Saulainē 22. jūnijā ar priekšnesumiem un balli. Vasaras nometne šogad no 7. jūlija līdz 18. augustam. Jauns pasākums šogad — īpaša nometne bērniem, kuŗi nerunā latviski. Tur mācīs latviešu valodu un latviskās tradicijas. Par nometnes komandanti jau sarunāta Renate Pogule-Vusta un Putnu salā Helga Krasta. Šeit pieņem bērnus no 5 līdz 7 gadiem, lielo bērnu nometnē no 7 līdz 16 gadiem. Vadītāji un palīgvadītāji uz visu, vai tikai daļēju nometnes laiku, var pieteikties, zvanot Inesei Semenovai, tālr. 751—7436, Aigaram Brensim 244—3389 vai Mārai Lūsei 494—3858.

● Toronto lielajā sniegputenī 5. martā 82 g. vecumā mirusi Kristīna Hercberga, dzim. Zirdziņa. Viņa tīrījusi sniegu no nama kāpnēm un turpat arī saļimusi ar sirdstrieku. Ilgus gadus darbojusies Austrumu draudzes un Toronto latviešu pensionāru apvienības dāmu komitejā. Aizgājēju 7. martā no Rosara apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Celms. Atvadvārdus no pensionāru apvienības dāmu komitejas teica priekšniece Valda Zvanītāja. No draudzes dāmu komitejas bija vainags. Nelaiķe savu vīru Robertu zaudējusi 1974. gadā. Viņa atstāj dēlu ar ģimeni Toronto, meitu ar ģimeni Anglijā un piecus mazbērnus.

● Finch-York slimnīcā 22. februārī 62 g. vecumā mirusi Valda Audze, dzim. Salauste. Viņa atstāj vīru Alfredu, krustmeitu Lisu un radus Igaunijā. Aizgājēju Mt. Pleasant krematorijā 26. februārī izvadīja igauņu mācītājs.

● Pēc izārstēšanās no gūžas kaula lūzuma Sv. Miķeļa slimnīcā ar sirdstrieku 6. martā mirusi agrākā rīdziniece Ženija Roberga, piedzīvodama 81 gadu. Viņa atstāj māsu Valiju Bajāru un māsas dēlu Verneru Kalniņu ar ģimeni Toronto. Ž. Roberga strādājusi 10 gadus Latviešu Nama dāmu komitejā. Aizgājēju no Rosara apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem 9.martā izvadīja māc. A. Briedis.

● Lai palīdzētu financēt tālā ceļojuma izdevumus, Austrālijas ,,Saules jostas'' dejotāji bija noorganizējuši loteriju, kuŗas laimestos bija 15 gleznas. Vienu no šiem vērtīgajiem laimestiem, cik zināms, vienīgā Kanadā, laimēja Valda Bērziņa no Toronto. Piezīmējams, ka laimētāja daudz palīdzēja TLB tautas deju kopai Diždancim izkārtot Saules Jostas tautas deju uzvedumus Toronto pag. gadā. Viņa iepriecināta par pazīstamā Austrālijas gleznotāja Reiņa Zustera laimēto gleznu Ezers klinšu pakājē.

● Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, arī šoreiz Latviešu Nama, Dāmu komiteja rīkoja Pankūku pēcpusdienu 2. martā Latviešu namā. Tā pulcināja vairāk kā 200 apmeklētājus, to vidū arī daudz jeuniešus un bērnus...

Dāmas bija gatavojušas dažādu šķirņu pankūkas un divdesmit dažādus ievārījumus. Pankūku stendā darbojās Ausma Dubrovska, Ludmilla Ķuse, Elza Kuzņecova, Lilija Pauzere un Milda Tikiņa, bet ievārījumu stendu pārzināja Gunta Renolde. Piekrišanu guva Izoldes Freimanes vadītā loterija (187 laimesti). Atspirdzinājumu stendu vadīja Ed. Koks.

Visiem patika TLB mazā Diždancīša un lielā Diždanča tautas deju priekšnesumi. Patika viņu košie tautas tērpi, raitais solis, un smaidošās sejas. Programmas noslēgumā dejotāji aicināja dejas solī arī savus ģimenes piederīgos un draugus. Sarīkojumu vadīja dāmu komitejas pr-ce Sofija Zaķe.

● Dominion veikals paredz izbeigt savu kases zīmju plānu organizāciju darba atbalstam 31. martā. TLB Sestdienas skola lūdz skolas draugus — kases zīmu krājējus — nosūtīt tās skolai līdz 23. martam.

Kristus Dārzs,

simts gultu veco ļaužu mītne,

meklē pārvaldnieku (Administrator) un māsu direktrisi (Director of Nursing).

Jāpiedalās mītnes veidošanā un atvēršanā (apm. 1985.g. oktobrī)

TUVĀKAI INFORMĀCIJAI RAKSTĪT:

The Kristus Darzs Foundation
698 Shaw Street,
Toronto, Ontario
(416) 535-1985

Pieteikšanās līdz 1985.g. 15. maijam.

Jānis Zībiņš aizsaules ceļos

No sirdstriekas sekām, piedzīvojis tikai 58 mūža gadus, 7. februārī mūžībā aizgājis sabiedriskais darbinieks Jānis Zībiņš. Nelaika dzimtā vieta ir Madonas apriņķa Kraukļu pagasts. Leģiona cīņu laikā bijis iesaistīts Kurzemes cietoksnī Laumaņa bataljonā. Ievainots un pārvests uz Vāciju. Pēc kaŗa izceļojis uz Angliju, kur beidzis technikas kolledžu, iegūstot parasto un augstāko diplomu mēchanikas inženieŗu zinātnēs. 1950. sākuma gados ieceļojis Toronto, kur strādājis Massey Ferguson firmā, bet vēlāk raktuvju mašīnu konstruktoru sabiedrībā. Īpaši aktīvi viņa darbs izpaudies TLB Inženieŗu un techniķu kopā, lasot referātus. Savā laikā viņš bija kopas priekšnieks. Darbojies arī TLB un bijis Toronto DV nod. biedrs.

Referātos un avīžu rakstos aizgājējs dedzīgi mudināja latviešus un organizācijas pievērsties līdzekļu nodrošināšanai ar piemērotiem noguldījumiem

Pēdējā laikā J. Zībiņš dzīvoja Kembridžā, Ont.

Pēdējā gaitā nelaiķi no bēŗu nama uz Park Lawn kapsētu 9. februārī izvadīja māc. T. Kuškēvics no Hamiltonas. Atvadu vārdus teica TLB Inženieŗu un techniķu kopas priekšn. R. Strazds, TLB pārst. V. Turķis un DV nod. pārst. M. Lejiņa. Skumst dzīvesbiedre Brigita, māte un māsa ar vīru ASV un piederīgie dzimtenē.

O. K.

Laimonis

labo

automašīnas

labāk
lētāk
ātrāk

jau 30 gadus

Tālr. 466—0540

603 Gerrard St. E.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**

Lūdz zvanīt **889-5076**

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(79. turpinājums)

Ieeju daudzās pavārtēs un redzu daudzas durvis, bet vakarējās neatrodu. Vai patiešām visa mana lielā steiga ir bijusi, lai satiktu Kolkas meiteni, kuŗai pat uzvārda nezinu? Kas notiktu, ja es viņu satiktu, par to es nedomāju. Ir palicis tukšums, kas būtu jāpiepilda. Īsto māju neatradis, blandos pa šaurajām ieliņām. Varbūt nejauši sastapšu, tāpat kā vakar. Ieraudzījis kaut ko līdzīgu, steidzos klāt, lai saņemtu aizdomīgus skatus, niknus vārdus vai arī vēlīgus smaidus no svešiniekiem.

Mierinu sevi ar vecu patiesību: nemeklēt vakardienu — tā ir aizgājusi, un nesteidzies pretī rītdienai — tā atnāks pati.

Nokārtu galvu apsēžos pie kuģu piestātnes. Varbūt notiks brīnums un atnāks.

Atnāca Daugavmalas Žanis. Man viņš ir tāds pārlaicīgs, kā pati Daugava. Abus esmu redzējis, kopš iemācījos atšķirt ņuŗņiku no tupeles.

Šoreiz Žanis bija uzcirties. Pat noskuvies labāk nekā es. Uz pietūkušā degungala gan vēl auga rūsgani sari, bet kas gan degunu skuj? Zem biezā zoda tā kā krāgs un šlipse. Kājās ar aukliņu pārsietas spožas kalašas. Vecais ģenerāļa vai vismaz palkavnieka mētelis sajosts ar siksnu. Pogas nospodrinātas. Pret tām pogām Ķīpsalas puikas būtu iemainījuši pat kabatas nazīti. Cik kauju un ielas cīņu nav noticis pogu dēļ puiku starpā? Vecajiem zaldātiem bija jāstaigā mundieŗos bez pogām. Brīnījos, kā Žanis savā ģenerāļa mētelī bija varējis pogas nosargāt, jo pret vienu ģenerāļa pogu varēja iemainīt vismaz piecas zaldātu pogas.

Žanis gribēja zināt, ko es uz tām pogām blenžot? Pastāstīju, ka Ķīpsalas puikas ar pogām sita bitakus. Žanis nezināja, kas ir bitaki. Mēģināju izskaidrot. Lai sistu bitakus, vajadzēja nebruģētas ielas, dēļu sienas, pogu un puiku. Pāris soļu attālumā no sienas izkārpīja ielā bedrīti un pogu svieda pret sienu tā, lai atsitoties tā iekristu bedrītē. Ja neiekrita, tad mērīja, cik sprīžu no bedrītes. Kam laimējās pogu iesviest bedrītē, tas dabūja arī neiekritušās.

Varēja sist arī pret māju sienām, bet tad reizēm iznāca cita veida sišana par māju miera traucēšanu.

Ja ir aizdegta viena svece un istabas kakti ir tumsā, tad visu to būšanu var skaidri redzēt.

Laikam nepratu Žanim visu tā izstāstīt, kā to tagad redzu un rakstu. Apstādinājis kočiņu pusceļā uz muti, viņš skatījās pāri Daugavas ledum un, liekas, uz maniem bitakiem nemaz neklausījās.

Nekā ievērojama nesaskatījis, prasīju, ko viņš tur redz? Kočiņš turpināja ceļu līdz mutei, apgāzās, iztukšojās un spēcīgi mests sašķīda sīkās drumslās, atsizdamies pret ledu. Tikai kakliņš ar sarkano apkaklīti palika redzams.

Skatos sveces liesmiņā un mēģinu sakārtot, ko Žanis samuldēja.

Esot bijis matrozis cara flotē un piedalījies revolūcijā. Kronštates ostā redzējis arī Mūsējo. Runājis pat ar manu tēvu un citiem bēglīšiem. Tādi čuchnas vien bijām krieviem bitakus sist. Paši, pagāni, bija jāsit. Puikām pogu būtu cik uziet. Vai es esot kādu nositis? Lai tad nesitot arī. Dabūšot elli tepat zemes virsū.

No tumšā istabas kakta iznāk gaŗa virkne cara virsnieku, ko marša pavadībā ved uz kuģiem lādēt ogles un pēc tam jūrā noslīcināt. No otra kakta izveļas Kronštates komandants bez galvas. Ko bija darījis Žanis?

Iededzinu griestu lampu, lai spoki izgaistu. Biju centies tos laikus aizmirst, bet tagad vairs neapjēdzu, ko Žanis man sastāstījis, ko atceros pats: Sarkani karogi, asinis un sasista kortelīša apkaklīte starp ledus šķembām.

Žanis teica, ka mēs esot tikai skaidas, ko Vecais tur augšā pasauli taisot, esot izmētājis pa zemes virsu. Gan izpeldēšot, ja velnam neiedursies acīs. Lai nekļūstot lepns un uzmanoties no velna kalpiem — skauģiem.

Vai nevarot piestiķēt kortelītim? Mute izkaltusi. Sagrābstīju, cik bija, un Žanis aizsteidzās. Kur kortelīti svētkos var dabūt, to Žanis zināja labāk par nevienu.

Kad virtuvē iededzinu uguni, atmiņas kā prusaki palien pakrāsnī un traucē manu vientulību. Prusakus var iznīdēt ar pikrinskābi. Ja atmiņas varētu ar pikrinskābi uzspridzināt... Nabaga Žanis tās slīcina kortelītī, kamēr tur noslīks pats.

Kur palicis tas Žanis, kas man vēl nesen uzsita uz pleca, kad sēdēju Daugavmalā uz pāļa, sērodams pēc viļņu salauztās Ingeborgas?

„Nenokar galvu, tu tomēr esi malacis!"

Uzslava palīdzēja galvu pacelt, bet Žanis pazuda. Pēc siltas vasaras, ar kuģiem pilnu Daugavmalu un derīgiem jūrniekiem, kaut kur noslēpās no aukstās ziemas un nogrima atmiņu tumsā.

Bezvārda radījumi, tikpat nešķiŗami no Daugavmalas kā žurkas un zvirbuļi, bet lepna titula nesēji: Žanno von Dunakant!

Negribu ne lepnu titulu, ne nosprāgt kā alā ielīdusi žurka, bet — ko skaida var gribēt? Varbūt otru skaidiņu...

Svece izdegusi. Nezinu, cik ilgi esmu rakstījis, domājis vai snaudis. Liekas, varu izdzēst visus uguņus, jo caur logu iespīd rīta gaisma.

1934. gada 1. janvārī.

Jauns gads. Gaiša, saulaina diena... Lai viss gads tāds būtu!

Vakar aizgāju pie māsīcas Olgas. Viņas vīram, Lustem, ir maza darbnīca Tilta galā, kur, no stieplēm taisīdams Ziemsvētku lukturīšus, labi nopelnījis. Varēja atļauties galdu piekraut ar smalku dzērienu un ēdienu pārpilnību.

Pats Luste, stalts un izskatīgs vīrietis ar klasiski pareizu, bet bakurētainu seju, stāstīja jokus un taisīja visādus pekstiņus, bet es nekā „lustīga" tur neatradu. Viņa joki man likās tikpat stipri kā tie smalkie dzērieni, ko viņš iebaudīja. Bet tā jau ir nedzērāja vaina, ka nevar iejusties.

Nevarēju aizmirst arī to, ka vasarā viņš, mani vizinādams uz sava motocikla uz Jūrmalu, gandrīz ieskrēja dzelzceļa barjerā. Pēdējā brīdī vēl sasita sānis, un tad arī kūleņojām pa nogāzi lejā starp krūmiem un dadžiem. Ar visu to viņš ar motociklu un mani aizmugurē iebrauca dejotāju pilnā zaļumballē, lai padižotos meitu priekšā. Bailīgs neesmu, bet lielības dēļ kaklu lauzt arī negribas.

Nez', kāpēc tieši gadu mijā sabāzts tik daudz izdarību? Sausie zirņi pirms norīšanas krietni jāsagremo, lai Jaunajā gadā nebūtu jāraud no vēdergraizēm, jāskatās pulksteni, lai svarīgo brīdi — kā vilcienu — nenokavētu, jāvēl un jālej laimes un jāskrien laukā redzēt, kā ar lielu troksni aizdzen veco gadu un apsveic jauno uz Daugavas. Zvani dun, svilpes kauc un visapkārt sprāgst un uguņo kā kaŗa laukā. Luste pats ir uztaisījis dažādus spridzekļus, un mums ir jālēkā un jākliedz, kad karstās dzirksteles grib ielēkt biksēs vai brunčos.

Virs Daugavas uzliesmo krāsaini uguns ziedi. Žēl, ka tie nepaliek gaisā karājoties visu laiku. Būtu skaists Jaunais gads.

Laimes liešanai Lustem svina diezgan. To dzelzs pannā uz plīts izkausē un tad ar joni gāž aukstā ūdens spainī. Ar atrotītām piedurknēm katram pašam ar savu roku no aukstā ūdens ir jāizzvejo sava sastingusī laime. Tad sākas zīlēšana. Izcelto svina mudžekli novieto starp sienu un sveci tā, lai laimes ēna kristu uz sienas. Tad laimi visādi grozot, var saskatīt, ko vien vēlas.

(Turpinājums seko)

Krišjāņa Barona atceres gada zīmē veldzēsimies mūsu tautas gara mantās.

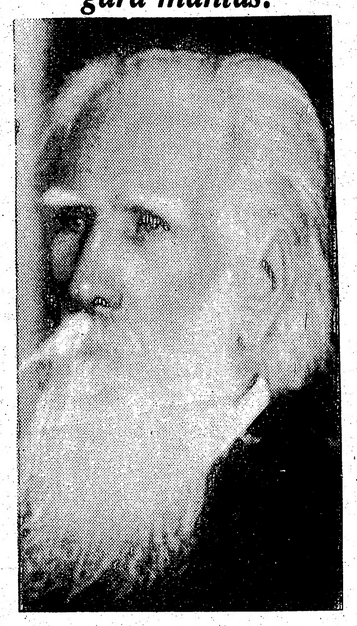

NO DAINU PŪRA

4. dainu virkne

Uz ežiņas galvu liku,
Sargāj' savu tēvu zemi;
Labāk manu galvu ņēma,
Nekā manu tēvu zemi.
3794 V.K.Z.

Puško saule mežu galus,
Vakarā noiedama;
Puško māsa bāleliņu,
Kaŗiņā vadīdama.
Blīdenes Tk.

Lēni vērpu, cieti audu
Brālīšam kaŗa kreklu,
Lai tas mani pieminēja,
Gaŗu ceļu staigādams.
32098 Bārtas Lp.

Šķir, Dieviņ, manu ceļu,
Raisi manu valodiņu!
Man jāiet tai zemē,
Kur zobeni zemi dala.
32154 Dundagas Vp.

Es kaŗā aiziedams,
Cirvi cirtu ozolā;
Še palika tēva zeme,
Še cirvītis ozolā.
52958 Kosas C.

Augstu lido vanadziņis
Pār kalniem, pār mežiem;
Tālu aiziet bāleliņis
Tēvu zemi aizstāvēt.
52933 Ances Vp.

Bērīts manis kumeliņš
Zemajām kājiņām;
Tev būs manas bruņas nest,
Manu smuidru augumiņu.
31942 Seces Jk.

Augstu skrēja vanadziņš,
Zemu spārnus lidināja;
Augstu jāja mūs' brālītis,
Zemu joza zobeniņu.
31938 Kandavas Tl.

Es pārjāju akmens tiltu
Ar tērauda kumeliņu;
Priekšā guns, pakaļā,
Vidū mans augumiņš.
32000 Lubānas Md.

Laiku laiku maliņā,
Kas ar mani ienaidā!
Slaika bija man rociņa,
Ass tērauda zobentiņš.
32097 V.K.Z.

Ko domāji, tu bāliņ,
Uz zobeņa atspiedies?
Apakš mana zobentiņa
Simtiem kaŗu kaŗojās.
52986 Skujenes C.

Ne tie visi atgājuši,
Kas kaŗāi aizgājuši;
Cita māte vārtus vēra,
Cita gauži noraudāja.
32122 Vestienas Md.

Varonīgie...

(Turpinājums no 1. lp.)

Pēc šīs kaujas ceļš ved caur Rīgu uz Kurzemi, lai atkal uzsāktu jaunas kaujas Dobeles - Džūkstes - Lestenes rajonā, kur jau sāka aust nemīlīgi un lietaini rudens rīti. Bija aizvadītas oktobŗa, novembŗa kaujas par šo pasaules aizmirsto zemes stūrīti Kurzemi. Pāri Dobeles - Džūkstes un Lestenes laukiem un mežiem sāka griezties decembŗa putenis, aizvilkdams tanku iespiestās vagas un granātu izrautās bedres. Balta kļuva ne vien frontes apkārtne, bet tai arī piemērojās kaŗavīru augumi, kuŗi salīkuši kustējās pa ierakumu grāvjiem. Skarbais ziemelis svilināja vīru sejas. Visu sejās bija kluss jautājums, Kādi būs Ziemsvētki Kurzemē.

21. decembrī Saldus, Vaiņodes un Skrundas rajonā bija dzirdami kaujas trokšņi. Pēc vācu ziņām šajā rajonā divu stundu laikā izšauts vairāk nekā 170.000 granātu.

Gausi tuvojās 1944. g. 23. decembŗa rīts. Gaisā lidinājās retas sniega pārslas, pulkstenis rādīja gandrīz 9. rīta stundu, kad sāka dārdēt un drebēt visa Bērzupes mežainā pamale. Tumšsarkanās liesmās rēc neskaitāmi smagie, vidējie un vieglā kalibra lielgabali un neskaitāmas mīnmetēju baterijas. Gaiss piesūcies kodīgu sēru, kas spiežas aizstāvju mutēs. Uguns vērsta pret latviešu 19. un vācu 21. divīziju.

Krievu kaujas lidmašīnas bombardē aizmugures mērķus. Krievu arlilerijas uguns ilgst 2 stundas, tad smago ieroču atbalstā nāk kājnieki 9 km platā joslā starp Sudmaļiem un Rūdiņu mājām. Šī ir niknākā kauja Kurzemes cīņu laukā. Ložmetēju kārtas slauka boļševiku ķēdes, bet tās nāk un nāk. No aizstāvju kaujas sastāva jau izsista puse. Tuvcīnās tiem jāmetas vienam pret pieciem vai pat desmit uzbrucējiem. Vīriem sāk mulst prāti, ļogās kājas, un ložu sakapāti tie gāžas viens pēc otra. Viens ienaidnieka vilnis pēc otra — mašīnpistoļu stobri, durkļu asmeņi un lāpstiņas pieveic tos, taču uzbrucēju ir par daudz. Aiz uzbrucēju ķēdēm paliek varoņi, kas neceļas augšā. Uzbrūkošu krievu kājnieku un tanku aizmugurē palikuši Priednieki, Baltie, Lupstes, Ūši, Stari, Kvēpi, Jenkas, Audži, Rasas, Anūži, Rīpeles, Lielauži un Māsiņi.

Pāri kritušajiem un mirējiem skrien uzbrucēju naglotie zābaki un veļas smago tanku kāpurķēdes. Gandrīz visās vietās ienaidniekam izdodas dziļš iebrukums. Apusdienas laiku krievi atrodas līnijā Priežsargi - Rumbiņas - Krimūnas, Pienavas un Irbes. Vairākas ēkas deg. Audžu un Staru mājas vēl turas. Svētku naktī lielgabali ducina divīzijas rajonā.

Rītausmā viesuļuguns pieņemas starp Irbēm un Rimeikām, tomēr aizstāvji nav satriecami. Pieglaudušies saviem ieročiem, pelēkzilganu pulverdūmu apkvēpušās sejās, viņi retina uzbrucēju rindas, cik vien katra ierocis spēj. Ziemsvētku kaujas ilga no 23. līdz 31. decembrim. Varonīgās 19. divīzijas vīri Ziemsvētku kaujās sakāva vai atsita 10 speciāli sagatavotas krievu kājnieku divīzijas, iznīcinot pāri par 200 tanku. Pār Kurzemes aizstāvju pozicijām laikā no 21. — 31. decembrim izšauts 1,3 miljonu šāvienu. Šī cīņa prasīja upuŗus, par to liecināja balto bērzu krustu rindas — liecība par notikušo.

Balto bērza krustu rindas pagarinājās februāŗa kaujās laikā no 12. līdz 19. februārim. Marta kaujās piedalījās 15. div. vīri, kas bija atsūtīti no Vācijas. Pēc 16 dienu kaujām aprīlī beidzās Kurzemes 6. lielkauja. Kurzemes cietoksnis palika nesagrauts. Tāda izskatījās Kurzemes zeme, kuŗu klāja kritušie varoņi. Kurzemes zeme mirka asinīs. 1945. gada 8. maijā skan beidzamie leģionāru vārdi — „Paliksim uzticīgi Latvijai un mūsu kritušajiem varoņiem". Dienvidu, ziemeļu, austrumu un rietumu vēji visās pasaules malās skrien pāri latviešu leģionāru — varoņu — kapu vietām.

Pulkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju pieminas dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā piedalījās korporāciju prezidiji ar savu krāsu karogiem. Uzņ. 1. rindā: O. Zvejnieks (Fr. Lettica), L. Undups (Lettgalia), I. Alksnis (Lettonia), kalpakietis K. Tannis (Patria), kalpakietis P. Ikšels (Selonija), Toronto Korp. Kopas viceseniors A.Bernšteins (Fr. Imantica), kopas seniors J. Grodnis (Lacuania), sekr. M. Lorbergs (Fr. Cursica), Latv. korp. apvien. pārst. K. Vasarājs (Latvia), archibīskaps A. Lūsis, māc. A. Celms, J. Laufers (Selonija) un E. Briedis (Talavija).
Foto V. Plampe.

Toronto Korporāciju Kopas pārstāvji ar sen. J. Grodni nolika ziedus uz mirušo kalpakiešu atdusas vietām Jorkas kapos Toronto.
Foto V. Plampe.

Sarīkojumu Kalendārs

16. martā DV namā latviešu legiona atceres diena.

16. martā pl. 19 — Pēc Ilzes Kalnāres dzejas — Pa skaistās vidzemnieces pēdām (jo drīz šo pēdu nebūs vairs). J. Dzeguzes uzvedums, I. Saksa mūzika. Kalvis, sieviešu ansamblis Senatne no Sv. Katrīnām un solisti Dzidra Egle, Anda Sprūdža un Viesturs Brants — dziedās, spēlēs un dancos. Vakars veltīts Centra atbalstam. Runči.

17. martā no pl. 11.30—15 Latviešu Centrā azaids. Pl. 14 vid. zālē LC mākslas komitejas izkārtojumā Erikas Kronbergas referāts — Tēlnieka Aug. Kopmaņa veidolu valoda— ar slīdīšu illustrācijām.

21. martā pl. 14 Pensionāru apvienības saietā paredzēts skečs A. Bencones lasījumā.

24. martā no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vidējā zālē folkloriste Biruta Senkēviča referēs par Seniem latviešu precību veidiem, bagātinot to ar skaņu lentē atskaņotu veco kāzu mūziku un dziesmām, L. Pones un J. Grīnberga lasījumiem.

24. martā pl. 12.00 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas (14.) gaidu vienības sarīkojums Lieldienas brauc.

24. martā DV klubā referāts

30. martā pl. 19 Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

31. martā no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vidējā zālē Latviešu ārstu un zobārstu apvienības izkārtojumā Dr. P. Vasariņa referāts — Ādas slimību leksikons.

13. aprīlī (sestdien) pl. 19 Bickford skolā TLB Drāmas kopas izrāde Raķete uz mēnesi.

13. aprīlī pl. 19.30 DV namā LKIA sarīkojums ar deju. Spēlēs E. Zakuļa deju kapella.

14. aprīlī DV klubā referāts.

14. aprīlī pl. 15 Latviešu Namā sopŗāna Lauras Zariņas koncerts.

21. aprīlī DV sieviešu koŗa Zīle koncerts Toronto universitātē, Hart House.

No 26. aprīļa līdz 5. maijam DVK 35 gadu atceres sarīkojumi.

10. un 11. maijā Larisas koncerti West Park skolā.

11. maijā pl. 19.30 Church of the Redeemer baznīcā, Bloor St. un Avenue Rd. stūrī, Jaunbalss koncerts.

LONDONA

23. martā pl. 18.30 Ukraiņu zālē 247 Adelaide St. South DV Londonas nod. mednieku un makšķernieku gadskārtējā „Zaķu balle".

TORONTO
LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas Pie klavierēm Pēteris Zariņš. Koncerts notiks Town Hall pl. 20.00

BĒRZAINE

15. jūnijā DV Toronto nodaļas šaušanas sacensības un Jāņu ielīgošana.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Atcerēsimies pulkvedi K. Lobi

26. martā uz 90 mūža gadiem Zviedrijā atskatās Latviešu leģiona grenadieŗu komandieris pulkvedis Kārlis Lobe.

Organizācijas, tautieši un bij. K. Lobes pulka kaŗavīri sirmo pulkvedi un dedzīgo mūsu nacionālpolītiskās frontes cīnītāju šūpļa svētkos var atcerēties, rakstot uz šādu adresi:

Mr. K. Lobe
Norra Kronans Gata 423 VI
13660 Handen
Sweden

RAIBĀ NEDĒĻA

MICHAILA GORBAČOVA ĒRAS SĀKUMS

Konstantīna Čerņenko nāve nenāca negaidīti. Kad Maskavas radiofons pēc 18 stundu klusēšanas pavēstīja pasaulei. ka Čerņenko sirds, plaušu un aknu slimības rezultātā svētdienas vakarā miris, tikai

13 mēnešu valdīšana beigusies.

īsu brīdi valdīja sasprindzinājuma neziņa. Četras stundas vēlāk jau nāca oficiālais paziņojums, ka komūnistu partijas centrālkomiteja par Čerņenko pēcteci izraudzījusi 54 g. veco polītbiroja locekli Michailu Gorbačovu. Tik neparasti ātra jauna partijas sekretāra izvēle norāda, ka polītbirojs pēc tam, kad pēdējos trijos gados augstākais partijas vadības postenis bija nodots vienam pēc otra trīs invalidiem, šoreiz jau laikus tas bija izšķīries par Gorbačova kandidātūru droši vien jau vairākus mēnešus pirms Čerņenko nāves.

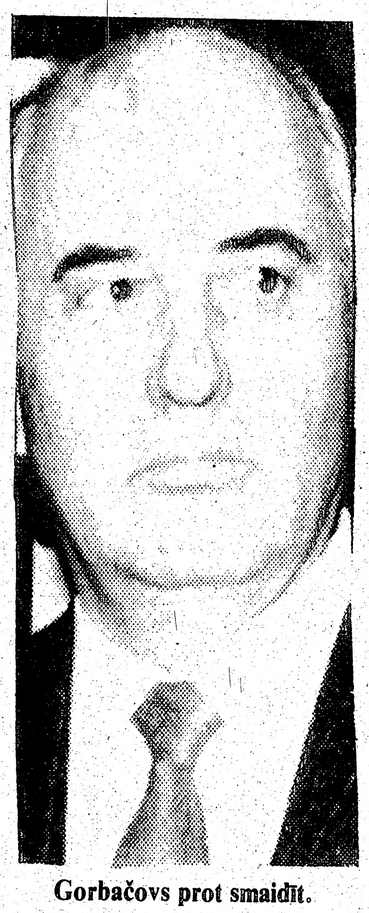

Gorbačovs prot smaidīt.

Čerņenko valdīšanas 13 mēneši neiezīmējas ar radikāliem soļiem nedz iekšpolītikā, nedz arī ārpolītikā. Austrumeiropā un Afganistānā Kremļa stratēģija turpināja iet vecajās sliedēs.

Ārpolītikā Čerņenko mēģinājums radīt apmulsumu un pretišķības NATO aliansē, ar gala mērķi atšķirt ASV no Eiropas sabiedrotiem, palika bez rezultātiem. Rēgena ievēlēšana par jaunu un ASV militārā potenciāla straujā atgūšana piespieda Maskavu atgriezties pie atbruņošanās sarunu galda. Čerņenko neiedrošinājās turpināt sava priekšgājēja Andropova ievadītos soļus birokratijas korupcijas apkaŗošanā un padomju strādnieku produkcijas kāpināšanā, apkaŗojot alkoholismu. Arī citas Andropova deklarētās rūpniecības un lauksaimniecības reformas Čerņenko uzlika uz ledus. Viņa īsais valdīšanas laiks iezīmējas ar dažām personālām pārmaiņām polītbirojā, bet galma vecie veči noturējās savās pozicijās un līdz ar to paturēja varu vēl savās rokās.

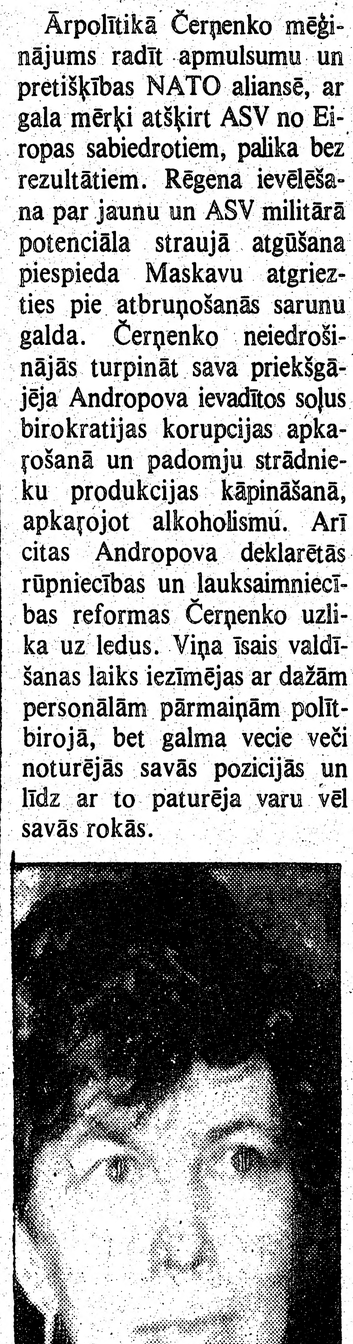

Raisa pie vīra sāniem.

Čerņenko pēctecis partijas vadībā — 54 g. vecais Michails Gorbačovs ir gados visjaunākais polītbiroja loceklis. Vai viņš paliks vecīgo galma kungu gūstā, to rādīs nākotne.

Gorbačova karjēra pa partijas kāpnēm sākās komjaunatnē un izšķirēji to ietekmēja partijas ideologa M.Suslova un čekista Andropova atbalsts Maskavā. Gorbačovs ir beidzis divas fakultātes — lauksaimniecības un tieslietu — un tādējādi ir izglītotākais polītbiroja loceklis. Nenoliedzams ir viņa personiskais šarms, un viņš ir viens no nedaudziem Kremļa augstiem funkcionāriem, kas īstā brīdī var pasmaidīt.

Gorbačovam rietumi nav sveši. Cita starpā viņš viesojies ar Kanadā, kur to ļoti draudzīgi uzņēma tālaika ministru prezidents Trudo un arī tagadējā Kanadas ģenerālgubernātore Suave. Anglijas apmeklējuma laikā premjēre Tačere Gorbačovu novērtēja kā politiķi, ar kuŗu viņa varētu strādāt darījumus. Kāds britu parlamentārietis paglaimoja Gorbačovam, sacīdams: „Ar tik talantu jūs droši vien ieslēdzu arī mūsu parlamentā."

Maksis Kampelmans.

Kad Gorbačovs Londonā smaidīdams mēļoja par Londonas un Maskavas draudzīgo attieksmju nepieciešamību un Kremļa sapņiem par paliekamu mieru pasaulē, britu prese tam skaļi aplaudēja. Gorbačova apbrīnotājiem atvērās acis tikai tad, kad, runājot par cilvēku tiesībām, Maskavas ciemiņš asi atcirta: „Mēs jūs nemācam kā valdīt te, un jūs mūs nemāciet kā valdīt mūsu mājās!" Kremļa viesis bez tam bija paspējis iebāzt degunā viņa apbrīnotājiem apiešanos ar īru patriotiem (lasi „terroristiem"), nespēju tikt galā ar bezdarba problēmu un ogļraču izmisīgo protestu, kas izteicoties streikā.

Ar Michailu Gorbačovu skatuvē uznāk pirmo reizi arī jauns fainomens — Kremļa pirmā lēdija, jeb, pareizāki sakot, pirmā biedrene. Tā ir Gorbačova dzīvesbiedre Raisa, izskatīga, eleganta, ar augstāko akadēmisko izglītību, kas izmanto katru izdevību, lai oficiālās ceremonijās stāvētu pie sava vīra sāniem.

Rēgens uz Maskavu neaizbrauca.

Čerņenko bēres izvērtās par šī gada lielāko visas pasaules vadošo polītiķu džamboreju. Tikai prezidents Rēgens, aizrunājoties ar to, ka viņam nākamnedēļ stāv priekšā nopietnas sarunas ar Kanadas ministru prezidentu Malrūniju, uz bērēm Maskavā neaizbrauca. Prominento bērinieku vidū bija Francijas prezidents Miterans, britu premjēre Tačere, Vācijas kanclers Kols, bet amerikāņus pārstāvēja viceprezidents Buss. Uz Maskavu devās arī Kanadas premjērs Malrūnijs, norādot, ka viņš labprāt uzņemšoties, ja vien tas būšot nepieciešams, sakarnieka lomu starp Gorbačovu un Rēgenu. Jājautā, kādēļ gan Gorbačovs nevarētu pateikt, kas tam sakāms, tieši viceprezidentam Bušam. Vai Malrūnijam arī jau būtu piemetusies Trudo starptautiskās polītikas miera sūtņa lieluma kaite?

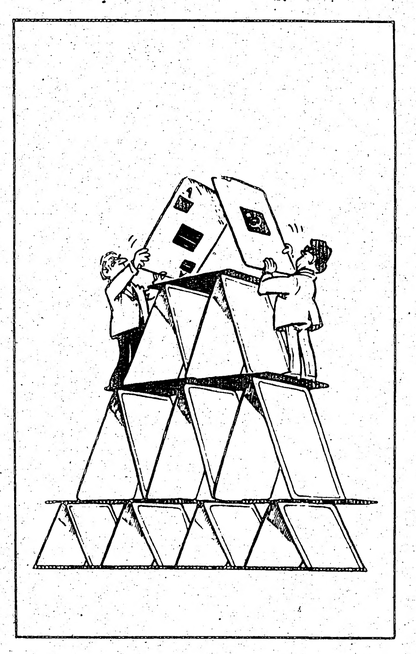

Maskavā ārvalstu delegāciju vadītājiem bēŗu laikā bija izdevība tikties ar jauno Sarkanās imperijas caru Gorbačovu, — vīru, kas agri vai vēlu iezīmēs varbūtēju pagriezienu Maskavas attieksmēs ar daudzām citām valstīm.

Lietpratēji gan brīdina, ka nekādi zilie brīnumi nav gaidāmi, jo Gorbačovs ir tikai komūnistu partijas uzticīgs un paklausīgs funkcionārs, kuŗa polītisko doktrīnu neietekmēs rietumu skrodeŗu darinātie elegantie uzvalki, itaļu dārgākā Borzolino platmale un angļu kurpnieku darinātie skaistie apavi.

ŽENĒVAS DIALOGS

Čerņenko nāve nebija šķēršlis ASV un Pad. savienības atbruņošanās sarunu uzsākšanai pag. otrdienā Ženēvā. Pirmajā dienā ar rokas spiedienu apmainījās amerikāņu delegācijas vadītājs Maksis Kampelmans un Pad. savienības emisāru vadītājs Viktors Karpovs.

Aplams ir pieņēmums, ka Ženēvas dialogs ātri ievadīs radikālu lielvalstu atbruņošanās sākumu. Atbruņošanās problēmas ir tik sarežģītas, ka paies vairāki gadi līdz varbūtējiem konkrētiem soļiem. Arī tad runa varot būt tikai par dažu katēgoriju ieroču skaita kontingenta noteikšanu. Lielākais piedauzības akmens kā šodien, tā arī nākotnē paliks līguma pildīšanas pārbaudes iespējas.

MUBARAKS VAŠINGTONĀ

Ēģiptes ministru prezidents Mubaraks šonedēļ Vašingtonā prezidentam Rēgenam izklāstīja arabu radīto priekšliku-

Viktors Karpovs.

Mubaraks piedāvā mieru.

mu Vidējo austrumu problēmu atrisināšanā. Tajā ietilpst arī Mubaraka un Jordānas karaļa Huseīna pārrunātais palestīniešu jautājums, kuŗam piekrišana jādabū arī no Izraēlas.

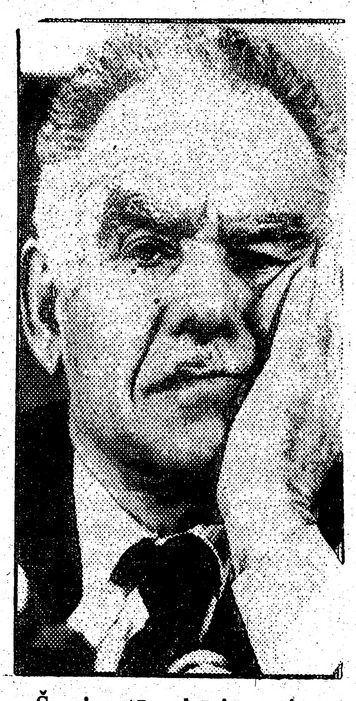

Šamirs stūrgalvīgi pretojas.

Izraēlas ministru prezidents Perezs par Mubaraka plānu izteicies labvēlīgi, bet viņa ārlietu ministrs Šamirs ir ļoti atturīgs un nepiekāpīgs. Tā Izraēlā briest jauna nopietna iekšpolītiska krize, kuŗu ietekmē arī pēdējā laika notikumi Lebanonā, jo Izraēlas karaspēka atsaukšana nebūt nenorit tik gludi kā Jeruzaleme to būtu vēlējusies.

Amerikāņu žurnālistes skats padomju paradīzē

Rībinot ļeņiniskās propagandas bungas, padomijas žurnālistu savienība bija ielūgusi ASV laikrakstu redaktoru apvienību apciemot ,,varenplašo'' lai pašu acīm vērotu celsmīgo dzīvi sociālistiskajā paradīzē. Bet ka ne viss ir zelts, kas spīguļo, to savās ceļojuma piezīmēs pastāsta Kentakijas Post redaktrise Džūdija Klebsa. Ciemu dienas to nav iepriecinājušas. ,,Kālab vispār es šeit esmu?'' viņa visu ceļojuma laiku sevi knibinājusi, ja ēšanas reizēs tie vesti uz restorāniem, kas domāti tikai ārzemniekiem, ja lepnajā Ļeņigradas viesnīcā jāmazgājas brūnā ūdenī, ja Ķijevas kolhozā jāpavada visa diena, neredzot nevienu uzartu lauku vai strādātāju farmeri, bet jānoklausās dzēlīgās piezīmes par ASV, kas esot visu pasaules nedienu avots.

Kā sarkans pavediens visur vijies cauri kaŗa un miera temats, kad ASV tagadējā vadība pasauli atkal novedusi 2. pasaules kaŗa priekšvakara gaisotnē. Padomju savienība pie tā vainīga neesot, tā par visu vairāk vēloties mieru, taču patiesībā šī nevainīgā PS ieguldot milzīgus līdzekļus bruņošanai, liekot ciest iedzīvotājiem dzīves ērtību ziņā.

Individuālisms visur pakļauts kollektīvismam. dzīves standards palicis 30 gadus aiz Amerikas ar tās dzīves ērtībām. Strādnieka caurmērā izpeļņa 187 rubļu mēnesī, pēc oficiālā kursa — ap 260 dol. mēnesī. No tās 35 nosimtes aiziet pārtikai. Rubļa īsto vērtību grūti pateikt, to noteic valsts vara. Tos nedrīkst nedz ievest, nedz izvest. Melnā tirgū par 1 dolaru ērti varot dabūt 6 rubļus, bet iebraucot par rubli bijis jāmaksā pusotra dolaru, (izbraucot par to pašu rubli atmaksāja tikai dolaru).

Apģērbi makten dārgi. Medicīniskā aprūpe gan brīva. Arī nodokļi nav augsti — vecpuišiem 20—50 rubļu, vecmeitām mazliet mazāk. Būvniecība rosīga, taču ģimeņu vairākums dzīvo mazos 1 istabu dzīvoklīšos. Tā kā dzīves iztika prasa , lai abu vecāki būtu nodarbināti, trūkst daudzbērnu ģimeņu, kaut gan valdība jau ar otro bērnu izmaksā pabalstus. Pensijas sievietēm maksā ar 55 g., vīriešiem ar 60, bet tās tik niecīgas, ka vairums turpina strādāt. Sabiedrības informācija vāja — laikrakstos nav ziņu par krimināliem nodarījumiem, pat satiksmes negadījumiem. Trūkst pilsētu plānu, tālruņu abonementu saraakstu, pat bibliotēkās nav pavairojamo mašīnu (tās stingri kontrolē valsts vara).

Laikrakstus izdod valsts vara, redaktori ir valsts ierēdņi, privātu apgādu nav. Jautāts, vai ASV laikraksti tiešām padomju pilsoņiem tik bīstami, ka tie nav pieejami, čekas uzticības vīrs ASV un Kanadas Institūta direktors Arbatovs atteicis, ka ,,Mēs pret tiem esam mazliet allerģiski''. Viesnīcas tūristiem tie jau pieejami ... ,,Izvestiju'' iespiež 7 milj. ,,Pravdu'' 10 milj. eksemplāros, bet reti kāds padomju pilsonis redzams tos kāri lasot.

Komūnistu vadoņu veselība esot viņu pašu lieta, un padomju pilsoņiem tā nav jāzina. Visu informāciju cieši kontrolē, jo brīvā informācija varētu radīt informētu un zinīgu padomju pilsoni, kādu valsts varai būtu grūti kontrolēt. Viss ir ,,polītisks'' — rakstīšana, lasīšana, dzejošana, pat baznīcas apmeklēšana, jāvadās no ,,partijas līnijas''. Visa ASV ārpolītika esot vērsta pret saulainās sociālistiskās sistēmas sašķelšanu un apspiešanu. Kas ar Afganistānu? Turienes valdība lūgusi PS militāru palīdzību brīvības nosargāšanai! PSRS žurnālistu apvienības padomes sekretārs čekists Ralfs Nosejevs: visās lietās vainīgas ASV, PSRS vienīgi sevi nodrošina pret tās briesmām.

RM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

NSM

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU
1985.G.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ ,,LATVIJA''
ASV pasažieŗi visām grupām var pievienoties Ņujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rīgā.

1)	no 10. maija—29.maijam	Can.$2050.-(US $1600.-)
2)	no 24.maija—12.jūn.	Can.$2050.-(US $1600.-)
3)	no 14. jūn. — 3.jūl.	Can.$2400.-(US $1890.-)
* 4)	no 5.jūl. —24.jūl.	Can.$2400.-(US $1890.-)
5)	no 19.jūl. — 7.aug.	Can.$2400.-(US $1890.-)
6)	no 9.aug. —28.aug.	Can.$2400.-(US $1890.-)
7)	no 23.aug. —11.sept.	Can.$2400.-(US $1890.-)
8)	no 6.sept. —25.sept.	Can.$2100.-(US $1630.-)

* Dziesmu dienas Rīgā.

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts:
lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M 5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Saliek tekstus
par ļoti izdevīgām cenām
grāmatām, žurnāliem, programmām, biļetēniem, etc.
Aprēķina arī grāmatu un citu iespieddarbu pilnīgo izmaksu.
Riga Publishing & Typesetting Co.
Vadītājs māc. A. Arājs
Tel.: (416) 638-3822

Grāmatas dāvanām

Latviešu Gads, Gadskārta un Godi	$35.00
Latviešu valodas sinonimu vārdnīca	$33.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
A. Johansons — Krēslainie spoguļi	$14.50
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
K. Strods — Nedrīkstu raudāt — nevaru smiet	$ 8.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
J. Širmanis — Pīkstīte	$10.00
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
J. Klīdzējs — Laidiet! Laidiet! Laidiet! noveles	$16.00
V. Janelsiņa — Nozagtais eņģelis	$17.50
Eg. Grīslis — Lūgsim Dievu, meditācijas	$17.50
K. Zvejnieks — Baltā pils, rom	$16.00
L. Bērziņa — Viena nedēļa Ernas dzīvē, rom	$15.00
A. Baumanis — Krišjānis Barons	$21.00
H. Rudzītis — Manas dzīves dēkas, atmiņas	$17.50
K. Ķezbers — Rumba, rom	$12.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas	$11.00
E. Ābele — Mīlestība, rom	$12.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai	$ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā	$15.00
Rūgtais Apenis Nr. 57	$ 5.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$18.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust	$14.50
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dz	$12.00
E. Andersons —LV 1920—1940 Ārpolītika I	$41.00
E. Andersons — LV 1920—1940 Ārpolītika II	$41.00
Latvijas Republikas satversme	$ 6.00
J. Vecozols — Dzidra, rom	$17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom	$14.50
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā	$ 3.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom	$14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez	$13.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
L. Bārene — Atvasara, st	$12.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz	$12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, kearmiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M4G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl 12.00 līdz pl. 16.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās ..... no pl. 9.00 līdz pl. 13.00
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Ratas Optic
Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Sv. Andreja draudze godina māc. Ā. Čopu

Sv. Andreja draudzei Toronto 3. marta svētdiena iezīmējās ar trim izciliem notikumiem — jaunās padomes ievešanu amatā, draudzes 36 gadu pastāvēšanu un māc. emer. Ā. Čopa 50 gadu ordinācijas atceri; 34 no tiem nokalpoti Sv. Andreja draudzē.

Māc. Ā. Čopu godināja pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu zālē; svinības ar uzrunu atklāja draudzes priekšnieks U. Ķiesners, galda lūgšanu teica viesis prāv. A. Voitkus.

Draudzes māc. J. Cālītis savā apsveikumā raksturoja jubilāru kā Dieva izredzētu cilvēku savam darbam, cilvēku, uz ko raugāmies ar pateicību un gandarījumu, un novēlēja viņam daudz gadu būt mūsu vidū.

Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši prāv. Alberts Ozols, māc. Edg. Ķiploks un māc. Edg. Lange.

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs pieminēja māc. A. Čopa darbu ne tikai draudzē, bet arī sabiedrībā — savā laikā viņš darbojies par LNAK locekli, kā arī atļāvis šai organizācijai baznīcas sarīkojumu telpas. Māc. Ā.Čops pieder pie cilvēkiem, kas vairāk devis nekā ņēmis. Par to runātājs izteica viņam pateicību.— No akadēmiskās vienības Līdums sveicināja Ž. Zentiņš, pasniedzot grāmatu, no TLTA ģimnazijas O. Sils, arī ar grāmatu, no Latviešu biedrības M. Matīsa, no Gaujas gaidu vienības Ilze Kalniņa, pasniedzot mazu rozes ziedu ar piezīmi, ka ziediņš gan esot ārkārtīgi mazs, bet viņu mīlestība ārkārtīgi liela aiz tā. Prāv. A. Voitkus atcerējās jubilāru no universitātes laikiem kā izcili apdāvinātu studentu ar asu prātu. Vēl sveicināja māc. A. Celma dzīvesbiedre no Austrumu draudzes; arī Sv. Jāņa draudzes pārstāvis bija nodevis sveicienu.

Draudzes priekšnieks U. Ķiesners cildināja māc. A. Čopa darbu, pieminot jau pirmajos gados iepirkto Sv. Andreja baznīcu kopā ar igauņu draudzi, kā arī Sidrabenes īpašumu. Vienmēr draudzes vajadzības māc. A. Čops licis pirmajā vietā, ignorējot savas personiskās intereses. Draudzes priekšnieks sveicienam pievienoja aploksni, bet dāmu komitejas priekšniece B. Kūla pasniedza ziedus.

Savā atbildes runā māc. A. Čops gan humoristiskā, gan nopietnā tēlojumā pastāstīja atsevišķus epizodus no savas dzīves — tie bija skolas laiks Alūksnē, universitātes posms un tagad vecums.

Skolas laiks bijis iezīmīgs ar patiku lasīt un domāt; uz to viņu ierosinājuši latviešu un pasaules domātāji — Poruks, Goete ar savu Faustu un Nīcše. Universitātē šī tieksme lasīt vēl kāpinājusies, jo studiju mērķis bijis atzīt patiesību. Jubilārs raksturoja arī atšķirību starp teoloģijas fakultātēm Eiropā un līdz ar to arī Latvijā un teoloģijas studijām šinī kontinentā.

Tālākā stāstījumā māc. A. Čops pakavējās pie notikumiem Sv. Andreja draudzē, īpaši pirmajos gados, un pie pēdējiem savas dzīves gadiem. Jautājumi, kas viņu interesējuši pirms gadiem 15, esot tam kļuvuši vienaldzīgi. Jubilāra atzinums bija, ka mēs, vecākā paaudze, nākam no citas kultūras sliekšņa un vairs nevaram izprast šai laikmetā uzaugušos — bez pienākuma un autoritātes apziņas.— Savu problēmu risināšanā viņš zināmā mērā dzīvojot pagātnē. Lai uz pagātni aizietu, aizaugušās takas jāizcērt.

Māc. Ā. Čopa atzinums bija, ka nav tādas filozofiskas sistēmas, ko varētu atzīt visi. Pieņemt tikai vienu sistēmu būtu dogmātisms.

Draudze lielā sirsnībā godināja savu ilggadējo mācītāju, kas, draudzes priekšnieka vārdiem runājot, atdevis tai savus labākos dzīves gadus.— Dāmu komiteja bija klājusi izcili skaistus un greznus galdus.

E. E.

SV. ANDREJA DRAUDZES KOĶA
33. GADSKĀRTĒJAIS

GARĪGS KONCERTS

sestdien, 30. martā, pl. 19
SV. ANDREJA BAZNĪCĀ, TORONTO.

Diriģents *Arvīds Purvs*

Piedalās: *Ērika Beitāne, soprāns*
Anita Rundāne, ērģeles
Stīgu orķestris

Ieeja: 8 dol., pensionāriem 6 dol., bērniem brīva.

APMEKLĒT LŪDZ KOĶA SAIME

VANKUVERA

● Vankuveras latviešu ev. lut. draudze savā gada sapulcē 9. februārī par draudzes priekšnieku ievēlēja ilggadējo draudzes darbinieku Voldemāru Strautu. Draudzes valdē darbosies Zigrīda Leimane, Ilga Kalniņa, A. Vēveris un A.K. Dīcmanis.

● Vankuveras Latviešu biedrības gada balle notika 23.februārī Ārnicānu uzņēmuma telpās, Richmondā. Balli atklājot, biedrības priekšnieks A. Pūpols pasniedza namatēvam A. Avotiņam dāvināto gleznu. J. Paeglītis gādāja par deju mūziku, un biedrības dāmas bija sarūpējušas bagātu kafijas galdu. Bija arī mantu loterija.

● Daudzus gadus Anna Vēvere bija Vankuveras latviešu draudzes un Vankuveras Latviešu biedrības rosību centrā. Lietainā pēcpusdienā, 19. februārī, simtgalvains bērinieku pulks bija atnācis, lai viņai teiktu pēdējās ardievas.

Kapličā dievkalpojumu vadīja prāvests R. Āboliņš. Viņš arī svētīja nelaikes pēdējo atdusas vietu kapsētas latviešu nodalījumā. No Vankuveras Latviešu biedrības atvadījās priekšn. Alberts Pūpols, no draudzes tās priekšnieks Voldemārs Strauts un dāmu komitejas locekle Zigrīda Leimane. Abās organizācijās Anna darbojās kopš dibināšanas.

Annas Vēveres gaitas sākušās 1905. gada 19. augustā Rīgā un izbeigušās 1985.g. 12. februārī Vankuverā.

Savu dzimto pilsētu atstājot un dodoties bēgļu gaitās, viņa Armijas ekonomiskā veikalā nopirka lielu gabalu drēbes mūsu valsts karoga krāsās. Trimdas ceļus staigājot, Anna darināja Latvijas karogus daudzām mūsu trimdas organizācijām; kā pēdējai pirms pāris gadiem viņa pasniedza karogu Vankuveras Latviešu draudzei.

Daudzus gadus nelaiķe vadīja latvisko izstrādājumu un mākslas darinājumu novietni Daudzkultūru skatēs Vankuverā.

Vēl pirms pēdējiem Ziemsvētkiem viņa cītīgi gatavoja rozetes Dziesmu svētku diriģentiem jūlijā. Ar viņai raksturīgo dzīves prieku viņa gaidīja Dziesmu svētkus un savu astoņdesmito dzimšanas dienu augustā, bet tas nepiepildījās.

Par nelaiķi sēro vīrs Arnolds, dēls Jānis, meita Ausma ar ģimenēm un 3 mazbērni. **J. R.**

EDMONTONA

● DV nodaļas pilnsapulcē prdis A. Stepermanis, vanadžu vad. un nodaļas sekretāre, Zenta Stepermane, kasieris J. Šnepsts, biedrzinis P. Reinbergs u.c. informēja, ka nodaļā 35 biedri (līdzīgi iepriekšējam gadam). 14. jūnija ziedojumu akcijā ienākuši $315.-. Īpašam palīdzības fondam veltīti $400.-. Aizvadītā gadā notikuši 2 sarīkojumi, nodaļas 30 gadu jubilejas atceres, un makšķernieku sekcijas saviesīgais vakars. Tie Edmontonas sabiedriskās dzīves apstākļos izdevušies labi, dodot nodaļai arī atlikumu. Nodaļa centusies atsaukties DV zemes valdes norādījumiem un aicinājumiem, un darījusi iespējamo informācijas darba laukā. Lielu atbalstu nodaļai veltī vanadzes ar pr-ci Zentu Stepermani. Laba sadarbība ar pārējām latviešu organizācijām, un pateicība Edmontonas un tās apkārtnes tautiešiem par nodaļai sniegto atbalstu. Nodaļas valde un revīzijas komisija darbosies līdzšinējā sastāvā: A. Stepermanis pr-dis, Zenta Stepermane - sekr. un vanadžu vad., R. Vilks pr-ža vietn., kasieris J. Šnepsts, biedrzinis P. Reinbergs. Vanadžu kopas vad. vietn. Elma Brūze. Revīzijas komisija: J. Jēkabsons (Pr-dis), Dzidra Vilks un I. Skrastiņš. **O.K.**

Jo no iekšienes, no cilvēka sirds, iziet ļaunas domas, nešķīstības, zādzības, slepkavības, laulības pārkāpšana. (Mrk. 7:21).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

17. martā pl. 11 dievkalpojums, māc. A. Celms.

24. martā pl. 11 dievkalpojums, māc. K. Kuškēvics.

31. martā pl. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Celms. Draudzes darbinieku un darbinieču ievešana amatā un svētīšana. Piedalās draudzes vokālais ansamblis dir. B. Alkaș vadībā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

17. martā pl. 15 dievkalpojums. Spredikos māc. Ivars Gaide.

24. martā pl. 11 dievkalpojums lieliem un maziem.

30. martā pl. 19 draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

31. martā pl. 15 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

17. martā pl. 13 Ciešanu laika dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rikotā pēcpusdiena ar programmu un cienastu.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

Lieldienu dievkalpojumu 7. aprīlī vadīs māc. Baginskis no Čikagas.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

24. martā pl. 13.30 Kristus ciešanu laika dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

17. martā pl. 10. dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 — dievkalpojums latviešu valodā; pl. 12 — Pensionāru apv. gada svētki.

24. martā pl. 16 draudzes dievkalpojums.

31. martā, Pūpolu svētdienā, pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREĀLAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que, H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

TRĪSVIENĪBAS EV.LUT.DRAUDZE. Dievkalpojumi — ja nav citādi norādīts, notiek baznīcā, 4345 Marcil Ave.

17. martā pl. 13.30 dievkalpojums.

24. martā pl. 13.30 dievkalpojums.

31. martā (Pūpolsvētdienā) pl. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

17. martā pl. 11 Pateicības dievkalpojums draudzes 35. g. darbības atcerei. Prāv. Voitkus. Dziesmu lapiņas.

24. martā pl. 11 dievkalpojums Kristus ciešanu laikā Dziesmu lapiņas.

31. martā (Pūpolu svētdienā) pl. 11 Ģimeņu dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

ĶLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no 12 — 21.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

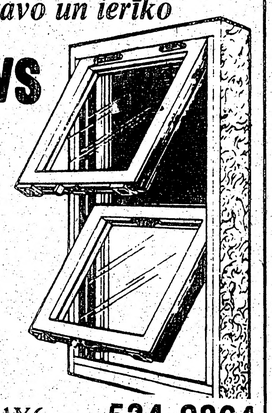

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

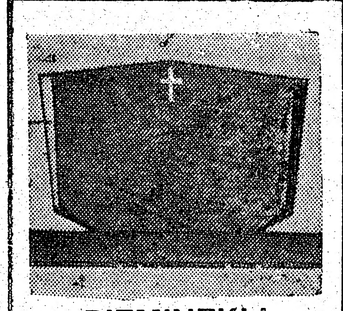

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Tautasdziesma, tava dziesma

Šīs vasaras Divreizdivi virstema

Šovasar Divreizdivi nometnē pie Vankuveras latviešu jaunieši sāks iepazīties ar mūsu kuplo tautasdziesmu kamolu. Dainas apskatīs no daudz un dažādām pusēm. Gan ievirzēs, gan koplekcijās pārrunās tautasdziesmu nozīmi tradiciju kopšanā, latviešu politiskajā vēsturē; dainas kā dzīves vadlīnijas no ticības viedokļa; to vietu literātūrā un mūzikā un analizēs dainu valodu. Iepazīstoties ar dainām, varēs izvērtēt, kā tās saskan vai nesaskan ar mūsu dzīvi šodien un vai vēl varam no tām smelties dzīves ziņu un gudrības.

Divreizdivi notiks no 22. jūnija līdz 2. jūlijam Gambier salā pie Vankuveras Kanadā. Tūliņ pēc nometnes būs Dziesmu svētki Vankuverā, kur rādīs īpašu Divreizdivi uzvedumu, kā arī būs iespēja gatavoties kopkoŗa koncertam un tautas deju lieluzvedumam.

Šogad vadības lokā strādā Uģis Ziemelis (nometnes vadītājs), Rudīte Jaunarāja (programmas vadītāja), Maruta Granta (administrātore), Kristīna Friša (administrātores palīdze), Ena Rudovica (kasiere), Mārtiņš Putenis (saimnieks), Jānis Kļaviņš (bibliotēkārs) un Roberts Freimuts (fotografs).

Kā vienmēr, šīs desmit dienas būs aizņemtas ar ievirzēm, projektiem un vakara nodarbībām. Nometnē darbosies astoņas ievirzes: latviešu valoda — vadīs Antra Šmidchena un Elisa Freimane, literātūra — Maira Bundža un Ieva Potere, mūzika — Imants Mežaraups, latvietību meklējot — Inga Upeslāce, pētījumi un ieskati — Pauls Raudseps un Solveiga Miezīte, dzīvā latvietība — Zinta Briede, dzīvā ticība — Laris Saliņš un politika — Aija Abene. Paredzētie projekti: koris — vadīs Vizma Maksiņa, mūzikas ansamblis — Anita Kuprisa, rotu kalšana — Juris Kļaviņš un Olģerts Kutcers, politika — Anita Bēdele, drāma — Skaidrīte Leja, literārais projekts — Sarma Muižniece-Liepiņa, tautas dejas — Zigurds Miezītis, latviskā virtuve — Ilze Nollendorfa un koklēšana — Māra Hincenberga.

Dalības maksa $275 ASV/ $350 Kan, ja piesakās līdz 1. maijam, un $350 ASV/ $410 Kan. pēc tam. Dalības maksā ieskaitīts uzturs un naktsmājas pilnām desmit dienām, kā arī vērtīga programma. Divreizdivi vienmēr piedalās izcili latviešu rakstnieki, zinātnieki un pētnieki, kā arī jauniešiem būs sevišķa izdevība ar viņiem iepazīties. Latviešu organizācijas un draudzes ir allaž bijušas atsaucīgas stipendiju sagādei. Jaunieši, ja vēlaties braukt uz Divreizdivi, atcerieties, ka varat lūgt stipendijas, lai palīdzētu jums uz turieni tikt.

K. Friša.

10. Rietumu krasta dziesmu svētku

Ieejas karšu pasūtinājums

Pasūtinājumi nosūtāmi:
Mrs. Vija Pelēna
1008 W. 17th St.
N. Vancouver, B.C.
V7P 3C5 Canada.

Datums	Laiks	Sarīkojums	Vieta/cena	Skaits	**	Kopā
Trešdien 3.jūlijā	16:30	Atklāšana	brīva	___		___
	19:30	Ansambļu koncerts	10.00	___	___	___
	21:30	Iepazīšanās balle	6.00	___		___
Ceturtdien 4. jūlijā	10:00	Dievkalpojums				
	14:00	Garīgais koncerts	10.00	___	___	___
	17:00	2x2 koncerts	8.00	___	___	___
	20:00	Teātris	1./12.00	___	___	___
			2./10.00	___	___	___
	20:00	Kabarē/draudzības balle (kopbiļete)	15.00	___		___
	21:30	Draudzības balle	8.00	___		___
Piektdien 5. jūlijā	14:00	Tautas deju izrāde	1./11.00	___	___	___
			2./ 8.00	___	___	___
			3./ 6.00	___	___	___
	18:00	Solistu koncerts	10.00	___	___	___
	20:00	Teātris	1./12.00	___	___	___
			2./10.00	___	___	___
	20:00	Kabarē/umurkumurs	15.00	___		___
	21:30	Umurkumurs (balle)	8.00	___		___
Sestdien 6.jūlijā	11:00	Rakstnieku cēliens	8.00	___	___	___
	13:30	Gājiens				
	14:30	Kopkoŗa koncerts	1./13.00	___	___	___
			2./10.00	___	___	___
			3./ 8.00	___	___	___
	19:00	Buffetes vakariņas	25.00	___		___
	21:00	Svētku balle	12.00	___		___
Svētdien 7. jūlijā	10:00	Atvadu brokastis	10.00	___		___

Pastam 1.00

Kopsumma _____

** $2.00 atlaide invalidiem un bērniem līdz 12 gadiem, iepriekš pasūtinot.
Ieejas kartes sāks izsūtīt sākot ar 15. martu.
Ieejas kartes par pazeminātām cenām pēc 1. jūnija nepārdos.
Pēc 1. jūnija saņemtos pasūtinājumus izsniegs pie biļešu galda svētkos.
Izpārdotās ieejas kartes atvietos ar nākošo zemāko cenu ieejas kartēm.
Svētku rīkotāji iegādātās kartes atpakaļ neņems un naudu neatmaksās.
Pie katras pilnas cenas ieejas kartes lūdzam pēc izvēles pieskaitīt $0.25 par labu ,,Jaunatnes latvisko centienu atbalsta fondam''.
Pasūtinājumam lūdzam pievienot sev adresētu aploksni.
Visas cenas Kanadas dolaros.
Čeki rakstāmi ,,Latvian Songfest (B.C.) Society''.

Pasūtinātāja vārds.....
Adrese .....
.....

Uz redzēšanos Dziesmu svētkos Vankuverā 1985. gadā no 3. līdz 7. jūlijam!

HOTEL VANCOUVER
900 West Georgia Street
Vancouver, British Columbia
Canada V6C 2W6

RESERVATION REQUEST • HOTEL VANCOUVER (604) 684-3131

Group / Groupe: LATVIAN SONG FESTIVAL
(Please print or type • Caractères d'imprimerie ou machine)
Name / Nom _____ Company / Entreprise _____
Address / Adresse _____
City / Ville _____ Province/State / Province/État _____ Postal Code/Zip / Code Postal _____
Telephone / Téléphone _____ Sharing with / Partagé avec _____
Arrival Date / Date d'arrivée _____ Arrival Time / Heure d'arrivée _____ Departure Date / Date de départ _____
Check-in time from 3:00 p.m. / Inscription dès 15 h — Check-out time 12:00 noon / Libération des chambres : midi
Reservations will be held until 6:00 p.m. unless one night is prepaid. / Réservations protégées jusqu'à 18 h, sauf si le tarif d'une nuit est versé
To guarantee reservations please send one night's deposit or advise credit card number with expiry date. / Pour protéger la réservation, il faut acquitter le tarif d'une nuit ou donner le numéro de votre carte de crédit et sa date d'expiration
Card # / Carte n° _____ Expiry date / Date d'expiration _____
Block of rooms held at hotel until / Bloc de chambres réservé jusqu'à: JUNE 3rd, 1985
Reservations received after this date will be on a space available basis. / Les réservations ultérieures seront fonction de la disponibilité des chambres.
Special requirements / Besoins particuliers _____

Meeting Dates / Dates de réunions: JULY 3 - 6, 1985

Room rates / Tarif des chambres	Please circle preferred rate / Encercler le tarif choisi
Single (1 person) / 1 personne	85.00
Twin (2 persons, 2 beds) / 2 personnes, lits jumeaux	95.00
Double (2 persons, 1 bed) / 2 personnes, 1 lit	95.00
Third person / Troisième personne	10.00
1 bedroom suite / Suite à une chambre	ON REQUEST
2 bedroom suite / Suite à deux chambres	ON REQUEST

Per night — La nuit
Canadian dollars — Dollars canadiens
Subject to provincial tax — Assujetti à la taxe provinciale
No room charge for children regardless of age when they share room with parents.
Les enfants de tous âges peuvent occuper la chambre de leurs parents sans supplément.
If no room available at rate requested next available rate will be assigned.
S'il n'y a pas de chambre au tarif demandé, nous vous attribuerons une chambre au tarif le plus rapproché.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas Rīgas 90. skautu un Zilā kalna 4. gaidu vienība 24. februārī Jonkeru baznīcas telpās atzīmēja 31 g. pastāvēšanas atceri. Aktā runāja skautu un gaidu vecāku padomes priekšsēdis U. Grava. Gaidu pateicības zīmi saņēma Dzintra Lejiņa. Sekmīgas darbības vairogu saņēma Rīgas 90. skautu vienība otru gadu pēc kārtas. Tas piešķirts visas pasaules apmērā labākajai latviešu skautu vienībai par 1983/84. darbības gadu. ALA Izglītības biroja ierosināto tautasdziesmu lasīšanas maratonu abi pulciņi izpildīja, lasot tautasdziesmas no otrā sējuma. Uzvedumā Kaķīša dzirnaviņas Kaķīti tēloja Jānis Bungs, bet Aivars Strautmanis Karali un Indra Kļaviņa Princesi Ilzīti. Režiju vadīja vadītāja Maija Laiviņa. Izlozē galveno laimestu — bezdrāts tālruni laimēja Roberts Kļaviņš. Bez tam bija gleznas, keramika un citi laimesti. Noslēgumā vecāku sagādāts cienasts. Apmeklētāju ap 350. Šīs vasaras skautu nometne notiks no 19.—24. augustam igauņu īpašumā Leikvudā, Ņudžersijā. Vk.

MILVOKI

● Milvoku latviešu organizāciju un draudžu pārstāvju sanāksme notika 1. februārī Latviešu baznīcas sabiedriskās telpās. Tā kā šovasar paies 45 gadi kopš Padomju savienība varmācīgi okupēja Baltijas valstis, sanāksmes dalībnieki pārrunāja veidus kā to labāk varētu atgādināt amerikāņu sabiedrībai. Būtu vēlams kopējs dievkalpojums visiem baltiešiem. Iespaidīgs būtu sludinājums vietējos laikrakstos un varētu rīkot seminārus ar akadēmiski izglītoto baltiešu mācības spēku piedalīšanos. Ja nebūtu iespējams noorganizēt protesta demonstrāciju Milvokos, tad varētu piedalīties kopējā demonstrācijā Čikagā.

Šo uzvedumu veikšanai sanāksme izraudzīja rīcības komiteju. Tās priekšsēdis ir A. Bolšteins un locekļi: U. Inveiss, A. Krūmiņa, E. Krūmiņš, A. Peniķis, J. Prūsis, A. Rīteris un V. Zālītis. Citus komitejas locekļus pieaicinās pēc vajadzības. Tā kā Milvokos ir samērā maz kā igauņu, tā arī lietuviešu, tad sagatavošanas darbu lielāko daļu nāksies veikt latviešiem.

Sanāksme vēl apstiprināja 18. novembŗa sarīkojuma pārskatu un izlēma, kam būtu dāvājama V. Sīmaņa grāmata „Latvia".

Sanāksmi vadīja Milvoku DV apvienības priekšnieks V. Zālītis. V.J.

● Vanadzes ar baltu neļķes ziedu apveltīja ikvienu bijušo kaŗavīru, kas bija ieradies DV apvienības rīkotajā Leģiona atceres sarīkojumā Latviešu namā, 16. februāŗa vakarā. Apvienības priekšnieka vietnieka vietnieks Āris Peniķis īsā uzrunā atgādināja vēsturiskos faktus par Leģiona formēšanu un cīņām. Sekoja filmas „The Baltic Tragedy" izrāde. Tā atgādināja notikumus pirms 45 gadiem - Kauņas un Rīgas ieņemšanu, cīņas Igaunijā un Somijā. Filmā iestrādātie dokumentārie vācu nedēļas apskatu izvilkumi rādīja milzīgās sarkanarmiešu gūstekņu masas, arī Rīgā un citur atrastos čekas upurus. Filma skatītāju vairākumam atsauca atmiņā kādreiz pārdzīvotos drāmatiskos un traģiskos gadus, kuŗos zaudējām savu dzimteni un valsts brīvību. Filmas beigās daži skati rādīja kā zviedru policisti, brutāli sagrābuši, izdod krieviem leģionārus, kas Zviedrijā bij meklējuši glābiņu. Pašās beigās bij kāda IRO īs filma par bēgļu dzīvi nometnēs, kuŗā paskaidrojumus bija ierunājis Henrijs Fonda. Pēc izrādes visi vēl pakavējās pie vanadžu kopas vadītājas M. Cukuras un vanadžu sarūpētiem cepumiem un kafijas. rč

ROČESTERA

● Pēc ilgām ciešanām 21. janvārī mūžībā aizgāja Ročesteras Krusta draudzes locekle Helēne Elgūte dzim. Luebbert 3. martā, 1910. g. Vācijā. 1949. g. slēdza mūža draudzību ar Žani Elgūti un izceļoja uz Kanadu. 1959. g. pārceļās uz ASV un apmetās uz dzīvi Rochesterā. Pēc vīra nāves 1982. g. dzīvoja klusu, noslēgtu dzīvi.

Bēru namā atvadu svētbrīdi vadīja māc__ F. Nissens piedaloties kuplam izvadītāju pulciņam. Nelaiķi pārpelnoja un pelnu urnu glabās Brāļu kapos Katskiļos, kur jau dus viņas dzīvesbiedrs. Draudzes vārdā atvadījās O. Sniedze un no dāmu komitejas D. Sarma.

● Krusta draudzes pilnsapulci 3. febr. ievadīja ar lūgšanu māc. I. Gaide. Vadoties no mācītāja darba pārskata Baznīcas vēstīs, aizgājušā gadā ir kristīts 1, iesvētīti 3, miruši 3. Draudzē 160 dr. loc., 16 bērni. Diekalpojumi notiek divas reizes mēnesī. Mācītājs pateicās draudzei par labo sadarbību. Dr. pilnsapulci vadīja O. Sniedze. Par draudzes darbību ziņoja prks. O. Sniedze, par dāmu komiteju priekšniece D. Sarma. Draudzes svētdienas skolas ziņojumu nolasīja L. Dzintars. Skolā mācās 8 bērni, no tiem 50 proc. ir no jauktām ģimenēm, bet centīgi mācās latviešu valodu. Par skolotājiem darbojas: I. Cubīns, L. Dzintars, S. Johnson, A. Serdāns, A.Vilks (pārzine) un māc. I. Gaide. Par ALA un LBF darbību ziņoja Dr. Z. Bērzups. Latviešu grupas pārstāvja (A. Auzāna) ziņojumu nolasīja J. Mednis. Dr. B. Ahn (vad.) ziņoja par Rīgas 28. gaidu pulciņa darbību. Lai gan tas ir samazinājies, tā uguntiņa joprojām ir spoža. Vienbalsīgi pieņemta kases pārskatu un arī 1985. g. budžetu 15,850. dol. apmērā. Kasē uz 1. janv. '85 23,183. DOL. Aizgājušais gads nobeidzās ar prāvu atlikumu. Bez budžetā paredzētiem ziedojumiem ir vēl ziedots: Ārmisijai Indijā, LNF, dr. svētdienas skolai, „Mazputniņam", St. John Home, Rītdienas fondam un garīgās dzīves veicināšanai dzimtenē. Devās baznīcai līdzšinējās 75.00 dol. no katra dr. locekļa. Draudzes valdes sastāvs: prks. O. Sniedze, vietks. A. Kalniņš, sekretārs A. Aistrauts, kasiere R. Aistrauta, palīgs M. Cubīns, locekļi: J. Siliņš un (J. Karlsons atteicās veselības dēļ (jaunievēlētais J. Kalniņš. Pieņēma priekšlikumu, ka dr. pārstāvi pie ALA izraudzīs dr. valde. Ilggadīgam dr. korespondentam A. Vilkam aizejot atpūtā, par dr. darbību avīzēm uzņēmās ziņot Rasma Aistrauta. Par bībeles stundām ieintresētiem jāsazinās ar valdi. R.A.

ČIKAGA

● Ilinojas Latviešu Pensionāru biedrības sanāksmē 13. februārī Latviešu namā pensionārus sveica Latviešu biedrības pr-ce Māra Erkmae. Viņa pastāstīja par praktiskām lietām sakarā ar nodokļiem, kādi biedrībai jāmaksā. Latviešu nams ir izvērties par Čikagas sabiedrisku centru, kur notiek gan koncerti, teātŗi, izstādes, referāti, balles un viesības. Latviešu nams ir neatņemama daļa no mūsu kultūrālās un sabiedriskās dzīves. Mēs cenšamies šo namu nostādīt uz drošiem pamatiem ievērojot šīs pilsētas likumus. Esam atmaksājuši visus parādus, atskaitor obligāciju, kas vairs tikai ir ap 7000 dol. Esam ļoti daudz laika un naudas ieguldījuši remontos cerībā, ka šis nams vēl ilgi pastāvēs un kalpos mūsu vajadzībām. Pensionāri, iestājoties Latviešu b-bā, atbalstīs Latviešu namu.

Draudžu vakars

Visu Čikagas draudžu darbinieku vakaru 15. februārī Latviešu namā ar lūgšanu ievadīja mācītājs U. Cepure. Pēc tam sekoja māc. R. Andermaņa referāts par baptistu dzīvi un izveidošanos Brazilijā. Par sākumu viņš minēja, kad „Baltijas Vēstnesī" publicētas ziņas par iecelošanu Brazilijā 1888. g. un ar nelielas grāmatas iespiešanu Brazilijā. Šo ziņu autori bijuši divi latviešu jaunekļi, tikko beiguši Tērbatas universitāti Igaunijā, Kārlis Balodis — luterāņu draudzes mācītājs un Pēteris Zālītis — filozofijas doktors. Abi bija apciemojuši Braziliju 1888. g. lai pārbaudītu cik daudz patiesības par apstākļiem, ko solīja Brazīlijas valdība iecelotājiem, nodarbojoties ar zemkopību Svētās Katarines pavalstī. Viņi iepazinušies arī ar poļu un itāļu kolonijām. Visas ziņas izklausījušās vilinošas sevišķi liela mēra izceļošanas kustībai. Tā arī abi jaunieši noorganizējuši Rīgā aģentūru latviešu izceļošanai uz Braziliju, kur vieglāk tikt pie sava zemes stūrīša. Enerģiskie jaunieši pat iecerējuši par iespēju pārcelt visu latviešu 2 milj. tautu uz Braziliju, jo tanī laikā Baltijas valstis apdraudēja rusifikācija. Bet drīz viņi sastapās ar īstenību, ka tas nav iespējams. Andermanis, kas dzimis Brazilijā nav apmeklējis latviešu skolu,. bet iemācījies ļoti labi latviešu valodu runāt un arī rakstīt. Viņa stāstījums bija interesants un saistošs par latviešu iecelošanas sākumu, draudžu un koloniju dibināšanu. Ar kādām grūtībām bijis jācīnās svešajos apstākļos un ko panākuši baptisti Brazilijā pirms 1. pasaules kaŗa un arī pēc 2. pasaules kaŗa.

Prāvests V. Vārsbergs rādīja slīdītes par Venecuēlu, kur nesen bijis luterāņu federācijas knferencē Karakasā. Bija interesanti redzēt, kā tur dzīvo un kādi ir apstākļi dienvidzemē. Prāv. B. Baginskis pastāstīja par Dienvidamerikas teoloģijas kustību, kas cīnās par nabadzīgo iedzīvotāju apstākļu uzlabošanu. Tā ir liela problēma un grūti atrisināma, jo tanī pat laikā ļoti aktīvi darbojas marksisti. Jezuītu prof. Gutienez, Peru galvaspilsētā Limā sarakstījis arī grāmatu Atbrīvošanas teoloģija.

Pēc referātiem Sv. Pāvila draudzes dāmas visus cienāja ar vakariņām. Dziesmu dziedāšanu vadīja R. Kalnmalis. Vakaru vadīja māc. U. Cepure. Tā kā mācītājam A. Liepkalnam tanī dienā piepildījās 64 mūža gadi, tad arī viņu sumināja, un Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas prce I. Rungule viņam pasniedza ziedus. A.Z.

Mācītājs J.Lazda jubilārs

Māc. Jānis Lazda 10. februārī atskatījās uz 80 nodzīvotiem mūža gadiem. Tagad viņš dzīvo Čikagas piepilsētā, bet ilgus gadus pavadījis Grand Rapidos. LA pārstāvim sarunā ar māc. J. Lazdu noskaidrojās, ka daudzi viņa mūža svarīgākie notikumi norisinājušies ziemā.

Šūpulis tam kārts 1905.g. 10. febr. Ropāžu pag. Liģeros, Latvijas universitātes teoloģijas fakultāti absolvējis 1932.g. decembrī, ordināciju saņēmis 1933.g. 29. janvārī, kad drīz vien Biržu draudze (Jēkabpils apr.) viņu izraudzījusi par savu mācītāju. Uz Opekalna draudzi (Valkas apr.) pārcēlies 1941.g. ziemā un ieradies ASV 1950.g. 13. janvārī. Jau pēc mēneša noturējis pirmo dievkalpojumu Grand Rapidu latviešiem. Latviešu ev. lut. Vienības draudzei sācis kalpot 1953.g. 23. janvārī, aizejot atpūtā 1980.g. ziemā, bet 1983. g. ziemā pārtraucis vikārmācītāja pienākumus Detroitas Kristus draudzē.

1984.g. 31. janvārī māc. J. Lazda pārceļas uz Dīrfīldu, Čikagas pievārtē, lai būtu savu dēlu tuvumā. Arī savus trīs dēlus, kuŗiem visiem ir latviskas ģimenes, salaulājis Grand Rapidu draudzē ziemā. Tie visi ar dzīvesbiedrēm un mazbērniem bija ieradušies māc. J. Lazdas šūpļa svētkos. Saņemti rakstveida, telefoniski apsveikumi un ziedi, arī no valsts prezidenta R. Rēgena, Vidienes apgabala garīgā vadītāja prāv. J. Turka, kādiem 20 viņa bij. draudzes locekļiem Grand Rapidos un lielāka skaita amata brāļiem dažādās zemēs.

Čikagas latviešu Ciānas draudzes dāmu komiteja sveica māc. J. Lazdu pēc dievkalpojuma draudzes sabiedriskās telpās ar tradicionālo kliņģeri, jo māc. J. Lazda ar piederīgiem ir šīs draudzes locekļi, un viņam bijusi izdevība dažas reizes kalpot šinī draudzē, aizstājot prāv. V. Vārsbergu. Jubilejas dienā dievkalpojumu vadīja māc. emer. A. Rautenšilds.

Sarunas nobeigumā ar māc. J. Lazdu noskaidrojās, ka viņa mūža lielākais, ja ne vislielākais, brīdis bijis tomēr pienācis nevis ziemā, bet vasarā, kad viņš ar savu iecerēto Margaretu Miezīti devies laulības kārtā un salaulāti Ropāžu baznīcā, kur pats kristīts un iesvētīts. Zelta kāzas jubilāri atzīmēja jaunajā dzīves vietā aizvadītā gada 8. jūlijā šaurākā ģimenes lokā, kad bija ieradušies dēli ar savām ģimenēm. V. Z.

CEĻA BIEDRS

iznāk desmit numuri gadā.
Redaktors: **prāv. A. Voitkus.**
Adrese: 3438 Rosedale Avenue
Montreal, Que,
Canada H4B 2G6
Tālr.: (514) 489-3224

Izdevējs: Latviešu ev. lut. baznīca Amerikā.

Abonēšanas maksa:
US $10 — Kanadā $12 gadā.

Čeki rakstāmi: Latvian Ev.-Luth. Church in America un sūtāmi uz adresi:
Rev. H. Jesifers
3272 Mohawk Street
Lincoln, NE 68510-4592
Tel.: (402) 475-8106

DV KV apgāds KRIŠJĀŅA PURIŅA sakārtojumā izdevis grāmatu

Dainu izlase

Koki

Trīs skuju koki un bērzs.

Grāmata vērtīga dāvana katram latvietim, sevišķi jaunatnei un skolām. **Cena 12.00 dol. Dabūjama DV grāmatnīcās — Latviešu Namā un Centrā. Atkalpārdevējiem grāmata ar 25 proc. atlaidi pieprasāma DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tel. 921-7121.**

Vanadzēm rosīga darba sezona

DV Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulcē 3. martā DV namā piedalījās 22 vanadzes. Klāt bija arī Kanadas vanadžu vadītāja Nora Pulciņa un DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z.Akots. No DV Kanadas valdes priekšsēža G. Brikmaņa sveicienus nodeva N. Pulciņa. Kopas vadītāja A. Jākobsone aicināja vanadzes jo kuplā skaitā ierasties savās sapulcēs un iesaistīties kopējā darbā. Sapulci vadīja Monika Jonāne, protokolēja Silvija Ozola.

Šogad DV Kanadas valdes atzinības rakstu saņēmusi Toronto kopas vanadze Līga Struce un DV centrālās valdes atzinības rakstu Dzidra Gulbe, kas nodeva sveicienu no vanadžu priekšnieces Austras Liepiņas Anglijā, kas bieži bijusi Toronto vanadžu viešņa. Ar lasījumu un deklamāciju sanāksmi kuplināja Dz. Gulbe un Anete Bencone.

Šogad bija pārvēlama DV Toronto nodaļas vanadžu kopas vadītāja Astrīda Jākobsone, ko ar aklamāciju ievēlēja uz turpmākajiem trim gadiem. Vēl bija pārvēlamas četras valdes locekles — Skaidrīte Tērauda, Anna Briede, Mirdza Zvirgzdgrauda un Stasija Butāne. Pirmajām divām vairs nekandidējot, ievēlēja Stasiju Butāni, Silviju Ozolu, Ainu Selgu un Mirdzu Zvirgzdgraudu. Par delegātēm Kanadas vanadžu salidojumā 27. aprīlī izraudzīja: A. Jākobsoni, M. Jonāni, A. Kormu, Dz. Gulbi, St. Butāni, Ž. Memeni, M. Lejiņu, A. Benconi, Z. Simanovsku, K. Reinbergu, S. Ozolu, A. Briedi, E. Briedi, V. Sidari un V. Purmali.

DV Kanadas valdes locekles M. Dumpes sastādīto pārskatu par grāmatas Latviešu jostas apgrozījumu nolasīja M. Jonāne. Grāmatai bijis labs noiets, un krājumā vēl palikusi 151 grāmata. Vanadzes rosīgi gatavojas savai rokdarbu skatei sakarā ar DV Kanadā 35 gadu atceres svētkiem no 27. aprīļa līdz 5. maijam Toronto. Rokdarbi, darināti pēdējo divu gadu laikā, pieteicami M. Dumpei. Vanadžu vadītāja N. Pulciņa Hamiltonā izraudzījusi divas lasītājas, kas ielasījušas skaņu lentēs neredzīgo karavīru bibliotēkai divas no pēdējā laikā izdotajām grāmatām: Laimas Kalniņas Atgrieztais rieciens un otru — K. Sidara romānu Aiz ezera balti bērzi. Vēl ieskaņos Sv. Andreja draudzes koŗa koncertu 30. martā un DV Toronto sieviešu koŗa Zīle koncertu 21. aprīlī. Pārrunāja arī kartīšu sūtīšanu apcietinātiem latviešiem Pad. savienības cietumos un koncentrācijas nometnēs. Vienu šādu kartīti parakstīja visas sapulces dalībnieces.

Nora Pulciņa ziņoja par vanadžu priekšnieces A. Liepiņas ierosināto vanadžu goda priekšnieces Marijas Ķeņģes fonda latviešu jaunietēm stipendijām izglītības turpināšanai. Fonds sastādās no vanadžu kopu iemaksām, tehnisko darbu kārtojot Anglijā. Toronto vanadžu kopa piedalītos ar 200 dol. iemaksu šinī fondā. Kanadas vanadžu valde iecerējusi izdot pavāru grāmatu angļu valodā ar kādām 2000 vanadžu ēdienu receptēm. Ievadu rakstīs Tonija Krūka, bet vāku zīmēs A. Robežniece Hamiltonā.

Sakarā ar DV Kanadā 35 gadu darbības atceri vanadzes rūpēsies par aktīvo darbinieku ēdināšanu. Toronto vanadzes jau katru gadu rūpējušās par DV delegātu sapulces dalībnieku paēdināšanu. Šogad pēc 35. delegātu sapulces notiks arī DV centrālās valdes sēde DV namā, par kuŗas dalībnieku ēdināšanu rūpēsies Hamiltonas un Sv. Katrīnu vanadzes. 1. maijā Saulainē pēc svētbrīža un piemiņas akta pie kritušo karavīru pieminekļa kafiju dos DV Druvas nodaļas vanadzes. Palīdzīgu roku, kur tas būs vajadzīgs, neliegs arī Bramptonas, Kesvikas un Londonas vanadzes.

DV dienu laikā Toronto ieradīsies arī viešņas no attālākiem latviešu centriem. Toronto vanadzes, kam tas būtu iespējams, tālos viesus uzņemtu pie sevis. Kanadas vanadzēm šogad būs 33. salidojums, pulcējoties kopējā aktā 27. aprīlī un pēc tam savā salidojumā. Sakarā ar mūsu dainu tēva Krišjāņa Barona 150 gadu dzimšanas dienas atceri vanadžu salidojumā par Ūsiņa un Jurģu dienu runās folkloriste Biruta Senkēviča. Paredzēti vēl citi referāti un pārrunas.

DV priekšniece A. Liepiņa ierosinājusi vanadzēm izkārtot rakstu darbu un zīmējumu sacensības skolu jaunatnei par tautasdziesmu tematiem. Darbus izvērtēs TLB sestdienas skolas agrākā pārzine Austra Martinsone, mākslinieks Jānis Zuntaks un Anete Bencone. Ar sacensības noteikumiem un godalgu lielumu iepazīstināja Kanadas vanadžu vadītāja N. Pulciņa.

Sidrabenē 28. septembrī notiks ASV zemes valdes un DV Kanadā kopēja valdes sēde. Saviesīgajai daļai vanadzes gatavo īpašu uzvedumu ar tautasdziesmām, aicinot piedalīties arī citas vanadžu kopas. Toronto vanadzes rīko pavasaŗa sagaidīšanu 23. martā, pl. 18 DV klubā. Programmā priecīgi, jautri stāsti, pavasarīgas dziesmas, mijoties ar sentimantālu mūziku. Brīva ieeja un kafija.

DV Toronto nodaļas vanadžu kopā reģistrētas 146 vanadzes. Rosīgs bijis arī aizvadītais gads, kad vanadzes piedalījušās Toronto rīkotā Edv. Virzas 100 gadu atceres un Cēsu pulka atceres pēcpusdienā. Sarīkota nodaļas biedru bērnu eglīte un pensionāru pēcpusdiena DV namā, kā arī pieci bēŗu mielasti sakarā ar aizgājušo nodaļas biedru izvadīšanu. Lielu darbu prasījusi pusdienu sagatavošana Ziemsvētku tirdziņam, pārdots liels vairums piparkūku un citu pašu cepumu. Sešiem DV Toronto nodaļas sarīkojumiem sagatavotas uzkodas. Jubilejas gadījumā apsveikti vanadzes un vanagi, apciemoti slimie un invalidi, ar naudas līdzekļiem atbalstīta TLB sestdienas skola, TLTA ģimnazija, gaidu un skautu vienības, Patiesības Fonds, Latviešu Nacionālais Fonds un Brīvā olimpiada. Ziemsvētku gadījumā līdzekļi piešķirti arī Bērzainei Vācijā un pāris ģimenēm Zviedrijā un Vācijā.

V. S.

Mūžībā aizgājusi mana mīļā māsa un mūsu gādīgā tante

Ženija Robergs

1985. gada 6. martā Toronto.

Guldīta zemes klēpī 9. martā Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā Toronto.

Kas ir cilvēks ar savu dzīvi,
Ar savu sapņu dvesmu?
Tas atver acis un brīdi elpo,
Tad saliek rokas,
Top kluss.

Mīļā piemiņā viņu paturēs
māsa un māsas dēls ar ģimeni

Pēkšņi mūžībā aizsaukta mūsu ilggadējā dāmu komitejas locekle

Kristīne Hercbergs,
dzimusi Zirdziņš

dzimusi 1903. gada 21. martā Latvijā,
mirusi 1985. gada 4. martā Toronto.

Dievs ir mīlestība.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Toronto Austrumu draudzes dāmu komiteja

Mūsu nodaļas vanadze

Maija Ozoliņa

dzimusi 1925. gada 29. maijā Sāmsalā,
mirusi 1985. gada 18. februārī Šelburnā, Ontario.

Par Tevi skumst
DV Druvas nodaļas vanadzes un vanagi

Mūsu nodaļas vanags

Augusts J. Osis

dzimis 1916. gada 18. augustā Kandavā, Latvijā,
miris 1985. gada 24. februārī Edmontonā, Kanadā.

Par viņu sēro
DV Edmontonas nodaļas vanadzes un vanagi

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Vēlos pirkt

labi uzglabātu lietotu dāmu tautas tērpu vidējam augumam. Zvanīt pēc pl. 18 — (416) 292-8796.

Anglijas draudzība

Vērtīgs pienesums Latvijas ārpolitikas uzskatos ir V. Skultāna izvilkums no amerikāņu un rietumvācu vēsturnieku Andreas Hillgrubera un Gerharda Veinberga rakstiem (Latvijas vienpadsmitā stunda, LA Nr. 3—6, 83.) par divkosību padomju un britu ārpolitikā. Par britu izvairīšanos tieši iejaukties Baltijas valstu neatkarības garantijās.

Minētie vēsturnieki maldās rakstot, ka Latvijas valdība dzīvoja ilūzijās par Anglijas polītiku. Latvijas ārlietu ministrija zināja (Edg. Andersona Latvijas vēsturē), ka Anglijas intereses izbeidzās pie Reinas upes, bet Munters *apzinīgi* rakstīja presē, *par ciešām* (kaut neesošām) *draudzības saitēm Latvijai ar Angliju*, lai atturētu mūsu lielās kaimiņvalstis izmantot Latvijas valsts nevarību vienai esot pret Pad. savienību. Tāds angļu draudzības — mīts novērsa paniku, atklātu tautas skaldīšanu, tiem *meklējot atbalstu starp abām lielajām kaimiņu valstīm.*

Prezidents Ulmanis ticēja angļu uzvarai nākotnes karā ar Vāciju, bet nav cerējis, ka Anglija palīdzēs Latvijai. Trīsdesmito gadu vidū *Latvijas neatkarības polītika balstījās uz Tautu Savienību.* Feldmaņa un Muntera panākumi Ženēvā pacēla Muntera prestižu un ieguva prezidenta uzticību. *1939. g. oktobrī Latvija bija piespiesta ticēt uzspiestam padomju bazu līgumam,* jo Igaunija to parakstīja pirmā, (vai cerēja uz Vācijas palīdzību?) Tāpat bažu līgumu parakstīja Lietuva. *Abās kaimiņvalstīs darbojās parlamenti.*

Tas negrozīja Staļina viltīgos nodomus bez kara iegūt visas trīs Baltijas valstis. Sūtņa Valtera kritika par Ulmani ir nepareiza.

Somijas pretestība bija pamatota, jo *Pad. savienība prasīja atsavināt plašus Somijas austrumu apgabalus* un bazes Helsinku priekšpozicijās. Somijai bija kopēja robeža ar Zviedriju un Norvēģiju, pretēji Baltijas valstīm.

Ļoti nozīmīgi ir V. Skultāna personiskie atklājumi Vašinglonas un Londonas archīvos, bijušos slepenos dokumentos, ka rietumu valdības jau kara pirmajā nedēļā zināja par Staļina viltīgo spēli — veicināt pasaules karu, lai sagrautu nacistus un kapitālistu valstis. *Šie fakti pilnīgi ignorēti līgumos ar Staļinu.*

Diemžēl, raksta noslēgumā autors citē nepamatotu apgalvojumu: *„Mums bija iespēja pastāvēt(?)...* par nākošo pārbaudījumu bija jāsāk domāt... jau sākot ar 1920-21. gadu...''

Tieši Latvijas ārlietu ministrs *Meierovics nevien domāja, bet rīkojās.* Viņš organizēja visu Baltijas valstu, Somijas un Polijas aliansi. Kad tā neizdevās Viļņas konflikta un somu atturības dēļ, viņš rezignēti izteicies par Latvijas neatkarības laika iespēju robežu 25 gadi.

Es domāju, ka vērojot Ķīnas straujo ekonomijas un technikas progresu ar ASV atbalstu un pa āpenisku ideoloģijas maiņu, drīz nobriedīs konflikts ar Maskavu, *kad Japāna un Ķīna paņems savas vecās teritorijas* ar varu; sabruks Maskava! *Tad* pavērsies iespēja apspiestām tautām atbrīvoties — arī latviešiem.

K.P.

Dieva mierā aizmigusi mūsu mīļā

Lilija Alīda Lange,

dzim. Andersone

dzimusi 1907. gada 15. janvārī Tūjas Vecmelbāržos,
mirusi 1985. gada 16. februārī Otavā, Kanadā.

Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība.
Kas man tic, dzīvos. (Jāņa ev. 11,25)

Viņu mīlestībā un pateicībā piemin

vīrs, meita Laima ar ģimeni Vācijā, dēls Andris ar ģimeni Kanadā, svaine Elizabete Lange Anglijā un radi Latvijā.

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

PŪRA LĀDES
izdevīgāk iegādāties tagad, pirms iesvētību sezonas.
769-5508.

Ja jūs braucat kā **eņģelis**

Mums ir **debešķīgas** apdrošināšanas maksas!
Pārliecinaities!
759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

JUKATANAS TŪRE LATVIEŠIEM AR PAVADONI
NO 20.APR.—4.MAIJAM CAN.$1280.-/US $980.-
Merida, Uxmal, Chichen-Itza, Tulum, Cancun
(Ieskaitīts lidojums, viesnīcas, ekskursijas, transferi u.c.)
* * *
VENECUELAS, TRINIDADAS UN TOBAGO TŪRE LATVIEŠIEM AR PAVADONI
NO 15.—27.JŪNIJAM CAN.$1950.-/US $1500.-
(Ieskaitīts lidojums, viesnīcas, maltītes, ekskursijas u.c.)
* * *
PAVADONIS ABĀM TŪRĒM PROF. G. ŠUBIŅŠ
Rezervācijas, brošūras, informācija:
ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2K9
Tel. (416) 531-3519
Runājam latviski!

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ **vienu gadu** $40.00
☐ **6 mēnešiem** $21.00
☐ **3 mēnešiem** $12.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐

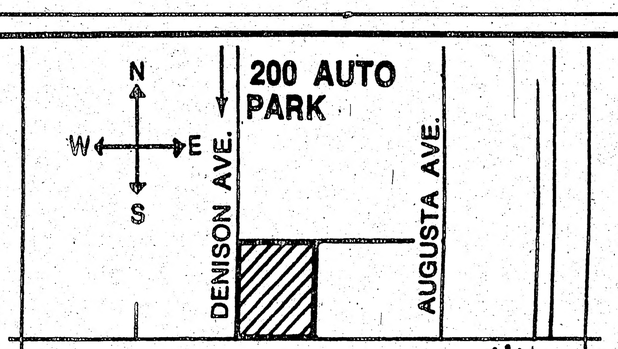

484 Queen St. W.
Toronto, Ontario M5V 2B2
366-1205 366-3619

Maiznīca un delikatešu veikals
Lielā izvēlē eiropiešu kūkas, gaļas un maizes.
Putu krējums un kūkas mūsu speciālitāte.
Viss vēlamais katra veida viesībām.
Restorāns un kafejnīca 80 personām.
Liels auto novietošanas laukums mājas aizmugurē.

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi angļu un igauņu valodā.

Ar šķēršļiem un pārsteigumiem

A. VESELAUKA RAKSTS PAR PIEDZĪVOJUMIEM, CIEMOJOTIES OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Tas nav gadījies tikai vienam un nav noticis vienīgi šogad. Par to jau sen runā, par to krājas arī ziņas. Un ja mēs paši būtu ar drusku lielāku uzdrīkstēšanos, tad šie gadījumi mums sagādā ievērojamus materiālus, lai nāvīgākajiem ienaidniekiem — sovjetiem, tāpat tā sauktajiem latviešu internācionālistiem, kas būtībā nav nekas cits kā kalpi okupantu — krievu varas stiprināšanai mūsu tēvzemē, mēs būtu garīgi daudz spēcīgākai pretdarbībai spējīgi kā līdz šim.

Jānim dzīvo Sēlijas malā brālis, Ogrē viena, Rīgā strādā otra māsa. Viņš pats svešumā sasniedzis zināmu turību, savā pilsētiņā vietējā trimdinieku dzīvē redzams tautietis un jau divas reizes bijis satikties ar saviem tuviniekiem tur, kur nevienam nav lielas laimes, un visi pavadījuši daudzus gadus izsūtījumā. Šovasar, trešā uzturēšanās dienā, no viesnīcas Jānis aizsaukts E. Smilga ielā 46. Brīdi bijis jāuzkavējas, kamēr atvērušās kādas durvis, aiz kuŗām viņu sagaidījis laipns, puslīdz labi ģērbies kungs.

Savu vārdu nav teicis, bet sācis tūlīt apnunāties par šo to. Tad pēkšņi atskanējuši jautājumi, pēc kuŗiem atstāstītājs varējis manīt, ka jautātājs pārzina, pazīst Jāņa apkārtni, tāpat netālās kaimiņu pilsētas tautiešus un sevišķi tanī dzīvojošos trimdas sabiedriskos darbiniekus. Saruna, kuŗā brīžiem varējis saklausīt pat nopietnu toni, vērstu pret Jāņa radiniekiem, ilgusi stundu, un nobeigusies apmēram tā:" ... zinu, esat citos uzskatos, bet ja tomēr šos... jautājumus jūs man varētu papildināt, un tas paliks tikai starp mums, rakstiet Gunāram Āķim-Reinītim Gorkija ielā 3. Varu noteikti apsolīt — kad būsit nākošo reizi Rīgā, varēsit ciemoties tieši pie brāļa Sēlijā".

Citā gadījumā atkal šāda aina: ASV dzīvojošam jelgavniekam Ervīnam kaut kur Vidzemē kolhozā dēls šoferis. Precējies, bērni. Skaidrs, sirmajam trimdiniekam, kuŗam netrūkst iekrātu dolāru, tāpat netrūkst pensijas un ieņēmumu no īres mājas, vecumdienās gribas vēl apciemot savējos, apmīļot mazbērnus, redzēt vedeklu. Tā kā brīva laika nu viņam pietiekami, pēc attiecīgu papīru nokārtošanas ceļojumu sāk agrāk, jo grib apstāties arī pie Rietumvācijā palikušiem radiem. Viņš zina dēla lielās ilgas pēc savas automašīnas, zina, ka citi mīļie arī būs jāiepriecina. Par to visu domādams, ceļam gatavodamies, vectēvs nav sīkstulis, nekā nežēlo. Beidzot Rīgas muitas kontrolē viss iet gludi. 10000 dolāri un 10000 Dm makā nav nekāds šķērslis. Vienīgi caurskatot somas, abas viskija pudeles jāiztin no trimdas avīžu lapām, tāds iesaiņojums neesot atļauts, kaitīgs veselībai, un mazo radioaparātu apm. 200 DM vērtībā, kas bija jānodod radu meitas dēlam Imantam, tāpat nedrīkstot ņemt līdz, jo tik dārgas dāvanas no ārzemēm republikā neesot atļautas. Kad braukšot prom, saņemšot atpakaļ. Paziņojums apmulsina, pārsteidz, bet ir negrozāms.

Ciemojoties tomēr noskaidrojies, ka tikai tāpēc noraidīts, ka ar to varot uztvert rietumu raidītājus, ko dāvinātāji nemaz nebija iedomājušies. Vietējos aparātos, lai rietumniekus varētu klausīties, jāiebūvējot speciāls pastiprinātājs, bet tos legāli nevarot dabūt, jāmeklējot melnā tirgū. Tie esot dārgi, visi esot kaut kur „sperti". Te jāpiezīmē, ka iezemiešiem jauna automašīna jāgaida gadiem, bet Ervīns par dolāriem sagādājis dēlam Moskviču 5 dienās.

Interesanti ir Bilefeldas-Altenhagenas vācu koŗa iespaidi 1984. gada jūnija sākumā gan ceļā, gan pašā Rīgā. Viens no līdzbraucējiem pastāsta: Ja nebūtu piedzīvots, tad tam varētu arī neticēt, bet 1977. gadā (koris mūsu zemes galvaspilsētā ciemojās otru reizi) to tā nepamanījām kā šogad. Koristi un pavadītāji, kopā 50, ar Lufthansa — Boeing 732 izlido Diseldorfā un nokļūst Ļeņingradā. Tūlīt lidot tālāk līdz Rīgai nav iespējams. Vispār starp abām pilsētām nemaz neesot gaisa satiksmes. Pēc nolaišanās muitas process ieildzis pāri trim stundām. Muitinieki nelaipni, runājuši tikai krieviski vai angliski. Gaitenī patrulējuši miliči. Paldies Dievam, ka Ļeņingradas lidlaukā viņus sagaida pāris „Dziedoņa" vīru, bet arī tiem pie krieviem maza teikšana.

Rietumvāciešu atvestās dāvanas rīdziniekiem jāizsaiņo, jāparāda, tiek vērtētas, kaut beigās tomēr nekas papildus nav jāmaksā, vienīgi bijis jāiztur pazemojošais skats. Koristos sarūgtinājums. Vairums ar nākošo lidmašīnu grib doties atpakaļ, un tikai koŗa vadītāja Friča Šulca autoritāte un dvēseles miers novērš lielākas nepatikšanas. Pirms viņiem caur kontroli gājusi kāda franču tūristu grupa. Daudziem līdzi kāds Playboy's vai Penthouse numurs, tie visi atņemti, un katra atsevišķa soma sākta rūpīgāk pārbaudīt.

Naktsmītne bilefeldiešiem ierādīta veselu stundu līdz kādam restorānam, kuŗā tad beidzot tikuši pie pirmās maltītes Padomju savienībā. Tikai nākošā naktī varējuši turpināt braucienu tālāk, un ar nakts vilcienu Rīgu sasnieguši 11 stundās. Ko latviešu draugi pret viņiem patiesi jutuši, otra sirdī grūti ieskatīties, taču brīvi, vaļsirdīgi nebijuši. Paciemoties privāti mājās neviens neesot aicinājis, nevarējuši arī ģimenēs izvietoties, citādi koncertiem ne klausītāju, ne jūsmīgu aplausu netrūcis, un visa organizācija šķitusi spīdoša.

Koristi brīvā laikā daudz vadāti apkārt, gan tikai pa tādām vietām, kuŗas varējusi rādīt dienas gaismā un no svešām acīm ar nakts melnumu nav bijušas jāslēpj. Stāstīts daudz propagandas. Nekad īsti nav varējuši būt vieni, vienmēr kāds atradies viņu vidū, viņu tuvumā.

Pēc latviešu draugu stāstiem Rīgā pašlaik dzīvojot 800.000, bet varbūt arī jau pilns miljons, starp tiem augstākais, apm. 200.000 latvieši, ārkārtīgi vienkāršos, daļēji pavisam primitīvos, ierobežotos dzīvokļos. Pie veikaliem rindas. Tirgus izskatoties bēdīgi tukšs. No ārzemju laikrakstiem redzējuši vienīgi franču un satelitu zemju komūnistiskās avīzes, vairākās vietās prasījuši pēc poļu avīzēm, bet tās nekur nav bijušas dabūjamas. Ar īsto tautu no kuŗas varētu iegūt un dzirdēt patiesību, nav bijusi iespējama tuvāka saskaršanās, toties, ar kuŗiem bijām kopā, tos varējuši iedalīt trīs klasēs: Pirmā, bez ceļa atpakaļ uz savu tautu — krieviem pilnīgi uzticīgie; kas vienmēr visur aizbildinās — mums te jādzīvo; un trešā, gandrīz dzīvnieciskās bailēs dzīvojošie.

Mēs no Ļeņingradas sākot, Rīgu ieskaitot, skaidri pieredzējām, cik vienkāršas lietas mūsu izpratnē var būt arī sarežģītas, ja tās aptumšo imperiālistiskas diktātūras intereses un vienas partijas programmētais birokratisms. Nobeidzot: Rīgas dienas un skats uz Daugavu paliks neaizmirstams piedzīvojums, kaut arī personīgi nožēloju, ka vajadzēja piedalīties tādā ciemā, ciemoties tādā zemē, kuŗā pašai tautai nav ko teikt, jāklausa tikai svešinieku gribai, svešinieku varai. Turklāt tas nav kaut kur pasaules nomalē, bet Eiropas vidū.

Sev pašiem atkal vēlreiz jāatgādina: Tie, kas brauc uz turieni satikties ar saviem tuviniekiem, un tādu braucēju nedrīkst trūkt, tiem jābrauc, lai dzirdētu, redzētu, konstatētu un atstātu brīva cilvēka iespaidu, bet atgriežoties atkal vajaga pēc iespējas atvest vairāk patiesības, un tikai patiesības, jo vienīgi ar to mēs varam apgrūtināt okupantu no ziedzīgos centienus. Vienīgi ar to mēs efektīvāk virzīsimies Latvijas brīvības virzienā.

Anna Strauta

Mājas mātei

Jēra ciska ķiploku mērcē

(6—8 pers.)

5 mārc. jēra ciskas, 3 ēdamk. olīvu eļļas, 2 tējk. rosemarī garšvielas, 2 lauru lapas, saberztas, sāls un svaigi melnie pipari, 8 daiviņas ķiploka, 3/4 tases baltvīna.

Jēra cisku ierīvē ar 2 ēdamk. eļļas, rosemariju, timianu, saberztām lauru lapām, sāli un pipariem. Ļauj ievilkties 2 stundas.

Krāsni ieslēdz uz 325°F. Uzliek jēra gaļu uz restēm cepešpannā un cep 30 min. uz mārciņas (60 min. uz kilogr.), ja vēlas vidēji saceptu.— Atlikušo eļļu uzkarsē pannā un tanī apcep ķiploku apm. 15 min. Gatavo gaļu uzliek uz silta šķīvja.— Vīnu ielej cepešpannā, nokasa pannas piecepumu, un pielej saceptiem ķiplokiem; pēdējos sasmalcina ar dakšu un pieliek sāli un piparus pēc garšas. Mērci pārlej sagrieztai jēra gaļai un apkaisa ar sakapātiem pētersīļiem.

Kardemona un ābolu biezeņa kūka

1 1/2 tases miltu, 1/2 tējk. sāls, 1 tējk. cepamā sodas, 1 tējk. kanēļa, 1/2 tējk. sasmalcinātu krustnagliņu, 1/2 tējk. kardemona, 1 tējk. samalta ingvera, 1/2 tases sviesta istabas temper., 1 tase medus, 1 tase ābolu biezeņa, 1/2 tases rozīņu, 1/2 tases sakapātu valriekstu.

Glazūra: 3/4 tējk. kanēļa, 2 ēdamk. ābolu sidara, 1 tase pūdercukura.

Krāsns temper. 350°F. Sasijā kopā miltus, sāli, cepamo soda un garšvielas. Noliek sānis.— Saputo sviestu ar medu un olu, kamēr masa viegla. Pievieno ābolu biezeni, tad miltu maisījumu. Visu labi sajauc. Pieliek rozīnes un riekstus.

Mīklu iepilda ietaukotā 9x15 collu lielā formā. Cep 50 min. vai kamēr pārbaudīšanai iespraustais kociņš iznāk sauss. Atdzesē. Glazūru pārlej atdzisušai kūkai.

Riekstkoža kūka

4 olas, atdalītas, istabas temper., cukurs, 3 ēdamk. miltu, 1 ēdamk. eļļas, 1 tējk. cepampulvera, 1 tējk. mandeļu ekstrakta, 3/4 tējk. kanēļa, 1/8 tējk. sasmalcinātas krustnagliņas, 3/4 tases valriekstu, smalki sagrieztu, 3/4 tases graham cepumu drumstalas, 1 gabaliņš saberztas pussaldās šokolādes, 2 tases putu krējuma, 1/3 tases aveņu ievārījuma (preserves) Cep 350°F.

Izsmērē ar sviestu un izkaisa ar miltiem 9 collu kūku formu. Olu baltumus kuļ, kamēr veidojas putas; pamazām piebeŗ 1/3 tases cukura un kuļ vēl, kamēr putas cietas un spīdīgas.

Mazākā bļodā lēnā ātrumā ar elektrisko putotāju sakuļ miltus ar pārējām 5 sastāvdaļām, olu dzeltenumiem un 1/3 tases cukura, pastāvīgi ar spatulu nokasot no bļodas malām. Palielina ātrumu, kuļ 2 min., pastāvīgi nokasot no bļodas malām.

No sakapātiem valriekstiem atliek 2 ēdamk. greznošanai. Uzmanīgi iecilā sajauktos olu dzeltenumus olu baltumos, tad pievieno cepumu drumstalas, saberzto šokolādi un pārējos sakapātos valriekstus.

Mīklu ielej pannā un cep 30 min., kamēr iedurtais koka irbulītis rāda, ka mīkla sausa. Kūku atdzesē uz režģa 10 min., izgāž no pannas un pilnīgi atdzesē. Atdzisušu horizontāli pārgriež uz pusēm.

Saputo krējumu; noliek sānis 1 tasi greznošanai. Vienu kūkas pusi apklāj ar aveņu ievārījumu, virsū uzliekot putu krējumu. Uzliek otru kūkas pusi un apklāj ar putu krējumu. Atlikušo putu krējumu iepilda greznojamā tubiņā un veido diagonālas svītras 2 collu attālumā abos virzienos. Četrstūŗus pārmaiņus pilda vienu ar riekstiem, otru ar ievārījumu. Liek ledusskapī atdzist.

Burkānu un apelsīnu vira

(6—8 pers.)

3 ēdamk. sviesta, 2 vid. lieluma smalki sagriezti sīpoli, 1/2 tases sagrieztu lociņu, tikai baltā daļa, 1 mārc. plāni sagrieztu burkānu, 4 tases cāļa buljona, 1 tase svaigas apelsīnu sulas, sāls un svaigi samalti baltie pipari, 3/4 tases jogurta, saberzta apelsīna miza.

Izkausē katlā sviestu, pieliek sīpolu un lociņus, un mazā siltumā karsē, kamēr mīksti un gaišā krāsā. Pieliek burkānus, buljonu un ļauj uzvārīties. Samazina karstumu, uzliek katlam vāku un vāra, kamēr burkāni mīksti, 30—40 min. Pārvērš putriņā pārtikas sasmalcinātājā un ielej atpakaļ katlā. Pielej apelsīnu sulu un apmaisa, vēl pievieno sāli un piparus un karsē uz lēna siltuma. Noņem no pavarda, pieliek jogurtu un katru šķīvi grezno ar nedaudz saberzto apelsīna mizu.

DV Londonas nodaļas
mednieku un makšķernieku sekcijas gadskārtējā

Zaķu balle

23. martā pl. 18.30

UKRAIŅU ZĀLĒ, 247 ADELAIDE ST.S., LONDONĀ, ONT.

Ieeja $7.50, studentiem $4; vakariņas $7.50, studentiem $4.

Spēlēs Runči. ***Tuvāka informācija (519) 644-1900.***

Apspriedes galvaspilsētā

Baltijas Tautu Federācijas Kanadā un Septiņu apspiesto nāciju komitejas delegācijas Otavā

Kā jau visus iepriekšējos gadus, tā arī šogad Baltiešu vakars parlamentā izraisīja vairākas citas aktīvitātes un sarunas ar valdības vadošām amatpersonām, galvenokārt ārlietu ministrijā. Šogad šīs aktīvitātes bija sevišķi rosīgas un sākās jau 26. februārī ar cilvēku tiesību konferenci ārlietu ministrijā. Šajā konferencē bija aicinātas visas cilvēku tiesību jautājumos ieinteresētās grupas un tautības, kopskaitā vairāk par 60 personu. Latviešus pārstāvēja BTFK vicepriekšsēdis un Septiņu apspiesto nāciju komitejas priekšsēdis Dr. L. Lukss, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un Cilvēku tiesību komitejas vadītājs P. Vasariņš.

Kanada ir uzņēmusies iniciātīvu cilvēku tiesību jautājumos un, kā zināms, Helsinku akta parakstītāju valstu lietpratēju konference jau maija mēnesī sanāks Otavā. Kanadas delegāciju šajā cilvēku tiesību konferencē vadīs H. Džeis (H. Jay), kuŗa ierosmē arī bija sasaukta etnisko grupu konference.

Konferences ievadījumā ārlietu ministrs Dž. Klarks iepazīstināja klātesošos ar Kanadas nostāju cilvēku tiesību aizsardzībā un nākotnes uzdevumiem šo jautājumu kārtošanā. Ārlietu ministrija sagaida cilvēku tiesību jautājumos ieinteresēto tautību un grupu konkrētu informāciju un ierosinājumus.

Plašākās un vispusīgās pārrunās, piedaloties arī latviešu pārstāvjiem, radās četri galvenie ierosinājumi. Pirmkārt — ieteicams dibināt jaunu apakškomiteju ar etnisko grupu līdzdalību. Otrkārt — jāaktivizē Kanadas parlamentāriešu tā saucamās Helsinku grupas darbība. Treškārt — pie jau pastāvošās ārlietu un aizsardzības komitejas jānodibina atsevišķa apakškomiteja cilvēku tiesību jautājumos, un ceturtkārt — jāizveido kopēja senāta un parlamenta komiteja.

Ierosinājumus izvērtēs Kanadas delegācija H. Džeija vadībā.

Pēc intensīvā dienas darba 26. februāŗa vakarā finanču ministrs M. Vilsons un senātors Dr. S. Haidašs bija rīkojis vakariņas baltiešu centrālo organizāciju vadītājiem un Baltiešu vakara rīcības komitejas pārstāvjiem. Vakariņās, kas notika parlamenta ēkā, piedalījās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un S. Andersons, Igauņu centrālkomitejas priekšsēdis L. Leivats un V. Pents, Lietuviešu Kanadas padomes priekšsēdis A. Pacevicius un J. Danis, kā arī vairāki ārlietu ministrijas atbildīgie resoru vadītāji, kopskaitā divdesmit personas. Kopējās vakariņas deva iespēju pārrunās pievērsties vairāk tieši Baltijas tautu jautājumiem.

27. februāŗa priekšpusdienā BTFK delegāciju pieņēma Kanadas ārlietu ministrijas USSR un Austrumeiropas daļas vadītājs D. Frēzers un viņa palīgs H. Kolatcs, klāt esot Pad. savienības sekcijas vadītājam R. Halpinam un Pad. sav. un Austrumeiropas programmas nodaļas vadītājam G. Vaithedam (G. Whitehead). BTFK delegācijas priekšsēdis bija L. Leivats, vicepriekšsēži M. Epners, Dr. L. Lukss un Džuana Kurasa-Lasis, kā arī centrālo organizāciju vadītāji P. Aruvalds, T. Kronbergs un A. Pacevicius. Galvenie sarunu temati bija par pēdējā laika notikumiem okupētajās Baltijas valstīs, priekšā stāvošā cilvēku tiesību konference, mantojumu jautājumi un Baltijas valstu konsulu uzņemšana konsulārā sarakstā.

Dažu aktuālāko jautājumu pārrunāšanai BTFK delegācijai bija izdevība tikties ar citiem valdības resoru vadītājiem un tā divās dienās Otavā tika ievadīts mērķtiecīgs darbs, kas nākotnē no mums visiem prasīs kāpinātu aktīvitāti un atbalstu.

Igaunijas un Latvijas goda konsuliem Toronto — I.Heinso un Dr. E. Upeniekam — savukārt bija izdevība no klausītāju ložām sekot Kanadas parlamenta sesijai. Sesijas laikā viņus ar parlamentu iepazīstināja Vankuveras deputāte Mērija Kolina (Mary Collins). Slimības dēļ šogad ne Baltiešu vakarā, ne pārējās aktīvitātēs nevarēja piedalīties Lietuvas ģenerālkonsuls J. Šmuidzinas.

Baltiešu vakars, par ko jau rakstījām iepriekšējā laikraksta numurā, bija pulcinājis vairāk parlamentāriešu nekā parasti. Plašu interesi radīja arī A. Gugāna iekārtotais daiļamatniecības stends ar latviešu rotas lietām, kokgriezumiem un ādas izstrādājumiem. Līdzīgus stendus bija iekārtojuši arī lietuvieši un igauņi.

Baltieši var būt apmierināti ar gūtajiem panākumiem.

R. Norītis.

Arī šis 33. gadskārtējais koncerts būs ievērības cienīgs notikums mūsu mākslas dzīvē. Koncertā atskanēs pirmo reizi ārpus Latvijas divi Jāzepa Vītola skaņdarbi, kas līdz šim nebija pieejami: ,,Kalna spredīķis'' — jauktam korim, baritona solo un ērģelēm; ,,Iesvētīšana'' — dziesma soprāna solo, sieviešu balsīm un ērģelēm ar J. Kleinberga tekstu.

Lielākais skaņdarbs programmā būs Viktora Baštika kantātes ,,Slava'' pirmatskaņojums. Kantātei ir sešas daļas, un tās tekstam izmantotas dažādas bībeles rakstu vietas.

Kantātes izpildīšanā piedalīsies: Ērika Beitāne — soprāns, Juris Cīruls — baritons, sieviešu balsu tercets (Skaidrīte Leja, Vilma Vītola un Linda Kronberga), koris, stīgu orķestris un ērģeles (Anita Rundāne).

Četrdesmit mūziķu stīgu orķestris viens pats atskaņos 3 daļas no Tālivalža Ķeniņa Partitas stīgu orķestrim. Šis skaņdarbs ir bazēts uz luterāņu korāļu meldījām un komponēts kā CBC pasūtinājums 1983. gadā Mārtiņa Lutera 500. dzimšanas dienas atcerei. Pirmatskaņojumā to sniedza Otavas Mākslas centra orķestris 1983. gada 10. novembrī Braiena Lova (Brian Law) vadībā, radio raidījumā.

Koncertā būs dzirdamas vēl daudz citas solo un koŗa dziesmas.

Ž. Zentiņš.

Gatavojas koncertam

Sv. Andreja ev. lut. draudzes koris rīko savu gadskārtējo koncertu 30. martā, plkst. 19.00.

Ar šo koncertu koris varēs atskatīties uz 33 ļoti ražīgiem un panākumu bagātiem darbības gadiem. Koris uzticīgi kalpojis pirmā koŗa diriģenta prof. Tālivalža Ķeniņa vēlmei — sekmēt latviešu garīgās mūzikas attīstību. Diriģents Arvīds Purvs, kas pārņēma koŗa vadību 1958. gada septembrī, ir sekojis šim aicinājumam. Visos koncertos latviešu garīgās mūzikas cienītāji ir varējuši noklausīties mūsu komponistu darbu pirmatskaņojumus. Daudzi no šiem darbiem bijuši koŗa pasūtināti un veltīti korim un viņa diriģentam A. Purvam.

Izīrējama

DZĪVOKĻA DAĻA

sievietei nesmēķētājai

O'Connor pie Victoria Park

Zvanīt 461-2593

Oficiāls paziņojums.

Atsevišķus paziņojumus neizsūtīs.

A/S ,,Latviešu Nams'' zemāk minēto grupu sapulces Latviešu Namā, 491 College ielā, Toronto:

20. martā pl. 19
Sv. Andreja draudzes grupai. Sapulci sasauc grupas pārst. J. Kauliņš.

21. martā pl. 19
Nama vienības grupai. Sapulci sasauc grupas pārst. E. Koks.

Uz pārmaiņām...

(Turpinājums no 1. lp.)

būs padoti čekas kontrolei un terroram? Vai nežēlīgā rusifikācija mazināsies? Vai no soda nometnēm Sibirijā Latvijā varēs atgriezties atpakaļ tie drosmīgie individi, kas iedrošinājās atklāti paust savas domas par režīma nejēdzībām? Vai latviešu darba augļus varēs baudīt arī paši latvieši, bet ne tikai okupantu un kvislingu izredzētā kliķe?

Uz šiem jautājumiem saņemt atbildi vēl nav lielas izredzes. Nav jāaizmirst, ka Gorbačovs Rīgas jūrmalā ar sievu un bērniem izsauļojies, atgriezīsies Maskavā, lai tur paklausīgi pildītu trīssimts galvainā pūķa — komūnistu partijas centrālkomitejas pavēles. Cari ir mainījušies, bet režīma mugurkauls — partijas hidra — turpina dzīvot. Šis komūnistu režīma varas iemiesojums nevar mainīties, jo radikālas reformas nozīmētu partijas funkcionāru varas iegrožošanu vai pat atsevišķos gadījumos likvidēšanu. Reformu rezultātā partijas varas hidrai būtu jānocērt tie spēcīgie taustekļi, kas kontrolē lauksaimniecību, rūpniecību un gala rezultātā katru soli padomju pilsoņa dzīvē.

Veltīgi gaidīt tūlīt kādas pārmaiņas arī ārpolītikā. Lai arī cik slīpēts un izglītots Gorbačovs būtu, Kremļa ārpolītikas pavedienus stingri savās rokās līdz beidzamam elpas vilcienam turēs tagadējais ārlietu ministrs Andrejs Gromiko. Viņš pratis sev nodibināt ne tikai polītbirojā pietiekamu atbalstu, bet arī vajadzības brīdī armijas un čekas varenās rokas.

Tā ir naīva sapņošana par Gromiko labprātīgu aiziešanu atpūtā, lai viņa vietā nāktu Anatolijs Dobrīņins, kas pēc vairāku rietumu polītiķu vērtējuma būtu piekāpīgāks un draudzīgāks. Viņi aizmirst, ka tikai rietumu pasaules spēks un vienotība var ietekmēt Kremļa ārpolītiskās stratēģijas plānu kaldināšanu. Varbūt tieši tādēļ arī Kremlis ir patiesi noraizējies par Rēgena stingro polītisko mugurkaulu un tālredzīgo stratēģiju.

Mūs var interesēt arī gaidāmās tālākās pārmaiņas Sarkanajā galmā, jo nav domājams, ka, pieaicinot jaunus polītbiroja locekļus, Kremlis arī turpmāk tiem jau pēc gada paredzēs lepnas bēres Sarkanajā laukumā. Tas nozīmē, ka uz polītbiroju droši vien kājas auj daudzi gados jaunākie partijnieki, kam varbūt būs cita, daudz pragmātiskāka polītiskā mentālitāte. Nav jāaizmirst arī tas, ka Gorbačovs nebūt nav savas pozicijas jau nostiprinājis. Un tādēļ jāredz, kas būs viņa sabiedrotie un cik liela būs viņu ietekme centrālkomitejā un polītbirojā.

Gorbačovs vairākās runās pieminējis daudzas režīma birokratu aplamības, kuŗu novēršanu viņš uzskata par neatliekamu. Viņš Andropova uzdevumā arī itin enerģiski sāka rīkoties, bet Černenko valdīšanas laikā palika mierīgi stāvot malā. Iekšpolītiskās saimnieciskās problēmas Gorbačovs nevar ignorēt. To pārsteidzīga atrisināšana var itin viegli viņu novest pie polītiskām karātavām. Nav šaubu, ka Gorbačovs ir veikls polītiķis, jo kā gan citādi izskaidrot viņa karjēras žilbinošo gaitu augšup nedaudzos gados.

Bij. ASV ārlietu ministrs Kisingers amerikāņus nupat brīdināja: ,,Mēs nedrīkstam aizrauties un ietekmēties no kosmētiskām pārmaiņām Kremlī. Lai nedomājam, ka Gorbačova personā Kremlī skatuvē uznācis krievu Kenedijs. Vara joprojām tur paliek partijas rokās, un tā to neizlaidīs no savām rokām.''

Līdzīgi pārmaiņas Maskavē vērtējis arī Kārtera laika padomdevējs valsts drošības jautājumos —kompetentais sovjetologs Zbigņevs Bžezinskis: ,,Austrumeiropā arī Gorbačovs būs spiests turēt Kremļa divīzijas, lai tās nepagrieztu muguru komūnismam. Tuvākos gados Gorbačovam būs jānodarbojas ar vēl sarežģītāku jautājumu — Maskavas un Pekingas pretišķībām.''

Aleksandrs Ķegumnieks.

MONTREĀLA

● Montreālas Organizāciju padomes vadību 1985. gadam pārņēmusi Trīsvienības draudze. To vadīs Andris Spura, 55 — 49th Ave., Lachine, Que., H8T 1S6, tāļr. (514)—634—5649.

Kasieris M. Štauvers ziņoja, ka kasē atlikums 602.66. Līdzekļu nav t.s. izglītības fondā, kas piešķir stipendijas 2X2 nometnes apmeklēšanai un citiem jaunās paaudzes latviskās izglītības pasākumiem. Organizācijas aicinātas ziedojumus iemaksāt Padomei līdz 1. maijam. Līdz tam laikam arī ar rakstu jāpieprasa stipendijas, uzrādot ko un kāpēc pieprasītājs vēlas apmeklēt un kā domā gūto izlietot nākotnē.

Montreālā noorganizējusies apspiesto tautu vienība, poļu ierosinājumā, ar koordinātoru Jāni Tēraudu (Sabiedriskais centrs). Vienība iesniegtu Kanadas ministru prezidentam Malrūnijam atgādinājumu par Jaltas nolīguma ļaunumu.

Wang Word Processing Operator

$17,200-$19,200

The OFFICE OF THE OMBUDSMAN seeks an individual with excellent typing and dicta skills; demonstrated ability to operate the Wang OIS system; excellent proofreading and English language skills. **Location: Toronto.**

Please send application/ resume quoting file OBD-10 by April 2, 1985, to: **Personnel, Office of the Ombudsman, 125 Queen's Park, Toronto, Ontario M5S 2C7.**

Equality of Opportunity for Employment

The Ombudsman Ontario